

Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	10
	2.2 Samenstelling College	11
■ 3	Deel 1: Beleidsbegroting	
	3.1 Bouwend Voorst	13
	3.2 Mooi Voorst	23
	3.3 Bedrijvig Voorst	38
	3.4 Gezond Voorst	44
	3.5 Sociaal Voorst	55
	3.6 Veilig Voorst	62
	3.7 Dienstverlenend Voorst	67
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	74
	3.9 Overhead	81
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	84
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	93
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	99
	4.4 Paragraaf Financiering	106
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	110
	4.6 Paragraaf Verbonden partijen	115
	4.7 Paragraaf Grondbeleid	128
■ 5	Deel 2: Financiële begroting	
	5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2023-2026)	131
■ 6	Bijlagen	
	Vaststellingsbesluit	142

Hoofdstuk 1

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026. In deze inleiding gaan wij in op de plaats van de begroting in de planning- en controlcyclus en recente ontwikkelingen.

Planning & control-cyclus

De planning- en controlcyclus van een begrotingsjaar beslaat een periode van twee jaren: de cyclus strekt zich uit van de behandeling van de prioriteitennota in de maand juni voorafgaand aan het begrotingsjaar tot de behandeling van de programmarekening in de maand juni na afloop van het begrotingsjaar. Dit brengt met zich mee dat in elk kalenderjaar de planning- en controlcyclus van drie begrotingsjaren aan de orde is. De cyclus voltrekt zich op twee vaste tijdstippen van het jaar: in de maand juni worden de programmarekening van het vorige begrotingsjaar, het voortgangsbericht van het lopende begrotingsjaar en de prioriteitennota voor het komende begrotingsjaar behandeld. In de maand oktober worden de bestuursrapportage van het lopende begrotingsjaar en de programmabegroting voor het komende begrotingsjaar behandeld. Deze samenhangende planning is een bewuste keuze: de raad kan op deze manier bij de behandeling van de prioriteitennota rekening houden met de resultaten van het afgelopen begrotingsjaar en met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. Bij de vaststelling in het najaar van de begroting voor het komende jaar kan de raad rekening houden met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. De planning- en controlcyclus steekt op deze manier consistent in elkaar en biedt de gemeenteraad optimale mogelijkheden om in samenhang te sturen en te controleren.

Context meerjarenprogrammabegroting 2023-2026

Dit is de eerste begroting van de nieuwe coalitie 2022-2025 waarin het coalitieakkoord "Samen beter" is vertaald. Deze Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 is opgesteld in wederom onzekere tijden.

Uitkeringen gemeentefonds

De belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten is de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Via circulaire van het rijk worden gemeenten geïnformeerd hoeveel geld er uit dit fonds wordt uitgekeerd. De hoogte van de uitkering is ook gekoppeld aan de rijksuitgaven en bewegen hierin mee. De uitkomsten van de meicirculaire 2022 gemeentefonds zijn verwerkt in deze begroting. In het coalitieakkoord van het kabinet zijn hogere uitgaven op diverse beleidsterreinen opgenomen waardoor er ook fors meer geld richting gemeenten gaat uit het gemeentefonds. Daarnaast zijn door het rijk maatregelen doorgevoerd om de financiële situatie van gemeenten te verbeteren. In deze meicirculaire is ook het effect verwerkt van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering dat per 1 januari 2023 wordt ingevoerd. In eerste instantie leidde dit tot grote negatieve effecten voor de gemeente voorst, maar bij de laatste actualisatie is het nadelig effect uiteindelijk € 6,82 per inwoner (in totaal € 169.000 nadelig). Centraal in de nieuwe financieringsystematiek staan de behoefte aan meer stabiliteit, inzicht in de te ontvangen middelen en ruimte voor autonome keuzes op lokaal en regionaal niveau. Daarnaast zijn er uitvoeringskosten voor investeringspakketten aangekondigd (klimaat, ontsluiten nieuwbouwwoningen en stikstof) die specifiek worden verstrekt. Deze toename van het gemeentefonds bedraagt ongeveer € 1 mld in 2022 en loopt op tot ongeveer € 5 mld in 2025. Over de uitkomsten van de meicirculaire 2022 bent u geïnformeerd met een raadsmededeling (2022-32839).

Vanaf het jaar 2026 en verder is door het rijk geen toename berekend van het gemeentefonds. Geen enkele gemeente weet hoeveel geld er na 2026 zal zijn en dat maakt het voor de nieuwe coalitie lastig om toekomstplannen te maken met name

plannen voor de langere termijn met structurele effecten. Bij het opstellen van deze begroting is de septembercirculaire 2022 nog niet bekend.

Stikstof

Nederland stoot al jaren te veel stikstof uit. Dat is slecht voor de natuur en de gezondheid van mensen. Daarom neemt de overheid maatregelen in de industrie, landbouw, verkeer en bouw. Doel hiervan is om de uitstoot van stikstof te verminderen en de natuur te verbeteren. Medio 2022 heeft dit geleid tot grote weerstand onder de agrarische sector, met boerenprotesten tot gevolg.

Tegelijkertijd staan ook de bodem- en waterkwaliteit onder druk en verandert het klimaat. Daarom werkt de overheid aan een plan om de waterkwaliteit te verbeteren, natuur te versterken en meer te doen tegen klimaatverandering. Onder meer door de stikstofuitstoot omlaag te brengen. Dit gebeurt via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).

De provincies hebben opdracht gekregen van het Rijk om voor 1 juli 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland wil dit op regionale schaal uitwerken en werkt samen met partners aan het Ruimtelijk Perspectief. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. De provincies moeten hiervoor voor 1 juli hiervoor een bod neerleggen bij het Rijk. Om dit op een goede manier te kunnen doen, wil het Rijk voor 1 oktober 2022 al duidelijkheid geven over een aantal nationale vraagstukken die er liggen via de nationale programma's. De provincie Gelderland wil dit in regioverband oppakken en gaat werken met regiotteams om dit te realiseren. Ook onze gemeente heeft hier nadrukkelijk een belang.

Corona

De coronacrisis is er nog steeds, maar wel steeds meer op de achtergrond door andere ontwikkelingen. Toch moeten we ons voorbereiden op een nieuwe golf en maatregelen. De focus zal komen te liggen op het lange termijn beleid en het verder werken aan het herstel van corona.

Inval Rusland in Oekraïne

Daar bovenop is Rusland in februari 2022 Oekraïne binnen gevallen. Dit confronteert ons met maatschappelijke, economische en financiële consequenties. Vluchtelingenstromen zijn op gang gekomen en ook de gemeente Voorst heeft daarvoor opvanglocaties ingericht. Mensen worden opgevangen, krijgen leefgeld, kinderen hebben recht op onderwijs etcetera.

Vluchtelingen

De asielcrisis, het meest zichtbaar op het aanmeldcentrum in Ter Apel, vraagt om extra stappen – op korte, middellange en lange termijn. Veiligheidsregio's, gemeenten, uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke organisaties en de Rijksoverheid zetten zich in op vele fronten. Daarbij verkent het kabinet ook mogelijke aanpassingen van het asiel- en migratiebeleid. Naar verwachting leidt dit tot een verhoging van de taakstelling voor het huisvesten van statushouders.

Schaarste materialen en personeel en extreem stijgende energiekosten

We zien krapte en schaarste op de arbeidsmarkt en ook schaarste in materialen. Dit bij elkaar heeft financiële gevolgen voor onze projecten en werkzaamheden die nog nadrukkelijker zichtbaar zijn en gaan worden. Dit heeft grote gevolgen bij bijvoorbeeld de herinrichtingen van wegen en het (asfalt)onderhoud. Ook is er schaarste op onderdelen die zijn verwerkt in ipads, computers en telefoons. We zien dit terug in veel aanbestedingen. Partijen schrijven niet of minder in, omdat materialen niet beschikbaar zijn of omdat ze onvoldoende personeel beschikbaar hebben. Daarnaast kunnen leverantietermijnen niet gestand worden gedaan.

Het kabinet heeft gemeenten verplicht af te stappen van hun contract met Gazprom Energy, vanwege de Europese sancties tegen Rusland, die (semi-)publieke diensten verbieden om contracten aan te gaan met bedrijven die Russisch eigendom zijn. Dit geldt ook voor de gemeente Voorst die samen met de Stedendriehoek gemeenten een contract hadden met Gazprom Energy. Dit heeft de gemeenten klem gezet om aan te moeten besteden in tijden van schaarste en extreem hoge prijzen. Bij het opstellen van deze begroting was het (nog) niet bekend of het rijk de forse financiële gevolgen hiervan (gedeeltelijk) compenseert. Bij zowel het ministerie van Economische zaken als de VNG is dit uitdrukkelijk onder de aandacht gebracht.

Maatschappelijke vraagstukken, koopkracht, duurzaamheid

De hoge energiekosten en de overige prijsstijgingen in levensonderhoud hebben ook consequenties voor de minima en inmiddels ook de middeninkomens. De koopkracht neemt hard af en met name deze groep mensen worden hard geraakt. Het Rijk heeft een koopkrachtakkoord aangekondigd. Het is de vraag of dit voldoende is voor deze soms toch al kwetsbare groep. Ons beleid is erop gericht kwetsbare mensen vroeg in beeld te hebben en te ondersteunen waar mogelijk.

In 2015 zijn zeventien Global Goals for Sustainable Development vastgesteld door alle lidstaten van de Verenigde Naties. Tot 2030 vormen deze zeventien doelen de wereldwijde duurzaamheidsagenda, waar economische, ecologische en sociale waarden in balans zijn. De gemeente Voorst heeft zich in 2022 aangesloten bij de Gemeenten 4 Global Goals. Hiermee laten wij zien dat wij achter de doelen staan en uit willen dragen. Met ons lokale beleid en onze lokale acties zorgen wij ervoor dat het in de gemeente Voorst een fijne plek is om te wonen, te werken en te recreëren. Hierbij houden wij ook zoveel mogelijk rekening met de rechten en belangen van mensen en toekomstige generaties ergens anders in de wereld en met de draagkracht van de planeet.

De genoemde omstandigheden bepalen steeds meer de agenda van het dagelijks werk bij een gemeente. De wettelijke taken, (politieke) ambities en de maatschappelijke opgaven die bij de gemeente liggen zijn groot. De haalbaarheid om alles te kunnen realiseren in de tijd, binnen het budget met de beoogde kwaliteit komt door deze externe omstandigheden daarmee erg onder druk te staan.

Financieel MeerjarenPerspectief 2023-2026

Tegen deze achtergrond is de Meerjarenprogrammabegroting 2023-2026 opgesteld. De autonome ontwikkelingen conform de uitgangspunten van deze begroting zijn verwerkt naast de structurele effecten van de Bestuursrapportage 2022. Door de vorming van een nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 en het opstellen van een coalitieakkoord is de behandeling van de Prioriteitennota 2023 waarin nieuw beleid wordt opgenomen uitgesteld tot het najaar 2022 voorafgaand aan de behandeling van deze begroting. Vooruitlopend op besluitvorming door u zijn de effecten van de Prioriteitennota 2023 verwerkt in stap 2 van de Ontwikkeling financiële positie (blz. 131) in deel 2 Financiële begroting.

Het financieel meerjarenperspectief (FMP) laat een grillig verloop zien van de resultaten over de gehele looptijd van deze begroting, 2023 tot en met 2026, met name door de extreme stijging van de energielasten. Het jaar 2023 laat hierdoor een negatief resultaat zien van afgerond € 2,2 miljoen. De jaarschijven 2024 tot en met 2026 laten positieve resultaten zien van afgerond respectievelijk € 2,4 miljoen, € 3,2 miljoen en € 0,3 miljoen. Het financieel meerjarenperspectief vindt u terug in deel 2: Financiële begroting (blz.129 en verder).

College van burgemeester en wethouders.

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst is als volgt:

Partij	Raadszetels	Fractie-vertegenwoordigers
Gemeente Belangen	5	1
VVD-Liberaal 2000	3	3
CDA	3	1
PvdA-GroenLinks	3	2
D66	1	3
Voortvarend Voorst	3	2
SGP	1	2
Totaal	19	14

Voorzitter gemeenteraad

Paula Jorritsma-Verkade

Raadsgriffier

Dini Vriezolk-Groenewold

Fractie Gemeentebelangen

Robin Hafkamp (fractievoorzitter)

Arjen Lagerweij

Ingrid Aarnink - Westerbeek

Miriam Jansen-Greiving

Bjorn van Ekeren

Fractie VVD-Liberaal 2000

Emiel de Weerd (fractievoorzitter)

Ans van Amerongen - Elfferich

Margret Suelmann

Fractie CDA

Jürgen Wolff van Wülfig (fractievoorzitter)

Theo Timmermans

Jan Wessels

Fractie PvdA-Groen Links

Bertine Grevinga (fractievoorzitter)

Joost van Hoof

Willeke Moleman

Fractie D66

Wim Vrijhoef (fractievoorzitter)

Fractie Voortvarend Voorst

Arend Jansen (fractievoorzitter)

Danny Roelofs

Lianne van den Brand

Fractie SGP

Arco Hak (fractievoorzitter)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst is als volgt:

Burgemeester Paula Jorritsma-Verkade

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

- Bestuurlijke samenwerking
- Openbare orde en veiligheid
- Integrale handhaving
- Communicatie en representatie
- Burgerzaken
- Participatie (burgerparticipatie en dorpsbelangen)
- Bestuurlijk kompas (menselijk, ambtelijk en bestuurlijk samenspel)

Wethouder Rosmarijn Boender

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, grondexploitatie, mobiliteit en economie en toerisme

- Openbare ruimte
- Mobiliteit
- Riolering
- Gemeentelijke gebouwen
- Financiën
- Middelen (P&O, ICT, Belastingen)
- Grondexploitatie
- Economie en toerisme

Wethouder Peter Wormskamp

Portefeuille Jeugd, werk en inkomen, cultuur en sport

- Jeugd en Onderwijs
- Kunst en cultuur
- Integratie en asielopvang
- Werk en inkomen
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Gezondheid
- Sport
- Diversiteit en inclusiviteit

Wethouder Bert Visser

Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen, milieubeleid en Cultureel Erfgoed

- Ruimtelijke ordening
- Wonen en woningbouw
- Cultuurhistorie en landgoederen
- Landschap en biodiversiteit
- Waterbeheer
- Klimaat en energietransitie
- Afval en circulariteit

Hoofdstuk 3

Deel 1: Beleidsbegroting

3.1 Bouwend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Voorst is een heerlijke plek om te wonen. Groen, goed bereikbaar, met een eigen karakter te midden van grotere steden. Mensen moeten zich verbonden voelen met Twello en de dorpen in de gemeente Voorst en de kans krijgen om hier prettig en betaalbaar te kunnen wonen. Het is belangrijk dat er woningen bij komen en dat er gebouwd wordt voor specifieke doelgroepen.

Wonen en bouwen

De druk op de woningmarkt is hoog. Woningen zijn schaars, net als de grond. Bovendien zijn de materiaalkosten hoog en is er een personeelstekort in de bouw. Dit alles zorgt ervoor dat het voor veel mensen erg moeilijk is om aan een woning te komen.

Er moeten extra woningen bijkomen. Maar de nood is nú hoog en nieuwe woningen zijn niet morgen gebouwd. Dit vraagt om flexibiliteit en creativiteit. Zijn er snelle oplossingen mogelijk, zoals prefab woningen, tijdelijke woningen, tiny houses en vernieuwende woonvormen, meerdere generaties op één erf of het splitsen van woningen. Maar ook goedkoper bouwen of kleinere woningen behoort tot de mogelijkheden. Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.

Binding met Voorst gaat voor

Mensen die een sociale of economische binding hebben met Voorst, krijgen een streepje voor zodra de regelgeving dit mogelijk maakt. Dit geldt zowel voor nieuwbouwwoningen die opgeleverd worden, als voor huurwoningen. Verschillende doelgroepen moeten worden bediend met het woningaanbod. Bijvoorbeeld door woningen voor jongeren en ouderen te stimuleren, maar ook woningen voor mensen die een aangepaste woning nodig hebben.

Duurzaam en betaalbaar

Duurzaamheid is bij alle nieuwe woningen vanzelfsprekend. Ook wordt ingezet op de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad in samenwerking met IJsseldal Wonen. Bij woningbouwplannen wordt gekeken naar de kansen die ontstaan, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie, circulariteit, sociale veiligheid en verkeer. Wonen moet ook betaalbaar zijn. Aan de percentages sociale woningbouw zoals vermeld in de Woonvisie wordt vastgehouden. Dat betekent 40% in Twello, 30% sociaal in Terwolde, Voorst, Klarenbeek en Wilp. In de kleine dorpen wordt maatwerk toegepast op basis van behoefte. Gestreefd wordt naar een gevarieerd en passend woningaanbod, met woningen vanaf € 240.000.

Ruimtelijke ordening

Twello Noord

Alle partijen in de coalitie zijn ongelukkig met de keuzes voor het woningbouwprogramma die gemaakt zijn in Twello Noord, net voor de start van de nieuwe coalitieperiode. Het vaststellen van dit bestemmingsplan in de vorige raad is een feit waar wij verder mee moeten.

Tijdens de onderhandelingen is geïnventariseerd wat de gevolgen zijn van stoppen of het aanpassen van de woningbouw op deze plek. De conclusie hiervan is dat het financieel niet verantwoord is om het vastgestelde bestemmingsplan terug te draaien, want de kosten hiervan bedragen minimaal 5,5 miljoen.

Wij gaan wel met omwonenden van Twello Noord in gesprek om binnen het vastgestelde bestemmingsplan samen met inwoners de beste oplossingen te zoeken voor de verkeersafwikkeling en de inrichting van de wijk.

Doen wat kan

In onze mooie dorpen bouwen we naar behoefte, om de algehele leefbaarheid te bevorderen. Daarom luisteren we naar de inwoners en streven we per dorp en het buitengebied naar een dorpsvisie of geactualiseerde visie.

Rondom wonen willen wij doen wat kan. Met andere woorden: we benaderen particuliere en collectieve initiatieven met een positieve grondhouding. En als initiatieven toch niet kunnen, leggen we uit waarom niet en denken we mee over alternatieven.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Activiteiten

Ruimtelijke ordening

Implementatie Omgevingswet	
Inhoud	<p>Omgevingswet</p> <p>De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is vooralsnog 1 januari 2023. We houden er echter rekening mee dat invoering opnieuw wordt uitgesteld. Eind 2022 neemt de gemeenteraad een aantal besluiten om een vloeiende overgang te creëren van oude naar nieuwe wetgeving. Een van de besluiten betreft het participatiebeleid en een participatieverordening. Het gaat om besluiten die gevolgen hebben voor inwoners van onze gemeente en voor onze interne organisatie. Kort samengevat staat het jaar 2023 voor wat betreft de Omgevingswet vooralsnog vooral in het teken van de implementatie ervan in de praktijk.</p> <p>Het is de bedoeling om in 2023 verder uitvoering te geven aan de door de raad te nemen besluiten, zowel binnen als buiten de organisatie. Daarnaast moet in 2023 een Commissie ruimtelijke kwaliteit worden ingesteld en wordt veel ingezet op scholing van medewerkers.</p> <p><i>Programma Ruimtelijke Kwaliteit</i></p> <p>In 2023 werken we daarnaast verder aan het programma Ruimtelijke Kwaliteit. Hierin staat de ruimtelijke kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal, door maatschappelijke opgaven in samenhang aan te pakken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt er voor de gemeente ook een 'bruidsschat' aan regelgeving vanuit de Rijksoverheid mee. Een natuurlijk moment om te herijken of we per gebied de ruimtelijke kwaliteit nog op de gewenste wijze regelen. In het programma Ruimtelijke kwaliteit wordt de wijze geïntroduceerd waarop in de daaropvolgende jaren het omgevingsplan wordt opgesteld. Het programma is in lijn met het programma Mooi Nederland van de Rijksoverheid.</p>
Beoogd effect	<p>Het implementeren van de Omgevingswet per 1 januari 2023 (beoogde datum inwerkingtreding van de Omgevingswet). Door concrete toekomst- en handelingsperspectieven houden wij de gemeente Voorst mooi, dienstverlenend, functioneel, robuust en duurzaam</p>

Programma Landelijk Gebied en Ruimtelijk Perspectief	
Inhoud	<p><i>Ruimtelijk Perspectief</i></p> <p>De provincies hebben onlangs opdracht gekregen van het Rijk in het kader van het Nationaal programma Landelijk Gebied, om voor 1 juli 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland wil dit op regionale schaal uitwerken en werkt samen met partners aan het Ruimtelijk Perspectief. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. De provincies moeten hiervoor voor 1 juli 2023 een bod neerleggen bij het Rijk. Om dit op een goede manier te kunnen doen, wil het Rijk voor 1 oktober 2022 al duidelijkheid geven over een aantal nationale vraagstukken die er liggen via de nationale programma's.</p> <p>De provincie Gelderland wil dit in regioverband oppakken en gaat werken met regioteams om dit te realiseren. Ook Voorst sluit hierbij aan. Wij vinden het belangrijk dat wij hieraan vanuit de ambtelijke organisatie een bijdrage leveren, om ook kennis in huis te kunnen houden. Dit betekent dat wij prioriteit geven aan inzet op dit onderdeel. Wij nemen deel aan de werkgroepen in regioverband en gaan daarnaast aan de slag met het Programma Landelijk Gebied.</p> <p><i>Programma Landelijk Gebied</i></p> <p>Ook in Voorst zien we dat ons buitengebied onder grote druk staat. Vanuit het Rijk en de provincie komt de vraag naar een meer duurzame en extensievere landbouw, waarbij het streven is dat we voor een deel in ons eigen voedsel kunnen voorzien (korte keten). Daarnaast is de stokstofdiscussie losgebarsten. Er komen agrarische gebouwen vrij en we hebben een opgave voor meer natuur en bos. Om tegelijkertijd goede input te kunnen leveren aan het Ruimtelijk Perspectief (zie hierboven) willen wij een Programma Landelijk Gebied opstellen. Samen met inwoners en gebruikers gaan we werken aan een integrale ruimtelijke visie (Programma) op ons landelijk gebied waarin de ruimtelijke opgaven gebiedsgericht en in samenhang uitgewerkt worden. Het doel is een robuust buitengebied waarbinnen meerdere functies naast elkaar kunnen bestaan en elkaar zelfs kunnen versterken. Keukentafelgesprekken met onze agrariërs zijn gestart; de komende tijd gaan we een aantal pilots draaien voor een nieuw functieveranderingsbeleid en we gaan in gesprek met deskundigen voor ondersteuning.</p> <p>De opbrengst van het proces rondom het programma Landelijk Gebied, gebruiken wij als input bij onze deelname aan het regionaal overleg in het kader van het Ruimtelijke Perspectief. Dit is een soortgelijke methode als we destijds met de VES en de RES hebben toegepast.</p> <p>Concreet starten we met het opstellen van een plan van aanpak 'Programma Landelijke Gebied'. We stellen ons een proces voor in drie fases. In de eerste fase brengen we het speelveld in kaart door middel van een aantal kaartlagen; in de tweede fase ontwikkelen we een gewenst programma in gesprek met inwoners, bedrijven en experts; en in de derde fase werken we het programma verder uit tot een Programma Landelijk Gebied. Wij streven naar een afronding eind 2023. In de prioriteitennota hebben wij aangegeven welke middelen hiervoor beschikbaar moeten worden gesteld.</p>
Beoogd effect	Een toekomstbestendig landelijk gebied.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid voeren	
Inhoud	In 2020 is de Nota grondbeleid opnieuw vastgesteld, waarin we het regisserend grondbeleid doorzetten. Hierbij kijken we per ontwikkeling of wij een actieve of een faciliterende rol innemen. Bij een actieve rol voert de gemeente de exploitatie zelf. Bij een faciliterende rol ligt de ontwikkeling in handen bij een particuliere exploitant of ontwikkelaar, waarbij de gemeente al de nodige afspraken met de ontwikkelende partij contractueel vastlegt. De nota grondbeleid wordt eens per vier jaar opnieuw vastgesteld. In 2023 starten wij met de voorbereidende werkzaamheden voor actualisatie van het grondbeleid in 2024.
Beoogd effect	Voorzien in de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwbehoefte in de verschillende Voorster kernen.

Wonen en bouwen

Woningbouwplannen in de kernen	
Inhoud	<p>Op basis van PRIMOS-prognoses zijn met de provincie Gelderland en de regiogemeenten kwantitatieve afspraken gemaakt over het te realiseren aantal woningen en dit is vastgelegd in de regionale Woonagenda. Voor onze gemeente bedraagt de woningbouwopgave in de periode tot 2030 800 – 975 woningen. Dit sluit goed aan bij onze ambitie voor de toevoeging van gemiddeld 80 nieuwbouwwoningen per jaar, zoals verwoord in onze Woonvisie.</p> <p>De grootste woningbouwopgave ligt in Twello, maar ook in onze andere kernen werken wij aan verschillende nieuwbouwprojecten. Hieronder een opsomming van plannen waar in 2023 verder aan wordt gewerkt waarvan sommige ontwikkelingen zich al in de uitvoerende en afrondende fase bevinden.</p> <p><i>Twello</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herontwikkeling locatie voormalig Veluws College, gemeentewerf en brandweer; ▪ Rijksstraatweg 93 – 97, Overmarslocatie ; ▪ Hoek Stationsstraat – Veilingstraat ▪ Duistervoordseweg 54 ; ▪ Woningbouwplan De Vier Erven; ▪ Locatie Beersen; ▪ Tijdelijk parkeerterrein naast de Aldi aan de Duistervoordseweg; ▪ Twello – Noord ; ▪ IJsbaanweg. <p><i>Terwolde</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dorpszicht fase 2 ; ▪ Wijzigingsbevoegdheid aan het leuward. <p><i>Wilp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Binnenweg – Rijksstraatweg <p><i>Posterenk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Enkweg. <p><i>Teuge</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Locatie Hessenlaan. <p><i>Voorst</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwlocatie Winkler Prins ▪ Diverse maatwerklocaties voor herontwikkeling naar woningbouw op basis van de Kanskaart Voorst <p>Naast de hierboven genoemde projecten werken we ook in 2023 aan andere projecten in verschillende kernen waar op dit moment verkennende gesprekken over plaatsvinden, of die op dit moment (nog) niet in beeld zijn.</p>
Beoogd effect	Op basis van de actuele woningbouwprognoses en een goede ruimtelijke ordening voorzien in de (korte en lange termijn) woningbouwbehoefte in de kernen.

Variatie in woningtypen en prijssegmenten	
Inhoud	<p>Bij nieuwbouwprojecten in de gemeente Voorst is het uitgangspunt voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten. Dit staat beschreven in de Woonvisie. Dit betekent dat wij ook verder kijken dan de 'traditionele' manier van ontwikkelen en manier van wonen. Wij hebben hiervoor aandacht en in de planvormingen vinden vernieuwende woonvormen steeds meer hun plek. Ook willen we eventuele kansen in de bestaande woningvoorraad (beter) benutten.</p> <p>In de gemeente zijn er concrete plannen in uitvoering. Zo heeft de gebiedscoöperatie Nijbroek het initiatief genomen om een voormalig agrarisch erf te herontwikkelen naar woningbouw waarbij sprake is van differentiatie in de woningen en verbetering van het landschap. In het plan De Vier Erven worden woningen (compacte appartementen en grondgebonden) gerealiseerd gericht op de doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens. In Twello Noord is ook een diversiteit aan woningen voorzien zoals een hofje en micro-wonen.</p> <p>In 2023 gaan we aan de slag met diverse plannen voor 1 en 2 persoonshuishoudens in en nabij het centrum van Twello. Het gaat hierbij om de Overmars locatie en appartementen op de locaties aan de Duistervoordseweg 54 en de hoek Stationsstraat - Veilingstraat. Door op deze inbreidingslocaties ruimte te bieden voor de doelgroep 1 en 2 persoonshuishoudens, komen naar verwachting op andere plekken weer (ruime) eengezinswoningen vrij voor andere doelgroepen.</p> <p>Daarnaast is IJsseldal Wonen eigenaar van het tijdelijke parkeerterrein aan de Duistervoordseweg in Twello. Het streven is om richting en in 2023 grote stappen te zetten naar herontwikkeling naar woningbouw. Hier zijn 14 compacte huurappartementen, geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens voorzien. Dit woningbouwproject zal ook deel uitmaken van de nieuwe prestatieafspraken.</p> <p>In 2023 gaan wij voor de kern Teuge met de belangenvereniging en inwoners aan de slag om te kijken naar mogelijkheden voor kleinschalige inbreiding met woningen die geschikt zijn om langer zelfstandig te wonen. Op die manier kunnen we ruimte bieden voor huisvesting van ouderen die graag in het dorp willen blijven wonen. We verkennen hierbij de mogelijkheid van (collectief) particulier opdrachtgeverschap.</p> <p>Ook bij herontwikkeling van voormalige agrarische erven in het buitengebied willen we in 2023 en verder meer gaan inzetten op differentiatie in woningtypen. Hiervoor is nieuw beleid in ontwikkeling.</p> <p>We zetten bij toekomstige ontwikkelingen in op het realiseren van kleine woonvormen, innovatieve woonconcepten en/of creatieve woonvormen als die aansluiten bij de behoeften van bijvoorbeeld starters, lagere (midden)inkomens en senioren op daartoe geschikte locaties. Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.</p>
Beoogd effect	Voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten.

Lokale binding	
Inhoud	<p>Uitgangspunt bij woningbouwontwikkelingen in onze gemeente is het bedienen van verschillende doelgroepen door het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod in woningtype en prijssegmenten. Daarnaast onderzoek wij welke mogelijkheden er zijn om woningzoekenden met een lokale binding voorrang te geven bij woningbouwprojecten.</p> <p>Voor de sociale huurwoningen geldt het volgende: IJsseldal Wonen hanteert binnen de juridische kaders een voorrangregeling voor woningzoekenden met een lokale binding. Concreet betekent dit dat maximaal 50% van het vrijkomende woningaanbod mag worden toegewezen aan een actief woningzoekende uit de desbetreffende kern, dit wordt met name in de kleine kernen toegepast. Verder hanteert IJsseldal voor bepaalde doelgroepen, gekoppeld aan specifieke woonruimten een voorrangslabell (bijvoorbeeld jongeren of senioren). Ook bij verkoop van vrijkomende huurwoningen hanteert IJsseldal Wonen een voorrangregeling voor starters uit de desbetreffende kern en vervolgens uit de gemeente.</p> <p>De koopwoningenmarkt gaat vooralsnog uit van vrije vestiging. Op dit moment wordt gewerkt aan landelijke regelgeving om de slaagkansen van woningzoekenden met een sociale of economische binding aan de regio of gemeente te vergroten. Wij volgen deze ontwikkeling met belangstelling en zodra de regeling is gewijzigd en de voorwaarden bekend zijn, komen wij met voorstellen hoe dit instrumentarium toe te passen.</p>
Beoogd effect	Waar mogelijk woningzoekenden met een lokale binding voorrang geven bij woningbouwprojecten.

Duurzaam en betaalbaar	
Inhoud	<p>Voor de sociale huur geldt dat in de prestatieafspraken met IJsseldal Wonen en de huurdersbelangenvereniging afspraken zijn gemaakt op het gebied van verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. IJsseldal Wonen reserveert jaarlijks een bedrag voor het verduurzamen van haar woningvoorraad op basis van de kaders uit de duurzaamheidsvisie die geldt voor de periode 2021 – 2025. Op dit moment is IJsseldal Wonen bezig de totale opgave in beeld te brengen en financieel te vertalen. In totaal gaat het om circa 400 woningen met energielabel D, E, F of G die IJsseldal Wonen in de periode t/m 2028 planmatig wil verduurzamen tot minimaal energielabel B. Tevens wil IJsseldal Wonen in 2023 starten met de uitrol van PV panelen. We maken nieuwe en concrete prestatieafspraken met IJsseldal Wonen over deze duurzaamheidsopgave, de huidige energiecrisis maakt dit extra urgent.</p> <p>Bij nieuwbouwwontwikkelingen hanteren we de percentages voor sociale woningbouw zoals vermeld in de Woonvisie. Binnen het sociale woningbouwprogramma vallen zowel sociale huurwoningen als bereikbare koopwoningen. Voor deze laatste categorie heeft de raad bij de tussenevaluatie van de Woonvisie ingestemd met de bandbreedte tot maximaal de NHG-grens. Bij toekomstige woningbouwontwikkelingen hanteren we deze percentages en binnen de bandbreedte zetten we in op een gedifferentieerd aanbod waarbij de prijs-kwaliteitsverhouding in evenwicht is. We maken nieuwe en concrete prestatieafspraken met IJsseldal Wonen over de nieuwbouwpoging voor sociale huurwoningen voor de komende jaren.</p>
Beoogd effect	Een duurzame woningvoorraad en variatie in prijssegmenten zoals vastgelegd in de Woonvisie.

Twello Noord	
Inhoud	<p>Het college werkt in 2022 het participatieproces uit en rondt het verkeersonderzoek af. Zij gaat met de omwonenden van Twello Noord in gesprek om samen binnen het vastgestelde bestemmingsplan de beste oplossingen te zoeken voor de inspraak over de inrichting per wijk en de verkeersafwikkeling.</p> <p>In afwachting op de zitting (datum nog onbekend) bij de Raad van State en een uitspraak in de bodemprocedure worden de werkzaamheden zonder onomkeerbare effecten vervolgd. Hiermee is de verwachting dat wij in 2023 fase 1 (De Enk, De Boerderij en de Dernhorstlaan) bouwrijp maken en starten met de verkoop.</p>
Beoogd effect	Het woningbouwplan zorgt voor noodzakelijke huisvesting en minder druk op de Voorster woningmarkt. Met het verkeersonderzoek en het participatieproces bij de uitvoering van het woningbouwplan wordt het draagvlak bij de bestaande buurt verhoogd.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	<p>Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden en onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023.</p> <p>Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en een sterk vestigingsklimaat.</p>

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	889	COELO, Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	914	COELO, Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's.	340.000	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	87,1%	CBS
Grondexploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	12,4	ABF Systeem Woningvoorraad

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
8-1 Ruimtelijke ordening	1.426.721	1.370.980	1.274.561	1.274.212	1.275.194	1.255.385
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	6.174.836	3.330.715	1.541.267	658.626	661.875	665.410
8-3 Wonen en bouwen	1.700.379	1.834.258	1.416.736	1.416.736	1.416.736	1.416.736
Totaal lasten	9.301.935	6.535.953	4.232.564	3.349.574	3.353.804	3.337.530
8-1 Ruimtelijke ordening	431.226	94.285	97.113	97.113	97.113	97.113
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	7.829.836	3.322.455	1.541.267	658.626	661.875	665.410
8-3 Wonen en bouwen	1.199.687	971.420	997.535	995.535	995.535	995.535
Totaal baten	9.460.749	4.388.160	2.635.915	1.751.274	1.754.523	1.758.058
Saldo	158.813	-2.147.794	-1.596.649	-1.598.300	-1.599.282	-1.579.473

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

8-1 Ruimtelijke ordening

Lagere kapitaallasten, hogere toegerekende salariskosten en een in 2022 begrote investering 'Bestemmingsplan buitengebied' zijn de oorzaak van per saldo lagere lasten.

8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Binnen dit taakveld zijn de grondexploitaties opgenomen m.b.t. woningbouw. De lasten en baten van de grondexploitaties worden budgettair neutraal in de begroting geraamd. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

8-3 Wonen en bouwen

Naast hogere toegerekende salarislasten zorgen de in 2022 opgenomen kredieten "Transitie fysiek domein omgevingswet" en "Regionale Energie Strategie" per saldo voor lagere lasten in 2023.

Legesinkomsten

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft gevolgen voor ons legesmodel en de legesinkomsten. De beoogde inwerkingtreding van beide wetten is vooralsnog 1 januari 2023. Echter, wij houden ook rekening met opnieuw uitstel van de wetten. Naar verwachting zal hierover rond oktober/november 2022 duidelijkheid komen. Voor de legesverordening bereiden wij daarom twee versies voor, waarvan wij er in december 2022 één laten vaststellen door de raad. In de begroting nemen wij nog de oude systematiek over met een verwachte opbrengst aan legesinkomsten Wonen en Bouwen van € 945.795 (raming 2022 inclusief index).

Wel willen wij benoemen dat bij daadwerkelijke inwerkingtreding van de wetten (op 1 januari 2023 of wellicht later in 2023) de legesinkomsten lager zullen uitvallen. Wij informeren u hierover in het Voortgangsbericht 2023 en de bestuursrapportage 2023.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Bouwend Voorst	2023-2026	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Wijk- en dorppontwikkelfonds	1.552.018	1.552.018	1.552.018	1.552.018	1.552.018
Vereveningsfonds sociale woningbouw	578.561	578.561	578.561	578.561	578.561
Totaal reserves	2.130.579	2.130.579	2.130.579	2.130.579	2.130.579
Geen voorzieningen.	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

Toelichting:

Reserves

Wijk- en dorppontwikkelfonds

Dit fonds geeft dekking aan investeringen met betrekking tot initiatieven op het gebied van de leefbaarheid.

Vereveningsfonds sociale woningbouw

Dit fonds is opgericht om verevening mogelijk te maken, indien er bij een ontwikkeling geen of te weinig sociale woningbouw in het plan is opgenomen. Het budget kan worden ingezet bij een project, dat door de bouw van (een extra aantal) sociale woningen financieel niet sluitend is.

3.2 Mooi Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Voorst ligt centraal tussen drie grotere steden, met een goed wegennet en OV-verbindingen. Het spoor zorgt voor een goede bereikbaarheid van Apeldoorn, Deventer en Zutphen en achterliggende gebieden.

De gemeente Voorst heeft een belangrijke opgave met betrekking tot de energietransitie en het vergroten van de biodiversiteit. De klimaatverandering stelt ons voor nieuwe uitdagingen die onze huidige inwoners én de volgende generaties raken. Niets doen is geen optie.

Verkeer en vervoer

Met de auto is Voorst goed bereikbaar, mede dankzij de A1. De snelweg zorgt echter soms ook voor drukte op kleinere wegen, wanneer automobilisten files vermijden en een binnendoorroute kiezen. Het intensieve gebruik van het wegennet zorgt ook voor geluidsoverlast en fijnstof. Een goede bereikbaarheid en doorstroming van autoverkeer is belangrijk.

Verkeer in Twello

De veiligheid op de H.W. Iordensweg en de afwikkeling van industrieverkeer vragen aandacht. Inzichtelijk moet worden welke factoren bijdragen aan de verkeersdruk in Twello en hierbij worden de verkeerssituaties bij basisscholen en sportaccommodaties meegenomen. Verder onderzoeken we fysieke oplossingsrichtingen en verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld voor vrachtverkeer) en besluiten hierover na overleg met inwoners. De komende jaren worden er woningen gebouwd in Twello, wat vraagt om de aanleg van veel nieuwe wegen en een goede aansluiting op het bestaande wegennet.

Verkeersveiligheid in de dorpen en het buitengebied

In veel dorpen hebben inwoners zorgen over de verkeersveiligheid. Daarom kijken wij met inwoners zorgvuldig naar de oorzaken, met speciale aandacht voor de verkeersveiligheid van voetgangers en fietsers. Samen bepalen we waar welke maatregelen mogelijk en gepast zijn. Provinciale wegen zijn ook punt van zorg. De invloed van de gemeente op het provinciale verkeersbeleid is beperkt. We wenden onze invloed aan om de provincie deelgenoot te maken van bestaande zorgen en te stimuleren om samen de verkeersveiligheid te verbeteren.

Recreatieve routes

Er is een uitgebreid netwerk van recreatieve routes in Voorst. Van klompenpaden tot meerdaagse routes en van ruiterspaden/menroutes tot prachtige fietspaden. We houden in de gaten of het landschap en inwoners niet lijden onder de recreatieve druk, maar we staan ook open voor nieuwe routes. De gemeente draagt zorg voor goed en tijdig onderhoud.

Openbaar vervoer

Het spoor zorgt ervoor dat Voorst goed en snel bereikbaar is, de trein brengt inwoners snel in andere delen van het land. Wel baart het goederenvervoer en de veiligheid bij overgangen sommige inwoners zorgen. Het is van groot belang dat stations en het netwerk van bussen goed op elkaar aan blijven sluiten. We willen de behoefte van gebruik van het openbaar vervoer monitoren in samenwerking met provincie en vervoerders. De gemeente blijft hierover in gesprek met inwoners en houdt het onderwerp op de agenda van de provincie.

Doelgroepenvervoer

Bijzondere aandacht hebben wij voor het doelgroepenvervoer. Omdat het hier vaak maatwerk betreft, en de kwetsbaarheid van sommige gebruikers hoog is, volgen wij dit intensief.

Samen met inwoners

We betrekken inwoners bij planvorming van de afwikkeling van verkeer in hun directe omgeving, waarbij de gemeente de gevolgen van verschillende opties duidelijk in kaart brengt. De discussie over dit soort vraagstukken zien wij tijdens ontwikkelplannen in de dorpen al regelmatig ontstaan. We willen de dialoog graag op gang houden.

Wij willen milieuvriendelijke vormen van vervoer stimuleren en het voor inwoners makkelijk maken om te kiezen voor milieuvriendelijke vormen van vervoer.

Duurzaamheid en milieubeheer

Visie op grondgebruik

Wonen, werken, recreatie, circulaire landbouw en de energietransitie leggen allemaal een claim op de beschikbare grond binnen de gemeente Voorst. Waar is ruimte voor welke opgave? Daarnaast zien wij dat gemeenten om Voorst heen plannen (willen) ontwikkelen aan onze gemeentegrenzen. Dit alles vraagt voor Voorst om een visie op het grondgebruik, die de kwaliteit van het unieke Voorster landschap bewaakt en waar mogelijk versterkt.

Circulaire landbouw

Een belangrijke partner en doelgroep bij het vergroten van de biodiversiteit is de agrarische sector. Wij willen stappen zetten naar een circulaire landbouw. Wij realiseren ons dat de agrarische sector onderdeel is van een mondiaal krachtenveld. Naast het vergroten van de biodiversiteit en het ontwikkelen van circulaire landbouw is het van belang dat de agrarische ondernemer een goed inkomen kan verdienen. Wij willen met de sector in gesprek om te bespreken wat er nodig is om deze belangen te verenigen. De koers is duidelijk, de weg maken we samen.

Circulaire economie

Materialen zijn schaars en kostbaar. Daarom onderzoeken we hoe we circulariteit kunnen stimuleren. Afval kan in veel gevallen weer een grondstof zijn. We onderzoeken hoe we inleverpunten beter bereikbaar kunnen maken voor inwoners. We werken toe naar een circulaire economie.

Energietransitie

Wij vinden het belangrijk dat de energietransitie voor iedereen betaalbaar is, waarbij de baten en de lasten eerlijk worden verdeeld. Terugdringen van het energieverbruik is hier een belangrijke factor. We gaan vol inzetten op energiebesparing, met inzet van geld dat het Rijk daar naar verwachting voor beschikbaar stelt.

Met inwoners, wijken, agrariërs en bedrijven gaan graag wij in gesprek om te kijken in hoeverre zij zelfvoorzienend kunnen worden in hun energieverbruik. De opmars van de elektrische auto stimuleren wij, daarom willen wij versnellen met de aanleg van laadpalen. We bouwen verder met de Voorster energiestrategie, waarin de rol voor zonne-energie en windenergie verder uitgewerkt wordt. Bij het benutten en uitbouwen van duurzame energiebronnen is draagvlak in de samenleving een belangrijk aandachtspunt.

Openbaar groen

Biodiversiteit

Wij willen de biodiversiteit vergroten. Dit is een verantwoordelijkheid voor nu, naar de volgende generaties toe. Het vastgestelde programma Groen van de gemeente Voorst geeft hier een mooie aanzet toe en dit gaan wij dan ook uitvoeren. We stimuleren groene schoolpleinen, om bewustwording bij kinderen te vergroten en een gezonde leeromgeving te creëren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Activiteiten

Verkeer en vervoer

Verbetering verkeersveiligheid	
Inhoud	<p>Op grond van het Programma Mobiliteit staat het verbeteren van verkeersveiligheid hoog op de agenda. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren fietsgebruik (ook fysieke aanpassingen); ▪ 2022 Aanleg fietsstraat Woudweg Teuge, binnen bebouwde kom; ▪ 2023 Aanbrengen fietsstroken Veilingstraat Twello; ▪ 2024 Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen Bandijk Terwolde; ▪ 2025 Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen de Zanden Teuge. <p>Ook werken wij samen met de provincie aan verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid op provinciale wegen. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023 Verbetering N345 tussen A1 en Sluinerweg ▪ 2023 Groot onderhoud N792 Twello – Terwolde – Vaassen ▪ 2023 Aanleg vrijliggend fietspad Wilpsedijk tussen Wilp en Steenenkamer ▪ 2022 e.v. Start samenwerking verkeersveiligheid Wilp N790/N791
Beoogd effect	Verbeteren van de veiligheid op de weg en op het spoor, van de (regionale) bereikbaarheid voor een goed vestigingsklimaat en van de leefbaarheid en het woonklimaat in Twello.

Uitvoering aanbevelingen onderzoek Rekenkamercommissie en motie "De vrouwen uit de broek"	
Inhoud	<p>Op 30 juni 2021 heeft de raad ingestemd met zeven voorstellen van de Rekenkamercommissie om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van het onderzoek 'Verkeersveiligheid, een verhaal apart'. Daarnaast heeft de raad op 8 november 2021 de motie 'De vrouwen uit de broek' aangenomen. Wij willen uitvoering geven aan het raadsbesluit en de motie. Echter, een goede uitvoering van het raadsbesluit en de motie vergt de nodige inzet. Dit kan binnen de huidige capaciteit en de bestaande werkzaamheden binnen het taakveld Verkeer en vervoer niet worden uitgevoerd. Door uitbreiding van het areaal, uitgebreide participatietrajecten, een toename van klachten en meldingen, meer regionale inzet en samenwerking, de uitvoering van het Programma Mobiliteit (2020) en de opmars van de laadinfrastructuur is de druk op de huidige capaciteit binnen het taakveld Verkeer en vervoer niet toereikend. Op 7 maart 2022 besloot de gemeenteraad om geen structurele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de zeven voorstellen van de Rekenkamercommissie en de motie 'De Vrouwen uit de broek', maar het voorstel opnieuw te bespreken in de prioriteitennota. In de prioriteitennota hebben wij daarom gevraagd om de extra middelen hiervoor beschikbaar te stellen.</p>
Beoogd effect	Uitvoering aanbevelingen onder Rekenkamercommissie en motie "De vrouwen uit de Broek"

Kwaliteitsverbetering omgeving A1-verbreding	
Inhoud	<p>Door Rijkswaterstaat wordt samen met de provincies Gelderland en Overijssel en de Cleantech regio gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 dat door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken. Dit heeft gevolgen voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. Fase 1 is inmiddels voltooid. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot de afslag Twello/Posterenk en loopt in de periode van 2021 tot 2025. Voor een goede inpassing van de verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten, waaronder de Poort van Twello, de onderdoorgang Groote Wetering, Gebiedsopgave Wilp-Achterhoek, A1 miljoen bomen, landschapvisie Posterenk en de ontwikkeling van het klompenpad Posterenk worden in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap, landschapsbeheer Gelderland, de gemeente Apeldoorn en de omgeving voorbereid en uitgevoerd.</p>
Beoogd effect	Het met deze werkzaamheden realiseren van een kwaliteitsverbetering voor de fysieke leefomgeving bovenop de plannen voor een betere verkeersdoorstroming.

Verbetering fietsroutes (fiets snelwegen)	
Inhoud	In 2015 is door de Cleantech Regio, inclusief de gemeente Voorst, de "go" uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. De 1e fase aan maatregelen is uitgevoerd. De Woudweg in Teuge is onderdeel van de snelfietsroute F344. Hier willen wij inzetten op de naleving van de maximumsnelheid, inrichten volgens Duurzaam Veilig en het waarborgen van verkeersveiligheid voor fietsers door het treffen van fysieke maatregelen. Hierbij sluiten wij aan op het aangepaste wegontwerp van de weg op het Apeldoorns grondgebied. In 2021 is de Woudweg buiten de bebouwde kom heringericht tot fietsstraat. In het derde kwartaal van 2022 starten wij met het inrichten van de Woudweg binnen de bebouwde kom tot fietsstraat.
Beoogd effect	Het verbeteren van de (snel)fietsroutes om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.

Verkeer in Twello	
Inhoud	<p>Het uitvoeringsprogramma en de wegategorisering in het Programma Mobiliteit 2020 t/m 2030 zijn niet meer actueel na het besluit van 13 juni 2022 over de Randweg Twello, omdat deze zijn gebaseerd op een volledige westelijke randweg. Dit betekent dat voor de kern Twello als onderdeel van het Programma Mobiliteit een nieuwe wegategorisering en uitvoeringsplan moet worden gemaakt. In overleg met de samenleving starten wij een nieuw onderzoek naar nieuwe mogelijke maatregelen voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Twello. De financiële effecten hiervan hebben wij verwerkt in de Prioriteitennota. In 2022 werken wij al aan drie verkeersonderzoeken in Twello, waarvan wij de uitkomsten meenemen in het aangekondigde verkeersonderzoek voor Twello. Het gaat om de volgende onderzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Motie Gelijk oversteken: onderzoek naar o.a. de verkeersveiligheid op de H.W. Iordensweg nabij De Wingerd en bij de oversteek ter hoogte van de Maarten Tromplaan. ▪ Motie Richting Zuid: Plan maken om de situatie aan de Zuiderlaan te optimaliseren. ▪ Motie Verkeerssituatie Twello Noord: Samen met omwonenden en relevante partijen overleggen om te komen tot verkeersmaatregelen voor optimaliseren verkeerssituatie Twello Noord.
Beoogd effect	Het realiseren van een veilige en optimale verkeersafwikkeling in Twello.

Openbaar vervoer

Verbetering openbaar vervoer	
Inhoud	<p>Volgens het Programma Mobiliteit 2020 t/m 2030 zijn de huidige (buurt)bus en PlusOV (nu: HalteTaxiRRReis) goede basisvoorzieningen. Maar het kan mogelijk beter, slimmer en schoner. Daarom staan wij met de regio open voor mogelijkheden voor een beter, slimmer en schoner mobiliteitsnetwerk voor die mensen die voor hun mobiliteit afhankelijk zijn van de overheid. Het huidige aanbod van openbaar vervoer mag niet verslechteren, voordat duidelijkheid en overeenstemming is over goede alternatieven. De provincie Gelderland werkt dit uit onder de noemer 'Andere Mobiliteit'.</p> <p>Gedeputeerde Staten (provincie Gelderland) dragen zorg voor de coördinatie en afstemming van het openbaar vervoer in de provincie (Wet personenvervoer 2000). De provincie Gelderland is concessieverlener van de concessie IJssel-Vecht, waar gemeente Voorst onder valt. Deze concessie is recent gegund aan EBS. EBS verzorgt vanaf december 2022 het busvervoer in het noordelijk deel van de Veluwe en Midden-Overijssel. Gemeenten worden door de provincie betrokken bij de implementatie en uitvoering van de concessie.</p>
Beoogd effect	Het behouden van het openbaar vervoer in de gemeente Voorst en de Cleantech regio en waar mogelijk het vervoersaanbod verbeteren.

Doelgroepenvervoer	
Inhoud	<p>De regie op het doelgroepenvervoer voor mensen met beperkingen (na indicatie) ligt bij de PlusOV, Dit vervoer wordt uitgevoerd door gecontracteerde, professionele, vervoerders. PlusOV regelt het leerlingenvervoer, het (Wmo-)dagbestedingsvervoer, het Jeugdwetvervoer en het vraagafhankelijk vervoer oftewel de regiotaxi.</p> <p>Daarnaast bieden we vervoer dat wordt uitgevoerd door vrijwilligers; voor mensen met een fysiek/ mentale beperking die als groep bij elkaar willen komen is er (bus)vervoer (de Ontmoetingslijn). Ook is er de Boodschappendienst voor mensen die problemen ondervinden met zelfstandig boodschappen doen en tot slot kennen we een haal- en brengservice voor bezoek aan de huisarts, het ziekenhuis etc.</p> <p>De komende tijd worden binnen het regionale samenwerkingsverband (PlusOV is een gemeenschappelijke regeling) de ambities op het gebied van basismobiliteit heroverwogen. Ook het gemeentelijke beleid wordt daarbij onderzocht. Hiermee wordt in 2023 gestart. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen om het beleid ook daadwerkelijk aan te passen. Er zijn diverse risico's en ontwikkelingen die een grote rol kunnen spelen rondom het doelgroepenvervoer, zoals de mogelijke invloed van nieuwe corona- of vergelijkbare maatregelen, het tekort aan chauffeurs bij PlusOV en de gestegen brandstofprijzen. Deze ontwikkelingen volgen we nauwgezet en sturen bij indien nodig en mogelijk.</p>
Beoogd effect	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van doelgroepenvervoer.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Aanleg recreatieve route en natuurvriendelijke oever De Fliert	
Inhoud	<p>In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Vermeersweg een fietsroute en een natuurvriendelijke oever langs de Fliert te realiseren. Het waterschap heeft reeds een natuurvriendelijke oever aangelegd. Vanwege bezwaren op de vergunning voor het fietspad langs de Fliert gaat de aanleg van een fietspad niet door.</p> <p>De raad is hierover met een raadsmededeling geïnformeerd. Wij zijn nu in overleg met de belangengroep Fliert Natuurlijk, Stichting IJssellandschap en enkele aanliggende eigenaren om te onderzoeken op welke wijze een wandelpad kan worden gecreëerd met inachtneming van diverse belangen (mens en natuur). De verwachting is dat eind 2022 bekend is voor welk tracé wordt gekozen. De verwachting is dat het wandelpad in 2023 kan worden aangelegd.</p>
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.

Polder Nijbroek	
Inhoud	<p>De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14e eeuws cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor hebben we een gebiedsproces gestart in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaatrobuuste inrichting en de mogelijkheden van 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces, vier werkgroepen zijn bezig met diverse thema's. In 2023 vervolgen wij ons proces om samen met de stakeholders dit project verder concreet vorm te geven. Nadere ondersteuning voor dit project volgt uit de toekenning van de zogenaamde Erfgoed Deal vanuit Rijk en provincie. Deze financiële bijdrage is speciaal bedoeld voor projecten die op een 'erfgoedinclusieve' manier bijdragen aan het klimaatadaptief maken van polder Nijbroek. Ook dit onderdeel is inmiddels gestart en pakken we samen met de Nijbroekers en het Waterschap op</p>
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers.

Recreatieve routes	
Inhoud	<p>Ook in 2023 dragen wij zorg voor een mooi kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes. Onderhoud hiervan is onderdeel van de jaarlijkse activiteiten/begroting. Extra investeringen en uitbreiding van het netwerk maken geen onderdeel uit van een huidig programma met financiële dekking. Uit de voorlopige resultaten van de evaluatie van de toeristisch recreatieve ontwikkelingen, blijkt onder andere dat er veel behoefte is aan het ontwikkelen van een wandelknooppuntensysteem en thematische routes. Ook is er geconstateerd dat er weinig aanbod is aan ruitpaden. In 2023 kan er een start gemaakt worden met de inventarisatie van het te ontwikkelen wandelknooppuntensysteem. De knooppuntensystemen (voor fietsen en wandelen) kunnen dan als basis fungeren voor het ontwikkelen van thematische routes.</p> <p>Daarnaast wordt er in 2023 verder gegaan met de ontwikkeling van twee klompenpaden (Posterenk/Bussloo en Wilp) en wordt er gestart met de ontwikkeling van een klompenpad in Wilp-Achterhoek. Aandachtspunt bij het realiseren van nieuwe routes is de recreatieve druk van de routestructuren in de gemeente Voorst op het landschap en de inwoners</p>
Beoogd effect	Instandhouden en uitbreiden van een kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes.

Biodiversiteit	
Inhoud	In november 2020 is het Programma Groen (2022 t/m 2025) vastgesteld. In 2022 zijn ook de middelen beschikbaar gesteld die horen bij het uitvoeringsprogramma. Met het Programma Groen kunnen wij de doelstellingen uit het coalitieprogramma uitvoeren. Het uitvoeringsprogramma met bijbehorende planning is hierbij leidend. Door bij het beheer en nieuwe aanleg rekening te houden met de flora en fauna wordt een verhoging van de natuurwaarde en biodiversiteit bewerkstelligd.
Beoogd effect	Het programma Groen beoogd een opwaardering van drie kernbegrippen; leefbaarheid, duurzaamheid en biodiversiteit. Hiermee houden we rekening bij al onze ingrepen in de openbare ruimte en proberen daar waar mogelijk anderen hier ook bewust van te maken.

Klimaat en energie

Klimaatadaptatie	
Inhoud	<p>Het klimaat verandert, hitte, droogte en wateroverlast komen vaker voor en het risico op overstromingen neemt toe. In het Programma Water (2020-2025) is opgenomen hoe we hierop willen anticiperen. Veel aandacht gaat uit naar het voorkomen van wateroverlast door heftige regenbuien binnen de bebouwde kom. Het rijk heeft in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en impulsregeling opgesteld. Hierbij wordt een financiële impuls gegeven om projecten te versnellen of te verbreden. Ook Voorst heeft hiervoor een eerste aanvraag gedaan. In 2023 pakten wij het parkeerterrein en de directe omgeving van het Barteldplein in Twello aan. In 2024 pakken we het parkeerterrein de Afslag in Twello aan.</p> <p>Daarnaast wordt bij elke wegconstructie het regenwater van de riolering gehaald en worden nieuwbouw wijken volledig gescheiden aangelegd.</p>
Beoogd effect	Door het scheiden van regenwater en vuilwater neemt het risico op water-op-straat af, voegen we water toe aan de ondergrond en zijn riooloverstorten minder frequent en minder vervuilend.

Energiereductie	
Inhoud	<p>De komende jaren zetten we de projecten voort die afgelopen jaren zijn gestart voor het verduurzamen van woningen. Hierbij ligt een focus om inwoners tijdens de hele klantreis te begeleiden. Vanaf de oriëntatie via een energieloket, advies van energiecoaches en energieadviseur, tot het uitvoeren van de maatregelen. In 2022 zijn de projecten afgerond die zijn gestart met behulp van de subsidie van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen en is gestart we met een aanpak om energiearmoede tegen te gaan. Bij deze aanpak tegen energiearmoede zorgen we ervoor dat de energierekening structureel wordt verlaagd. Bij de huurders wordt dit gedaan door middel van kleine maatregelen en het vervangen van oude (energie slurpende) apparaten. Bij koopwoningen wordt ingezet op het isoleren van de woningen. Vanuit het budget voor energiearmoede is substantieel geld beschikbaar waardoor het volledige bedrag (tot een zekere mate) van de apparaten of de isolatie betaald wordt.</p> <p>Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma wordt extra ingezet op wijkaanpakken. Daarnaast worden er concrete plannen gemaakt om dorpen aardgasloos te maken met behulp van Wijkuitvoeringsplannen. Een belangrijk aandachtspunt bij het maken van de plannen is participatie, zoals ook beschreven in de Transitievisie Warmte.</p>

Energiereductie (vervolg)	
Inhoud	<p>Met IJsseldal Wonen zijn afspraken over het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad (zie ook Programma 1 Bouwend Voorst). Deze afspraken worden de komende jaren verder verscherpt. IJsseldal Wonen heeft ook een grote rol en verantwoordelijkheid bij de Wijkuitvoeringsplannen.</p> <p>Via de Werkgeverskring Voorst en Burgers met Energie blijven we bedrijven helpen met besparen door middel van energiescans. Daarnaast blijft er ook toezicht op de wettelijke verplichting van bedrijven om energie te besparen.</p> <p>We zetten ons de komende jaren in om nog meer zonnepanelen op de daken te realiseren. Op dit moment ligt er al 12 hectare aan zonnepanelen op daken en dit willen we verhogen naar 65 hectare in 2030.</p>
Beoogd effect	Realiseren van onze doelstelling; Energieneutraal in 2030.

Uitvoering Transitievisie Warmte	
Inhoud	<p>In 2022 is gestart met het uitvoeren van de Transitievisie Warmte. In 2022 en 2023 wordt er een wijkuitvoeringsplan gemaakt voor Wilp. Het uiteindelijke doel is om Wilp aardgasvrij te maken. Participatie is hierbij belangrijk. Het plan wordt dan ook samen met de stakeholders (inwoners, bedrijven, Liander, IJsseldal Wonen etc) opgesteld. Tegelijkertijd wordt er gestart met de uitvoering door aan de slag te gaan met projecten zoals het maken van warmtescans.</p> <p>In 2024 wordt gestart met een Wijkuitvoeringsplan voor Engelenburg en in 2026 met een Wijkuitvoeringsplan voor de Planetenbuurt in Twello. Door deze ervaringen hopen we daarna een versnelling te realiseren. Als er in de tussentijd wijken/dorpen aan de slag willen dan gaan we hiermee aan de slag. Zo worden er al stappen ondernomen in Steenenkamer in samenwerking met De Worp.</p>
Beoogd effect	Het doel is aardgasvrije wijken in 2050. In 2030 moet hierin een grote stap zijn gemaakt.

RES en VES	
Inhoud	<p>Eind 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Op regionaal niveau wordt gewerkt aan de RES 2.0 Het is nu van belang dat de RES 1.0 wordt vastgelegd in het (gemeentelijke) omgevingsbeleid, waarbij het vooral gaat om de projecten met grootschalige opwek van wind- en zonne-energie. Voor Voorst betekent dit dat de Beleidsuitgangspunten Zonnevelden 2.0 worden aangepast eind 2022, rekening houdend met datgene wat in RES 1.0 is opgenomen op het gebied van grootschalige zonprojecten. Windenergie is nog een onderwerp van onderzoek in de RES van de Cleantech Regio, met name vanwege de beperkingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van de Wespandief op en rond de Veluwe. Diverse werkgroepen zijn op regionaal niveau actief om het bod uit de RES 1.0 uit te werken richting de RES 2.0. Daartoe hoort het onderzoek naar de mogelijkheden voor windenergie op en rond de Veluwe, maar ook uitwerking van de opgave Zon op Dak en Zon op Land. Een aparte werkgroep houdt zich bezig met communicatie. Het streven is om in juli 2023 de RES 2.0 op te leveren met daarin de stand van zaken over de uitwerking van het bod. Daarnaast speelt een juridische kwestie rond de relatie RES en MER. Vaststaat dat de RES 1.0 niet MER-plichtig is. In hoeverre en wanneer vervolgsappen MER-plichtig zijn moet in de komende periode duidelijk worden</p>
Beoogd effect	Oplevering RES 2.0 in juli 2023.

Landbouw

Landbouwtransitie	
Inhoud	<p>Wij zijn met de agrarische sector in gesprek in de vorm van keukentafelgesprekken. Het gaat dan om open, anonieme gesprekken door externe agrarische coaches, waarbij de boer het onderwerp bepaalt. Eind 2022 zijn deze gesprekken naar verwachting afgerond. De uitkomsten van deze gesprekken nemen we onder meer in het op te stellen programma Landelijk Gebied. Middelen hiervoor zijn in de prioriteitennota gevraagd. De gemeente Voorst wil meedenken met de individuele boer, en aan het werk gaan met de oogst van de keukentafelgesprekken. Daarnaast komen er ook al direct vragen voor de gemeente uit de gesprekken waar we op individueel niveau mee aan de slag gaan. Samen met de agrariërs gaan we op zoek naar ruimtelijke mogelijkheden die bijdragen aan een verdienmodel en passen binnen onze kaders. Qua uitstraling moeten de ontwikkelingen passen bij het landschap en de schaal van Voorst.</p> <p>De provincie Gelderland heeft aangegeven dat men nog in 2022 (vanaf oktober) de regio's wil betrekken bij de uitwerking van het stikstofdossier en daarnaast bij het ontwikkelen van een Ruimtelijk Perspectief voor 1 juli 2023 9zieook Programma 1 Bouwend Voorst). Wij bereiden ons voor om de situatie van de Voorster landbouw zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Om diverse redenen stoppen bedrijven en/of er treedt een vorm van functieverandering op. Het is noodzakelijk te beschikken over een zo actueel mogelijk landbouwdossier om de juiste input te kunnen leveren. Het uitgangspunt is om dit samen met de provincie en de landbouwsector op te pakken.</p> <p>In regionaal verband werken we daarnaast aan landbouw transitie door het versterken van het toekomstperspectief van onze agrariërs door in projecten, waarbij ook agrariërs zijn aangesloten, toe te werken naar een systeemverandering richting een duurzame landbouwsysteem binnen een hoogwaardig landschap. Hiervoor is de regionale visie transitie voedsel, landbouw en landschap vastgesteld. Onder de visie hangt een uitvoeringsprogramma met concrete projecten waar we aan werken. Dat doen we via de sporen natuurinclusieve kringlooplandbouw, korte keten productie, verbeteren relatie boer/burger/gedragsverandering burger en duurzaam agrotourisme.</p> <p>Wij gaan werken aan het versterken van het netwerk van boeren die aan de slag willen met natuur inclusieve landbouw. Wij gaan door het organiseren van een aantal themagerichte bijeenkomsten het netwerk voeden en versterken waarmee we ook weer meer boeren willen motiveren om aan de slag te gaan. Wij richten ons daarbij ook op de reguliere sector. Centraal staat daarbij de vraag; wat is het verdienmodel dat gevonden kan worden voor natuur inclusieve landbouw. Ook bieden we een nieuwe cursus natuur inclusieve landbouw aan voor agrariërs (afh. van toekenning subsidie). Voorst is als onderdeel van de Cleantech regio tevens aangesloten bij het Gelders platform NIL</p> <p>Daarnaast werken we in regionaal verband aan de ontwikkeling van betere verdienmodellen voor agrariërs. Dit zoeken we in productie en afzet van lokale producten en versterken van andere neventakken. Er lopen meerdere projecten gericht op de lokale productie en consumptie. Hiervoor dragen we bijvoorbeeld de vanuit de regio ontwikkelde campagne "Super die Boer" campagne uit en liggen er lokale producten in supermarkten waaronder in Twello. Ook hebben we een proactieve rol in het versterken van de boer-burger relatie, hiervoor werken we samen met "IJsselvallei boert en eet bewust " waar een mooi aantal boeren uit Voorst actief voor zijn.</p>
Beoogd effect	Toekomstperspectief agrarische sector.

Cultureel erfgoed

Karakteristieke panden	
Inhoud	Nog in 2022 wordt een ontwerp-paraplubestemmingsplan ter inzage gelegd. De bedoeling is om daarmee een wijzigingsbevoegdheid in de geldende bestemmingsplannen in het buitengebied op te nemen waarna het college – gedoseerd – panden als karakteristiek kan aanwijzen. Dit gebeurt na het informeren van de eigenaren van de betreffende panden. De verwachting is dat begin 2023 de parapluerziening ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden
Beoogd effect	Beschermen karakteristieke panden en bouwwerken.

Afval

Grondstoffenplan	
Inhoud	<p>De huidige afvalinzamelingscontracten en afspraken lopen af per 1 januari 2024. Ook is het denken over afval in relatie tot duurzaamheid veranderd. Wij gaan daarom aan de slag met een nieuw grondstoffenplan. Het totale systeem van afvalinzameling en -verwerking in de gemeente Voorst wordt hierbij opnieuw tegen het licht gehouden. Omdat goed scheiden van afval waardevolle grondstoffen oplevert, gaan wij het een grondstoffenplan noemen. De eerste stap om te komen tot het grondstoffenplan is een evaluatie van het huidige beleid. Hiervoor is in de zomer van 2022 o.a. een enquête uitgezet onder de inwoners.</p> <p>Het grondstoffenplan wordt naar verwachting begin 2023 ter vaststelling aangeboden aan de raad. In de uitwerking van het grondstoffenplan kunnen we onderzoeken we hoe we circulariteit verder kunnen stimuleren. Ook kunnen we onderzoeken hoe we inleverpunten beter bereikbaar kunnen maken voor inwoners</p>
Beoogd effect	Duurzame omgang met grondstoffen.

Milieubeheer

Programma Milieu Afval en Duurzaamheid	
Inhoud	<p>Wat betreft Duurzaamheid is er de laatste periode veel veranderd door de stijgende energieprijzen en innovaties. Daarom wordt er eerst gekeken of de huidige energiemix nog volstaat. Met dit nieuwe inzicht wordt in 2023 het Programma en ook de Voorster Energie Strategie opnieuw tegen het licht gehouden. Tegelijkertijd gaan we verder met de bestaande en nieuwe projecten zoals beschreven onder het kopje energiereductie, Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie.</p>
Beoogd effect	Uitvoeren Programma Milieu Afval en Duurzaamheid.

Circulaire economie	
Inhoud	<p>Binnen het afval wordt gewerkt aan het circulaire economie. Door in het grondstoffenplan verder scheiding te stimuleren en faciliteren ontstaan er meer en betere grondstoffen. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van de kwaliteit van het ingezamelde materiaal (door communicatie en toezicht).</p> <p>Voor de circulaire economie hebben wij ook als gemeente een belangrijke rol door onze inkoop en aanbesteding. Het huidige beleid voor Maatschappelijk verantwoord Inkopen liep tot en met 2020. Er ligt nu een nieuw Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) klaar, voor de periode 2022-2025. Met dit Actieplan geven wij de komende jaren invulling aan het Nationaal plan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2021 – 2025 dat opgesteld is door het Rijk.</p>
Beoogd effect	Stimuleren circulaire economie.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)	De OVIJ verzorgt, op basis van een gemeenschappelijke regeling, voor de gemeente Voorst meerdere (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023. Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en een sterk vestigingsklimaat.
Circulus	Circulus verzorgt het afvalbeheer voor acht gemeenten. Het gaat om Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem en Zutphen. Specialismen en kennis zijn bij Circulus goed geborgd. Ook biedt Circulus goede mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	89	CBS
Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	34,7%	RWS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
2-1 Verkeer en vervoer	3.254.607	3.384.109	3.276.360	3.313.317	3.348.976	3.381.584
2-2 Parkeren	95.403	98.630	100.929	100.929	100.929	100.929
5-5 Cultureel erfgoed	362.781	383.000	272.661	272.661	272.661	272.661
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.907.828	2.612.072	2.216.701	2.216.789	2.233.876	2.233.883
7-2 Riolering	2.180.319	2.532.976	2.264.770	2.283.677	2.302.788	2.301.753
7-3 Afval	1.767.365	1.933.210	1.879.667	2.165.227	2.166.487	2.167.460
7-4 Milieubeheer	1.427.039	2.092.017	1.120.849	1.135.648	1.149.892	1.162.923
7-5 Begraafplaatsen	252.576	197.276	204.167	204.165	204.163	204.961
Totaal lasten	11.247.917	13.233.290	11.336.102	11.692.412	11.779.772	11.826.154
2-1 Verkeer en vervoer	249.984	83.888	86.405	86.405	86.405	86.405
2-2 Parkeren						
2-4 Econ. Havens/waterwegen						
2-5 Openbaar vervoer						
5-5 Cultureel erfgoed	750	-	-	-	-	-
5-7 Openbaar groen en recreatie	244.642	236.383	259.076	259.076	259.076	259.076
7-2 Riolering	2.489.736	2.817.526	2.541.756	2.561.921	2.582.087	2.582.087
7-3 Afval	2.321.453	2.200.707	2.378.935	2.378.935	2.378.935	2.378.935
7-4 Milieubeheer	336.979	165.437	1.404	1.404	1.404	1.404
7-5 Begraafplaatsen	139.982	160.809	165.633	165.633	165.633	165.633
Totaal baten	5.783.526	5.664.750	5.433.209	5.453.374	5.473.540	5.473.540
Saldo	-5.464.391	-7.568.540	-5.902.893	-6.239.038	-6.306.232	-6.352.614

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

2-1 Verkeer en vervoer

Door gestegen prijzen van hout, metalen, klinkers, asfalt, brandstoffen en overige materialen is vanaf 2023 de raming voor onderhoud wegen en openbare verlichting opgehoogd. Verder verklaren de lagere kapitaallasten en een in 2022 begrote investering 'Verkeersmaatregelen provinciale wegen' het verschil met 2023.

2-2 Parkeren

Geen bijzonderheden.

5-5 Cultureel erfgoed

In 2022 begrote investeringen voor 'Pilotproject Terwoldse Bandijk, Instandhouden waardevolle monumenten, Cultuurhistorische atlas en Opstellen kerkenvisie' zorgen voor het verschil met 2023.

5-7 Openbaar groen en recreatie

Het verschil ten opzichte van 2022 komt door het in 2023 niet meer begroten van de salarislaster van de niet meer in dienst zijnde medewerkers van de voormalige buitendienst.

In het najaar 2022 wordt het onderhoud openbaar groen en begraafplaatsen opnieuw aanbesteed (ingangdatum 1 januari 2023). De verwachting is dat de kosten hiervoor hoger uit zullen vallen.

7-2 Riolering

Zowel bij de lasten en baten is de investering 'Afkoppelbijdrage materiaal particulieren' hoofdzakelijk de oorzaak van het verschil tussen 2022 en 2023.

7-3 Afval

De in 2022 begrote kredieten 'Preventie en aanpak van zwerfafval' en 'Keukentafelgesprekken landbouw' zorgen voor een afname van de lasten in 2023. De raming voor reinigingsrechten en afvalstoffenheffing is, op basis van werkelijke ontvangsten in 2022, naar boven bijgesteld.

In de paragraaf lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen over de ontwikkelingen van afval.

7-4 Milieubeheer

Door het uitvoeren van de prioriteit 'Verduurzamen sportaccommodaties gemeente Voorst' vindt geen toevoeging meer plaats aan de voorziening groot onderhoud gebouwen. Hiervoor in de plaats worden vanaf 2023 kapitaallasten (rente en afschrijving) van deze investeringen geraamd op taakveld 5-2 sportaccommodaties. Daarnaast veroorzaken meerdere in 2022 begrote investeringen, en met name 'Erfgoed deal', het verschil in raming met 2023.

7-5 Begraafplaatsen

Geen bijzonderheden.

In het najaar 2022 wordt het onderhoud openbaar groen en begraafplaatsen opnieuw aanbesteed (ingangsdatum 1 januari 2023). De verwachting is dat de kosten hiervoor ook hoger uit zullen vallen.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Integraal Wegen Plan (IWP)	2023-2026	3.000.000	200	25.900	51.700	77.400
Duurzaamheid, stimuleringsregeling (geen kapitaallasten)	2023-2026	1.200.000	0	0	0	0
Twelo Centrum	2023	350.000	100	12.000	12.000	12.000
Programma Groen: A1 kwaliteitsverbetering omgeving	2024	500.000	0	100	17.200	17.200
Programma Mobiliteit: Provinciale wegen (dekking algemene reserve)	2023	100.000	0	0	0	0
Programma Mobiliteit: Veilingstraat-Domineestraat-Stationstraat fietsveiligheid	2023	100.000	0	3.400	3.400	3.400
Programma Mobiliteit: Bandijk Terwolde fietsveiligheid	2024	150.000	0	0	5.200	5.100
Programma Mobiliteit: De Zanden 30 km een fietsveiligheid (N344-Fokkerstraat)	2025	150.000	0	0	0	5.200

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Onderhouds Programma						
Speelvoorzieningen; onderhoud en vervanging (geen kapitaallasten; via voorziening)	2023-2026	145.600	0	0	0	0
Wegen: bermschade langs wegen buiten de bebouwde kom	2023-2026	100.000	0	900	1.700	2.600
Openbare verlichting: armaturen (inclusief versneld vervangen t/m 2026)	2023-2026	280.000	0	3.600	7.200	10.800
Openbare verlichting: lichtmasten	2023-2026	210.000	0	900	1.800	2.700
Riolering: onderzoek en advisering derden en waterplan	2023-2026	90.000	0	1.000	2.000	3.700
Riolering: riolgemalen vervangen/renoveren	2024-2026	190.000	0	0	2.600	6.500
Riolering: vervanging drukriolering	2025-2026	80.000	0	0	0	2.700
Riolering: vervanging riolering	2023-2026	1.800.000	100	8.300	17.600	28.800
Riolering: milieumaatregelen en afkoppelen	2023-2026	1.950.000	100	9.300	18.600	30.900
Totaal Mooi Voorst	2023-2026	10.325.600	500	65.400	141.000	209.000

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Tarieven afvalstoffenheffing	297.153	469.999	336.046	200.236	64.331
De Fliert	223.695	223.695	223.695	223.695	223.695
Totaal reserves	520.848	693.694	559.741	423.931	288.026
Speelvoorzieningen	106	27.106	40.914	142	16.895
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering	19.087.887	19.928.815	20.771.371	21.614.648	22.429.821
Totaal voorzieningen	19.087.993	19.955.921	20.812.285	21.614.790	22.446.716

Standen per 31 december

Toelichting:

Reserves:

Tarieven afvalstoffenheffing

Deze reserve fungeert als egalisatie voor het tarief afvalstoffenheffing. Vanuit het taakveld afval is het resultaat 2021 van € 297.153 toegevoegd aan de reserve.

De verwachting is dat zowel in 2022 als 2023 alval met een positief resultaat afgesloten wordt. Deze resultaten worden toegevoegd aan de reserve. Voor 2024 tot en met 2026 worden tekorten voorzien, waar onttrekkingen uit de reserve tegenover staan. In de paragraaf lokale heffingen is dit nader toegelicht.

De Fliert

Deze reserve maakt het mogelijk om het Fliertdal, aan de oostkant van het nieuwbouwplan De Schaker, verder in te richten.

Voorzieningen:

Speelvoorzieningen

Deze voorziening egaliseert de kosten voor instandhouding van speeltoestellen. De voorziening is gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan uit 2019.

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering

Deze voorziening egaliseert de lasten groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van rioleringen. Het exploitatieresultaat van rioleringen wordt jaarlijks toegevoegd aan de voorziening. De voorziening heeft een directe relatie met het Programma Water 2020-2025.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Er is een bijzondere balans in de gemeente Voorst: de beroepsbevolking is ongeveer even groot als het aantal banen. Dit zorgt voor een sterke economie met veel werkgelegenheid. Voorst heeft grote én kleine bedrijven, boerenbedrijven en een sterke recreatiesector. Luchthaven Teuge, recreatiegebied Bussloo, de uiterwaarden van de IJssel en het prachtige buitengebied bieden afwisselende mogelijkheden voor dagjes uit of een kort verblijf in de natuur.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijven zijn belangrijk voor de levendigheid in alle dorpen. Voorst kent veel innovatieve familiebedrijven met een sterke lokale binding. We willen de bedrijven in Voorst graag behouden en het werkklimaat versterken. Dit doen we door vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen te creëren. Daarbij onderzoeken we de toekomstbestendigheid van bestaande bedrijventerreinen. We kijken voor de toekomst naar ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, om startende en bestaande ondernemers de ruimte te bieden.

Economische promotie

Voorst is een prachtige plek om te recreëren. Een groeiend aantal bedrijven richt zich op recreatie en verblijf. Plekken voor toerisme en verblijfsrecreatie zorgen voor levendigheid en vertier en zijn belangrijk. Qua uitstraling moeten de locaties passen bij het landschap en de schaal van Voorst, met een balans tussen recreatie en het landschap. We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige (boeren)campings en camperplekken om ons mooie landschap en streekproducten op de kaart te zetten.

Vliegveld Teuge

De impact van vliegveld Teuge hangt nauw samen met de ontwikkelingen in Lelystad. De coalitie volgt de ontwikkelingen op Rijksniveau, regionaal en provinciaal niveau nauwgezet. Ook voor vliegveld Teuge geldt dat er balans moet zijn tussen het economische en recreatieve belang, en het effect van het vliegveld op omwonenden. Wij zorgen voor een optimale informatie over de actuele ontwikkelingen en stemmen af met inwoners over onze opstelling en inzet richting provinciale en landelijke spelers.

Landbouw

We zijn trots op onze boerenbedrijven en de mooie streekproducten van Voorst. We willen boeren de kans geven om een goed inkomen te verdienen met hun bedrijf, met oog voor de omgeving, diversiteit van het landschap, energie, brandveiligheid en dierenwelzijn. We bevorderen de dialoog over ruimtegebruik in het buitengebied, en over het spanningsveld tussen wonen, werken en recreëren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen	
Inhoud	In 2023 werken we samen met het bedrijfsleven de acties verder uit. Voor de bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt onderzoeken we de mogelijkheden en effecten van revitalisering voor een toekomstig vitaal ondernemerschap en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Op bedrijventerrein Engelenburg krijgt de samenwerking tussen bedrijven organisatorisch en juridisch vorm en wordt gestart met een aantal concrete projecten. Met de dorpen en solitair gelegen bedrijven blijven we in gesprek over toekomstige behoeften en ontwikkelingen. Het Regionaal programma Werklocaties wordt geactualiseerd en zal inzicht geven in de actuele vraag naar bedrijventerreinareaal in onze gemeente en de buurgemeenten. De uitkomst van de acties, lokale en regionale ontwikkelingen en het overleg met het bedrijfsleven, buurgemeente(n) en provincie vormen de basis voor de verkenning naar de omvang en mogelijke locaties voor nieuw bedrijventerrein.
Beoogd effect	Toekomstbestendige, vitale bedrijventerreinen met een aantrekkelijk vestigingsklimaat en voldoende bedrijventerreinareaal voor de toekomst in de gemeente Voorst creëren.

Ontwikkelplan Luchthaven Teuge	
Inhoud	Het Ontwikkelplan luchthaven Teuge is er op gericht om het verouderde bedrijventerrein Teuge West te upgraden en om naast de huidige inkomstenbronnen ook nieuwe inkomsten te genereren. Het Ontwikkelplan uit 2019 is niet bestuurlijk vastgesteld, niet financieel sluitend en inmiddels op punten achterhaald. Daarom is het van belang dat de stedenbouwkundige keuzes van toen worden herijkt zodanig dat hier een sluitende exploitatie onder ligt. Nieuwe gronduitgifte voor luchtvaartgebonden bedrijvigheid aan de westkant van de luchthaven biedt de mogelijkheid om de huidige financiële positie van de luchthaven te verbeteren. Uit een marktverkenning dient wel eerst de behoefte naar dergelijke bouwgrond te worden aangetoond. Vanuit de aandeelhoudende gemeentes is ambtelijke ondersteuning beschikbaar gesteld om de luchthaven te ondersteunen bij de totstandkoming van het Ontwikkelplan.
Beoogd effect	Totstandkoming van het ontwikkelplan door een intensieve samenwerking tussen de aandeelhoudende gemeentes en de luchthaven.

Recreatie en toerisme

Evaluatie recreatie en toerisme	
Inhoud	In 2022 wordt de evaluatie recreatie en toerisme afgerond. De aanbevelingen uit deze evaluatie worden in 2023 verwerkt in ons beleid. Zo is een van de aanbevelingen om het beleid voor recreatieobjecten te optimaliseren om in te kunnen spelen op trends en ontwikkelingen in de dynamische toeristische sector. Daarnaast zullen wij continueren met de promotionele activiteiten om de gemeente Voorst op de kaart te zetten. De toeristische profilering van de gemeente Voorst als IJsselvallei wordt voortgezet via online en offline campagnes van Bezoek Voorst. Hierbij werken we samen met regionale partners. We faciliteren toeristische ondernemers via ondernemersbijeenkomsten in het onderling samenwerken en het ontwikkelen van arrangementen om de toerist langer te laten verblijven. Ook bieden de ondernemersbijeenkomsten een platform voor kennisoverdracht en het netwerken. Naast lokale samenwerkingen investeren we ook in regionale samenwerkingen. In het samenwerkingsverband met de Veluwe werken we gezamenlijk aan de VeluweAgenda en in de brede samenwerking binnen de IJsselvallei zal er een start gemaakt worden aan de uitvoeringsfase van het Masterplan IJsselvallei. Beide agenda's hebben als doel de Veluwe en de IJsselvallei landschappelijk en toeristisch te versterken.
Beoogd effect	De gemeente Voorst verder ontwikkelen en positioneren als toeristisch recreatieve bestemming ter versterking van de economie en leefbaarheid van de gemeente.

Begeleide participatie

Wet sociale werkvoorziening	
Inhoud	Vanaf 1 januari 2020 voeren wij de Wsw zelf uit. Het aantal Wsw-medewerkers neemt jaarlijks af door natuurlijk verloop. Medio 2022 zijn er 64 Wsw-ers in vaste dienst en daarnaast 8 Begeleid werkers. Deze Wsw-ers zijn in dienst bij een regionale werkgever, die daar subsidie voor ontvangt. De Wsw-consulenten en jobcoach werken nauw samen met P&O en Financien. Optimale bedrijfsvoering, duidelijke werkafspraken en het goed kennen van de medewerkers zorgen voor continuïteit richting zowel de Wsw-medewerkers als betrokken werkgevers.
Beoogd effect	Alle Wsw-medewerkers hebben een passende werkplek bij een werkgever die rekening houdt met de begeleidingsbehoefte.

Arbeidsparticipatie

Weer aan het werk / inwoners participeren maximaal	
Inhoud	Er is sprake van een krappe arbeidsmarkt met veel openstaande vacatures. Dit gegeven en de huidige Participatiewet zorgen niet automatisch voor verhoging van de baankansen voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. We zetten in op maatwerktrajecten en begeleiding in de vorm van jobcoaching om werkgevers te ondersteunen. We onderzoeken hoe we aan kunnen sluiten bij bestaand aanbod in onze arbeidsmarktregio. Inwoners voor wie een betaalde baan niet haalbaar is, zijn op een andere manier actief in de samenleving. Zij worden onder andere door integrale samenwerking in het Sociaal Domein gestimuleerd en gefaciliteerd om stapjes te zetten op de participatieladder.
Beoogd effect	Voor meer Voorster inwoners is er een plek die bij hen past. Participatie heeft een gunstig effect op het welzijn van mensen en voorkomt problemen op andere levensdomeinen.

Weer aan het werk / inwoners participeren maximaal	
Inhoud	We zorgen dat werk loont. Er zijn verschillende opties die aan deze ambitie kunnen bijdragen. We onderzoeken de haalbaarheid hiervan, met name voor de groep inwoners voor wie parttime werk het maximaal haalbare blijft. Landelijk is veel aandacht voor dit thema, er worden voorstellen voor wetswijzigingen verwacht. Inwoners moeten daarnaast goed geïnformeerd zijn over de financiële mogelijkheden en gevolgen van het aanvaarden van werk. We ontwikkelen een complete aanpak rondom betaald werk om inwoners maximaal te ondersteunen.
Beoogd effect	Werk moet lonen. Het is financieel aantrekkelijk om te gaan werken, zowel voor inwoners die fulltime aan de slag gaan als voor inwoners die parttime werken en aanvulling vanuit de bijstand houden.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023. Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en een sterk vestigingsklimaat.
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	171,6	LISA
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	56,6%	LISA
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	70,1%	CBS
Arbeidsparticipatie	Aantal reïntegratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	161,5	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	942,2	LISA

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
3-1 Economische ontwikkelingen	289.167	271.496	303.737	303.737	303.737	303.737
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.307	51	577	577	577	577
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	21.537	26.799	21.973	21.973	21.973	21.973
3-4 Economische promotie	309.672	290.679	266.908	266.948	267.038	267.138
6-4 Begeleide participatie PR3	2.383.101	2.249.326	2.236.389	2.236.389	2.236.389	2.236.389
6-5 Arbeidsparticipatie	797.616	838.747	946.076	946.076	946.076	946.076
Totaal lasten	3.803.401	3.677.097	3.775.660	3.775.700	3.775.790	3.775.890
3-1 Economische ontwikkelingen	-27.710	-29.190	-	-	-	-
3-2 Fys. bedrijfsinfrastructuur						
3 3 Bedrijfsloket en regelingen	45.318	51.212	52.805	52.805	52.805	52.805
3 4 Economische promotie	215.282	190.642	196.361	196.361	196.361	196.361
6 4 Begeleide participatie PR3	699.674	450.000	489.250	489.250	489.250	489.250
6 5 Arbeidsparticipatie	3.067	-	-	-	-	-
Totaal baten	935.630	662.663	738.416	738.416	738.416	738.416
Saldo	-2.867.771	-3.014.434	-3.037.244	-3.037.284	-3.037.374	-3.037.474

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

3-1 Economische ontwikkelingen

De extra lasten betreffen hogere toegerekende personeelslasten. Het verschil in baten betreft een in 2022 verantwoorde subsidie.

3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Geen bijzonderheden.

3-3 Bedrijfsloket en regelingen

Geen bijzonderheden.

3-4 Economische promotie

Het in 2022 begrote krediet '75 jaar vrijheid' veroorzaakt hoofdzakelijk het verschil met de raming in 2023.

6-4 Begeleide participatie PR 3

De sociale lasten van de salarissen zijn ten opzichte van 2022 licht gestegen. Dit heeft te maken met CAO-aanpassingen en verhoging van het minimumloon.

6-5 Arbeidsparticipatie

Het grootste verschil tussen de raming 2023 ten opzicht van 2022 is het gevolg van een verschuiving personeelslasten binnen de taakvelden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Bedrijvig Voorst	2023-2026	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geen reserves.	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen.	0	0	0	0	0
Totaalvoorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.4 Gezond Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Binnen het Voorster verenigingsleven nemen sport, muziek en cultuur een belangrijke plaats in. Zij bieden meer dan alleen plezier en ontspanning. Sport en cultuur gaan overgewicht en sociaal isolement tegen, muziek stimuleert het leervermogen. De coalitie zet zich in voor de dingen die Voorst 'eigen' maken. De school vormt voor ieder kind een belangrijke basis. Het is daarom van groot belang dat scholen een veilige omgeving zijn, waar kinderen tot bloei kunnen komen. Voorst heeft een rijk aanbod aan basisonderwijs. Sommige scholen zitten krap in hun jasje, terwijl andere hun best moeten doen om voldoende leerlingen aan te trekken om te kunnen blijven bestaan. Voor beide ontwikkelingen hebben wij oog. Het is belangrijk om realistische prognoses te maken, om tijdig te anticiperen en met het onderwijs te overleggen over een goede verdeling en de juiste huisvesting.

Samenkracht en burgerparticipatie

Het verenigingsleven staat onder druk. Vrijwilligers worden steeds ouder en nieuwe vrijwilligers zijn moeilijk te vinden. Wij zetten ons in voor toekomstbestendige verenigingen. Met bestuurders overleggen wij waar knelpunten ontstaan en hoe deze kunnen worden opgelost. We maken gebruik van de (financiële) mogelijkheden vanuit het Rijk en de provincie door verenigingen op de mogelijkheden van tegemoetkomingen, fondsen en subsidies te wijzen.

Vluchtelingenwerk en -opvang

We voeren de jaarlijks opgelegde taakstelling voor de huisvesting van statushouders uit. Ook pakken we onze verantwoordelijkheid om invulling te geven aan opvang van extra nieuwkomers als daar door hogere overheden een beroep op wordt gedaan. Nieuwkomers worden ondersteund richting werk, behuizing en een verplicht inburgeringstraject. We spannen ons in om de woningen die naar de statushouders gaan vanuit de sociale woningbouw te compenseren met nieuwe woningen om de doorstroming in de woningmarkt te behouden.

Sportbeleid en activering

Veel inwoners van Voorst sporten en beleven daar veel plezier aan. Er zijn ook inwoners die daarbij een duwtje in de rug nodig hebben. Sportstimulering moet vooral gericht zijn op groepen die nu niet of nauwelijks bewegen en sporten. We willen openbare sportfaciliteiten om het bewegen en sporten zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te maken. We willen dat geld dat bestemd is voor het activeren van groepen die niet of nauwelijks bewegen of sporten daar effectief terecht komen. Het jeugdsport- en cultuurfonds willen we verder promoten en ondersteunen. Het sport- en beweegakkoord versterken we graag en breiden we waar mogelijk uit.

Het is belangrijk dat dorpen beschikken over voldoende speel- en ontmoetingsplekken voor kinderen. Het is mooi om te zien dat maatschappelijke partners en ondernemers de krachten nu al bundelen, samen optrekken en mooie projecten realiseren. We leren graag van de kennis en ervaringen van deze groepen en stemmen vervolgens het beleid erop af.

Cultuur

Het rijke en gevarieerde cultuuraanbod is waardevol en willen wij graag behouden. Net als bij de sportverenigingen willen wij naast cultuurverenigingen gaan staan om samen te komen tot toekomstbestendigheid.

Dorpsfeesten, markten en evenementen brengen inwoners samen. Wij stimuleren dit en staan open voor nieuwe initiatieven. In het bijzonder willen wij de komende periode aandacht hebben voor de volkscultuur en de taal. Wij zetten ons ervoor in om het Nedersaksisch levend te houden, en gaan daarover in gesprek met het onderwijs. Organisatoren van evenementen vragen we om oog te hebben voor bijdragen in het dialect.

Maatwerkdienstverlening 18-

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Met het voor- en vroegschoolse aanbod willen wij zoveel mogelijk kinderen bereiken. We willen ieder kind met dezelfde kansen laten beginnen aan hun schooltijd. Wij gaan hierover in gesprek met alle organisaties die uitvoering geven aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Naast leren is spelen en bewegen in en rond school belangrijk voor kinderen. Daarom letten wij ook op (groene) speelruimte rond scholen en overleggen wij over ondersteuning bij sport en spel. De coalitie heeft ook aandacht voor de luchtkwaliteit in klaslokalen.

Volksgezondheid

In gesprek gaan over bewegen, roken, alcohol, drugs, voeding en ontspanning kan gezondheidswinst opleveren. Wij willen samen met inwoners bespreken welke leefstijlelementen van invloed zijn op hun welbevinden en samen bepalen wat nodig is om dit te vergroten. Ook hier zoeken wij naar korte lijnen en een informele sfeer, bijvoorbeeld via de deelnemers van het beweeg- sport en preventieakkoord.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Project 'Kansrijke start'	
Inhoud	In de gemeente Voorst staat preventie hoog op de agenda. In het najaar (oktober 2022) starten we met het landelijke project Kansrijke Start. Dit project stimuleert gemeenten om een lokale of regionale coalitie te bouwen, die gezamenlijk ketenafspraken maken over de ondersteuning aan kwetsbare ouders voor en tijdens de zwangerschap en na de geboorte, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen. Hiervoor is subsidie verkregen vanuit de Eno en wordt het proces begeleidt door Proscop. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn voor de toekomst van een kind.
Beoogd effect	Kansrijke Start draagt bij aan het wijkgericht en domeinoverstijgend samenwerken, doordat partijen expertise en middelen bundelen om de zorg voor deze (kwetsbare) populatie goed te organiseren. Doel is dat meer kinderen uit kwetsbare gezinnen kans hebben op een goede start.

Nationaal Programma Onderwijs	
Inhoud	Gemeenten hebben in het Nationaal Programma Onderwijs een belangrijke rol gekregen voor het funderend onderwijs. Het budget heeft een looptijd vanaf 2021 tot en met schooljaar 2024-2025, en is bedoeld om samen met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen verrijkende activiteiten aan te bieden. Op basis van behoeften in het Voorster lokale onderwijs hebben we afspraken gemaakt over de inzet van het gemeentelijke NPO budget. Het budget besteden we vooral aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het voorkomen/ tegengaan van bijvoorbeeld faalangst.
Beoogd effect	Vergroten van ontwikkelkansen voor kinderen en het verkleinen van onderwijsachterstanden (als gevolg van de corona-maatregelen). De activiteiten vanuit dit programma worden in nauwe samenwerking met het onderwijsveld vormgegeven.

Integraal huisvestingsplan onderwijs	
Inhoud	Er is een wetsvoorstel over onderwijshuisvesting in voorbereiding. Hiermee worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) voor een periode van vier jaar vast te stellen. Vooruitlopend op deze wettelijke verplichting - zijn we na het vaststellen van het Voortgangsbericht 2021 - gestart met de ontwikkeling van het Integraal Huisvestingsplan Primair en Voortgezet Onderwijs (IHP). De gemeente Voorst is samen met de Voorster schoolbesturen in november 2021 gestart met dit proces.
Beoogd effect	Het IHP is een strategisch en beleidsrijk plan waarin een gezamenlijke visie wordt vastgesteld. Daarnaast geeft IHP geeft inzicht in de huidige spreiding en staat van de onderwijshuisvesting als ook de verwachte noodzakelijke investeringen voor een toekomstbestending onderwijs (huisvestings) landschap. Over de financiële gevolgen hiervan wordt de gemeenteraad apart geïnformeerd wanneer er meer duidelijk is.

Sportbeleid en activering

Alle buitensport en beweegvoorzieningen openbaar toegankelijk	
Inhoud	Om sport en bewegen binnen handbereik te brengen, maken we in de gemeente Voorst alle buitensport- en beweegvoorzieningen openbaar toegankelijk. Hiermee dragen we bij aan sport en bewegen in de nabijheid van waar men woont, werkt en leeft. Formele (gymzaal, e.a.) en informele (Cruyff Court, e.a.) buitensport- en speellocaties worden gekoppeld aan het aanbod dat inzichtelijk is via de sociale kaart op het digitaal dorpsplein www.kijkindekernen.nl . Aanbieders van sportieve, culturele of maatschappelijke activiteiten worden actief benaderd en geïnformeerd over de mogelijkheid om gebruik te maken van beschikbare accommodaties en voorzieningen. We stimuleren dat locaties ook of tegelijk gebruikt kunnen worden voor ontmoeting. Voorst Actief en Tour promoot formeel en informeel aanbod van sport- en beweegactiviteiten. Met een dagelijks programma in de dorpen en wijken en in en rondom scholen, brengen zij de jeugd aan het bewegen (naschools en vrij toegankelijk).
Beoogd effect	Inwoners die nu niet of nauwelijks bewegen en sporten worden gestimuleerd en hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan buitensport- of beweegactiviteiten.

Toereikende capaciteit binnensportlocaties	
Inhoud	We streven naar een toereikende capaciteit binnensportaccommodaties. De huidige en toekomstige behoefte (facilitair, grootte, dagen & tijden) van gebruikers (o.a. sporters, scholen) en sportaanbieders ten aanzien van accommodaties en voorzieningen wordt in kaart gebracht voor een betere afstemming tussen vraag en aanbod.
Beoogd effect	Komen tot een goede balans tussen de behoefte aan en de capaciteit van binnensportlocaties.

Doelgerichte aanpak kwetsbare doelgroepen	
Inhoud	De coronacrisis heeft bepaalde groepen extra hard geraakt. Vooral jongeren, laagopgeleiden en psychisch ongezonde mensen waardoor er de komende jaren extra aandacht voor vitaliteit en veerkracht bij kwetsbare groepen noodzakelijk is. Met de inzet van onze maatschappelijke partners en bijvoorbeeld de buurtsportcoaches, proberen we inwoners in beweging te krijgen die hier extra baat bij hebben. We zetten in op sport en bewegen als middel om inwoners weer onderdeel te laten zijn aan de samenleving en hiermee hun welbevinden verhogen.
Beoogd effect	Kwetsbare inwoners maken actief deel uit van de Voorster samenleving.

Samenkracht en burgerparticipatie

Voldoende opvangplekken en woonruimte	
Inhoud	Halfjaarlijks wordt de taakstelling voor de huisvesting van statushouders door het Rijk gecommuniceerd. Het uitvoeren en behalen van deze taakstelling doen wij samen met IJsseldal Wonen. Het beschikbaar stellen van woonruimte voor statushouders is vastgelegd in prestatieafspraken. Vanwege de krapte op de woningmarkt zetten wij tijdelijk twee gemeentelijke panden in. We spannen ons in om doorstroom vanuit deze twee panden te realiseren. Naast het huisvesten van statushouders bieden wij op verzoek van hogere overheden tijdelijk onderdak aan (Oekraïense) vluchtelingen.
Beoogd effect	Statushouders en vluchtelingen krijgen passende huisvesting.

Regievoering Wet Inburgering	
Inhoud	De eerste inburgeraars die onder de nieuwe Wet inburgering vallen zijn halverwege 2022 in Voorst komen wonen. Dit betekent dat wij vanaf dat moment geleidelijk aan ervaring opdoen en volgens de nieuwe werkprocessen werken. Naast de verplichte inburgeringsactiviteiten gaat het om een doorlopende lijn van activiteiten van huisvesting, maatschappelijke begeleiding, ontzorgen en taalondersteuning, naar school of werk. Het komende jaar zal in het teken staan van finetunen van werkprocessen, monitoring en optimaliseren van ons aanbod.
Beoogd effect	Alle statushouders tellen en doen mee, het liefst via betaald werk.

Cultuur

Vorming nieuwe Voorster culturele visie	
Inhoud	Op dit moment is er geen actief kunst- en cultuurbeleid en er zijn (naast de incidentele coronasteunpakketten) geen middelen beschikbaar voor cultuureducatie en -participatie Eind 2023 wordt, na een verlenging van de pilotperiode, de evaluatie van de inzet van de cultuurcoach in 2022 en 2023 aan u gepresenteerd. Op basis hiervan kunt u een besluit nemen over het blijven inzetten van de cultuurcoach. Het verlengen van de inzet van de cultuurcoach sluit aan bij de noodzaak om te komen tot een Voorster cultureel beleid of visie. Hieronder valt op het gebied van kunst- en cultuureducatie het beschikken over een Voorster Cultuurmenu (de kosten voor realisatie worden onderzocht). Ook het onderdeel uitmaken van een regionaal kunst- en cultuurpact behoort in gemeenteland tot de basis. De kosten hiervoor bedragen (afhankelijk van de keuze van het pact) jaarlijks tussen de € 7.500 tot € 10.000.
Beoogd effect	Voorst beschikt over een degelijke en structurele culturele basis. Met de versterking van het culturele netwerk in Voorst, versterken we ook de lokale kunst- en culturele instellingen.

Toekomstbestendige verenigingen / VCV	
Inhoud	<p>De verenigingsondersteuning is grotendeels belegd bij de Vrijwilligers Centrale Voorst (VCV) van Mens en Welzijn. Zij bemiddelen tussen vraag en aanbod, ondersteunen vrijwilligers en behartigen de belangen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.</p> <p>De VCV faciliteert het uitwisselen van kennis, kunde en ervaring. Door informatie- en ontmoetingsavonden brengen zij verenigingen met elkaar in contact en worden zij aangemoedigd om gebruik te maken van elkaars mensen, middelen en faciliteiten. De consultants van de VCV helpen organisaties met het opstellen van vrijwilligersbeleid. Met de campagne Mensen maken Voorst (https://mensenmakenvoorst.nl/) wordt vrijwilligerswerk in algemene zin en in het verenigingsleven positief onder de aandacht gebracht bij onze inwoners. Ook stelt de VCV een vrijwilligersvacaturebank open.</p> <p>De VCV is op dit moment al sterk verankerd binnen zorg, welzijn en cultuur. De laatste jaren betrekken zij ook steeds meer ook vrijwilligers(organisaties) in de sport. Hiermee verbeteren we de samenwerking tussen sportaanbieders, voelen vrijwilligers in de sport zich gesteund en maken we ook de sportverenigingen bewust van het werken aan een toekomstbestendige organisatie.</p> <p>De VCV werkt nauw samen met de buurtsportcoaches, de dorpscontactpersonen, de cultuurcoach, de beleidsmedewerker Sport en Cultuur en de coördinator maatschappelijke initiatieven. Samen brengen zij (interne en externe) financiële kansen onder de aandacht bij het Voorster verenigingsleven.</p> <p>Het Voorster verenigingsleven maakt middels het uitvoeringsbudget van het lokale sport- en beweegakkoord en de ondersteuning van de cultuurcoach gebruik van door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.</p>
Beoogd effect	Verenigingen beschikken over voldoende vrijwilligers, voelen zich voldoende ondersteund en zijn toekomstbestendig.

Wijkteams

Integrale toegang tot het Sociaal Domein	
Inhoud	<p>De werkwijze van de toegang is op orde. Er wordt actief gebruik gemaakt van de sociale kaart bij binnenkomst van een hulpvraag en actief verwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen.</p> <p>Er wordt gewerkt aan een agenda voor netwerkbijeenkomsten waarin het integraal werken wordt bevorderd en een impuls zijn tot korte samenwerkingslijnen. Scholing op thema's gericht op de integraliteit zal onderdeel zijn van de agenda. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare kennis van onze samenwerkingspartners en waar nodig kopen we dit extra in.</p> <p>Het goed regelen en faciliteren van de mogelijkheden om gegevens te delen in de onderlinge samenwerking heeft hoge prioriteit. Hierbij zijn de richtlijnen van de AVG leidend. We hebben daarom in de samenwerking onderling en met maatschappelijke partners uitdrukkelijk aandacht voor de privacy en de regelgeving m.b.t. gegevensdeling.</p>
Beoogd effect	Integraal werken van aanmelding tot nazorg met oog voor de privacyregels in de AVG.

Maatwerkdienstverlening 18-/ Geëscaleerde zorg 18-

Transformatie en Hervormingsagenda Jeugd	
Inhoud	<p>We willen voor onze jeugd die dat nodig heeft, en hun ouders, tijdige en goede zorg en ondersteuning op de juiste plek. We hebben daarbij oog zowel inhoud van de zorg als het kostenaspect.</p> <p>In 2022 werken we vanuit de kadernota Sociaal Domein in onze transformatieagenda en het uitvoeringsprogramma aan de ontwikkeling van preventief aanbod voor jeugd. Hierbij werken we deels aan het omzetten van oude naar nieuwe inzet en deels aan nieuw aanbod. Met dit preventieve aanbod willen we vrij toegankelijke ondersteuning bieden voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt.</p> <p>Daarnaast wordt er landelijk er gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd waar in het najaar van 2022 meer over bekend wordt. In 2023 verwachten we deze ontwikkelingen op elkaar aan te laten sluiten.</p>
Beoogd effect	Met dit preventieve aanbod willen we vrij toegankelijke ondersteuning bieden voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt.

Volksgezondheid

Voorster zwemfonds	
Inhoud	Het Voorster zwemfonds maakt onderdeel uit van de lokale invulling van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Gezien de aanwezigheid van (open) water in en rondom de gemeentegrenzen, staat zwemveiligheid hoog in het vaandel. Vanuit het zwemfonds worden voor kinderen tot 19 jaar waarvan de ouders niet over voldoende financiële middelen beschikken, alle zwemlessen voor zwemdiploma A en B vergoedt. De aanvraagprocedure verloopt via het jeugdfonds Sport en Cultuur.
Beoogd effect	Kinderen tot 19 jaar waarvan de ouders over onvoldoende financiële middelen beschikken, krijgen de benodigde zwemlessen voor het behalen van zwemdiploma A en B vergoed.

Bevorderen Gezonde Leefstijl	
Inhoud	<p>Het veranderen van leefstijl is niet gemakkelijk en vergt een lange adem. We streven namelijk een duurzame gedragsverandering na welke op lange termijn gezondheidswinst oplevert.</p> <p>In Voorst gaan we vanuit het lokale Sport- en beweegakkoord en het preventieakkoord samen met onze maatschappelijke partners en inwoners ingesprek met inwoners over de BRAVO-thema's welke bijdragen aan het welbevinden. Hierbij gaat het om Bewegen, Roken, Alcohol (en ander middelengebruik), Voeding en Ontspanning. Op deze manier beperken we ongezond gedrag (roken, slechte voeding, stress, onvoldoende bewegen en overmatig alcoholgebruik) en stimuleren we bij kinderen, jongeren én hun ouders gezond gedrag (lichaamsbeweging, gezonde voeding, voldoende slaap en ontspanning).</p> <p>Uit verschillende onderzoeken blijkt dat naast de fysieke gezondheid, extra aandacht voor geestelijke gezondheid noodzakelijk is. In samenwerking met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen blijven we behoefte en aanbod met elkaar verbinden.</p>
Beoogd effect	Meer inwoners nemen een gezondere leefstijl aan en worden hier voldoende bij ondersteund.

Beweegmakelaar	
Inhoud	De Beweegmakelaar (ondergebracht bij stichting Mens & Welzijn Voorst) ondersteunt en begeleidt mensen naar passend sport- en beweegaanbod of sociale activiteit zodat er een positieve gedragsverandering ontstaat richting een actieve(re) en gezonde(re) leefstijl.
Beoogd effect	Inwoners worden goed ondersteund bij het maken van hun sportkeuze.

Roken, alcohol- en middelengebruik verminderen	
Inhoud	We stimuleren structureel een gezonde leefstijl en informeren samen met onze partners ouders en kinderen over de negatieve gevolgen van roken, alcohol- en middelengebruik. Middels de lokale variant DAT FIX IK! rollen we de landelijke NIX18 campagne uit. Verder zijn openbare speellocaties en scholen inmiddels rookvrij en werken we aan het rookvrij maken van de gemeentelijke gebouwen en sportlocaties.
Beoogd effect	Inwoners zijn goed geïnformeerd over de negatieve gevolgen van roken, alcohol- en middelengebruik.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Stichting Archipel	Overkoepelende organisatie van 20 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen met als doel het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-, leerlingen-, Wmo-, en jeugdwetvervoer.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder.	50,3%	Gezondheidsmonitor CBS en RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	1%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	1,6%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners 5-18 jaar.	1,4	Ingrado
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners 5-18 jaar.	11	Ingrado
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	11,1%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,5%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,5%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	Verwey Jonker Instituut

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
4-2 Onderwijshuisvesting	1.136.581	1.060.202	1.012.411	956.618	954.015	950.940
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.637.380	1.401.013	1.439.058	1.439.061	1.439.098	1.439.098
5-1 Sportbeleid en activering	650.862	604.915	698.880	698.880	698.880	698.880
5-2 Sportaccommodaties	2.198.599	2.118.127	2.193.695	2.164.578	2.164.425	2.156.417
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	130.306	161.860	134.772	107.992	107.992	107.992
5-6 Media	431.155	437.208	452.046	452.046	452.046	452.046
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	378.485	705.597	583.537	567.279	564.170	564.170
6-2 Wijkteams PR4	18.891	239.159	931.241	931.228	931.609	937.241
6-41 Begeleide participatie PR4	389.340	395.090	406.942	406.942	406.942	406.942
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	9.847.701	5.123.787	4.153.901	4.153.742	4.154.059	4.154.536
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	667.614	489.906	589.356	589.356	589.356	589.356
7-1 Volksgezondheid	1.066.447	1.273.409	1.300.830	1.279.901	1.279.901	1.279.901
Totaal lasten	18.553.361	14.010.275	13.896.672	13.747.625	13.742.495	13.737.520
4-2 Onderwijshuisvesting	85.735	39.858	41.201	41.201	41.201	41.201
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	339.644	92.379	116.410	116.410	116.410	116.410
5-1 Sportbeleid en activering	43.921	20.000	-	-	-	-
5-2 Sportaccommodaties	1.882.682	1.235.957	770.847	770.847	770.847	770.847
5-3 Cult.pres. -prod. -participatie						
5-6 Media						
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	49.267	211.738	140.396	127.629	127.629	127.629
6-2 Wijkteams PR4						
6-41 Begeleide participatie PR4						
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-						
6-82 Geëscaleerde zorg 18-						
7-1 Volksgezondheid	9.600	80.900	20.930	-	-	-
Totaal baten	2.410.849	1.680.832	1.089.784	1.056.088	1.056.088	1.056.088
Saldo	-16.142.512	-12.329.442	-12.806.888	-12.691.537	-12.686.408	-12.681.433

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

4-2 Onderwijshuisvesting

De baten en lasten voor het taakveld Onderwijshuisvesting is nagenoeg gelijk gebleven. Er zit een klein verschil ten opzichte van 2022 welke ontstaat door een afname van de kapitaallasten.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het verschil tussen de raming 2023 ten opzichte van 2022 wordt o.a. veroorzaakt door het actualiseren van de raming Plus Ov (leerlingenvervoer) conform de begroting 2023 van Plus Ov. Verder is de raming kinderopvang zowel aan de lasten -als batenkant met hetzelfde bedrag aangepast. Verder geen bijzonderheden.

5-1 Sportbeleid en activering

De hogere lasten ten opzichte van 2022 worden veroorzaakt door een verschuiving van de uitgaven voor de buurtsportcoach (BSC) van programma Dienstverlenend Voorst naar programma Gezond Voorst. Verder is er een daling aan de batenkant te zien. Dit komt omdat er (vooralsnog) geen middelen zijn geraamd met betrekking tot het sportakkoord wat in 2022 wel het geval was.

5-2 Sportaccommodaties

De lasten zijn toegenomen door hogere kapitaallasten en hogere toerekening van salarislasten. Het verschil bij de baten komt hoofdzakelijk voort uit de bijdrage uit de voorziening groot onderhoud gebouwen die is toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten (voortgangsbericht 2022).

5-3 Culturele presentatie, - productie en - participatie

In de raming 2022 zijn twee budgetwijzigingen verwerkt vanuit de jaarrekening 2021 (cultuurcoach en uitvoering activiteitenplan Lokaal cultuuraanbod). Deze eenmalige toevoegingen komen niet terug in de raming 2023 en verklaart het verschil tussen beide jaren.

5-6 Media

Geen bijzonderheden

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie PR4

Het verschil tussen de raming 2023 ten opzichte van 2022 heeft te maken met het eenmalige bedrag voor Wet Inburgering wat in het Voortgangsbericht 2022 is opgenomen. Dit bedrag komt niet meer tot uitdrukking in de raming 2023 een andere oorzaak van het verschil is een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden.

6-2 Wijkteams

Door een verduidelijking van het CBS over welke lasten onder dit taakveld moeten worden verantwoord, vallen de apparaatslasten van onze formatie die zich bezig houdt met de toeleiding van inwoners naar (maatwerk)zorg in natura, PGB's en algemene, voorliggende voorzieningen onder het taakveld 6-2 Wijkteams in plaats van de taakvelden 6-72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6-82 Geëscaleerde zorg 18-. Het gaat dus om een verschuiving van de personeelslasten naar een ander taakveld.

6-41 Begeleide participatie PR4

Geen bijzonderheden.

6-72 Maatwerkdienstverlening 18-

Zie de toelichting onder 6-2 Wijkteams.

Daarnaast is de bijstelling van de benodigde middelen voor zowel taakveld 6-72 als 6-82 zoals deze in het Voortgangsbericht 2022 is opgenomen, eenmalig geweest. In de bestuursrapportage 2022 is een structurele bijstelling opgenomen, waardoor de uitgaven beter aansluiten bij de verwachtingen. Omdat deze bijstelling nog niet is verwerkt in bovenstaande cijfers, is hierin nog een afwijking tussen 2022 en 2023 zichtbaar.

6-82 Geëscaleerde zorg 18-

Zie de toelichtingen onder 6-2 Wijkteams en 6-72 Maatwerkdienstverlening 18-.

7-1 Volksgezondheid

De hogere lasten worden onder andere veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden. Een andere oorzaak is een stijging van de kosten bij de GGD, die doorberekend wordt aan gemeenten (Gemeenschappelijke regeling). Verder was er in 2022 nog sprake van eenmalige middelen DUVO (decentralisatie-uitkering vrouwenopvang) vanuit centrumgemeente Apeldoorn (Voortgangsbericht 2022) die niet meer terugkomen in de raming 2023.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting2	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Vervanging gymzaal Hietweideweg Twello (raming inclusief BTW, kapitaallasten via stelpost "Gevolgen gebruik gemeentewerf als woningbouwlocatie")	2024	1.597.200	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Groot onderhoud velden sportcomplexen (raming inclusief BTW, geen kapitaallasten; via voorziening)	2023-2026	624.300	0	0	0	0
Totaal Gezond Voorst	2023-2026	2.221.500	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Nieuwbouw Veluws College	502.235	502.235	502.235	502.235	502.235
Totaal reserves	502.235	502.235	502.235	502.235	502.235
Sportcomplexen	99.661	119.714	61.324	120.533	28.743
Lawa Mena	161.091	161.091	161.091	161.091	161.091
Totaal voorzieningen	260.752	280.805	222.415	281.624	189.834

Standen per 31 december

Toelichting:

Reserves:

Nieuwbouw Veluws College

Deze reserve is ter dekking en egalisatie van de lasten vervangende nieuwbouw Veluws College. De baten (algemene uitkering gemeentefonds) en lasten van het Veluws College worden verrekend met deze reserve. Gezien het saldo worden vanaf 2022 geen toevoegingen meer gedaan aan deze reserve.

Voorzieningen:

Sportcomplexen

Op basis van een jaarlijks geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan wordt de jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie bepaald. De huidige dotatie en de stand van de voorziening is voldoende om de komende 10 jaar de onderhoudslasten van de sportcomplexen te kunnen betalen.

Lawa Mena

Deze voorziening biedt dekking voor de door het rijk afgekochte onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. De aanwending van het beschikbare bedrag is afhankelijk van aanvragen door de Stichting Lawa Mena.

3.5 Sociaal Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Wij vinden het belangrijk dat inwoners gelukkig en gezond kunnen wonen en leven in Voorst en dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. Toch is meedoen niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er zijn mensen in Voorst die financieel moeilijk rondkomen, leven met een beperking of moeite hebben met ouder worden. Anderen voelen zich eenzaam of ervaren druk omdat zij als mantelzorger voor een ander zorgen. Ook voor nieuwkomers is het soms moeilijk om te aarden in Voorst.

Wij zetten ons er voor in dat iedereen mee kan doen en vinden dat het beschikbare geld terecht moet komen bij de inwoners die dat het hardst nodig hebben. We bespreken met inwoners, hun netwerk en professionals welke acties het meest bijdragen aan geluk en gezondheid. Het model van positieve gezondheid vormt bij deze gesprekken het uitgangspunt.

Maatwerkdienstverlening 18+

Voorkomen is beter dan genezen. Investeren in gezondheid kan op termijn dure zorg voorkomen. Preventie begint bij het terugdringen van de kansenongelijkheid en zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.

De bestaande netwerken in Voorst zijn belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Verenigingen, belangenorganisaties van de dorpen, kerken en vele andere maatschappelijke organisaties zorgen ervoor dat inwoners zich thuis voelen in hun buurt. De mensen uit deze netwerken zien vaak ook al snel wanneer het niet goed gaat met iemand. Wij willen ervoor zorgen dat deze sociale structuren intact blijven en waar nodig worden ondersteund. We helpen vrijwilligers hierbij met kennis en kunde.

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving (Wmo, Participatiewet) redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de Wmo terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Inkomensregelingen

Inwoners met problematische schulden lopen een grotere kans op gezondheidsrisico's. Financiële problemen belemmeren de aandacht voor andere zaken, zoals gezondheid en zorg. Wij vinden het belangrijk om schulden snel te signaleren en werken aan een optimale uitvoering van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Samenkracht en burgerparticipatie

Doorontwikkelen sociale kaart	
Inhoud	In 2022 zijn we gestart met de actualisatie van de sociale kaart. We hebben professionals getraind in het werken met de sociale kaart. In 2023 blijven we aandacht voor het werken met de sociale kaart vragen in netwerkbijeenkomsten met professionals. Ook voegen we signaleringskaarten toe aan de sociale kaart, zodat inwoners weten hoe ze vroegtijdig maatschappelijke issues als dementie en eenzaamheid kunnen herkennen bij buurtbewoners en het gesprek hierover kunnen aangaan. We trainen (zorg)vrijwilligers.
Beoogd effect	De zelf- en samenredzaamheid van inwoners is versterkt. Inwoners ontvangen passende ondersteuning die bijdraagt aan participatie en zelfredzaamheid.

Vrijwillige inzet	
Inhoud	Naast het werken met een geactualiseerde sociale kaart vragen we van onze maatschappelijke partners niet meer de regie te voeren op individuele casussen, maar zich vooral te wijden aan het inzetten van preventieve (collectieve) oplossingen en activiteiten. Hierdoor zou het eenvoudiger moeten worden voor inwoners en consulenten om passende, preventieve ondersteuning in het voorliggend veld te vinden met als gevolg dat er minder vaak of minder lang een beroep zal worden gedaan op maatwerkvoorzieningen. Daarnaast worden netwerkbijeenkomsten door en voor professionals georganiseerd om kennis en ervaring te delen en samenwerking te versterken. Deze professionals krijgen trainingen om de netwerken van inwoners te kunnen versterken.
Beoogd effect	Versterken van de preventieve aanpak en de integrale samenwerking om de zelfredzaamheid en participatie van inwoners te vergroten.

Voorkomen van eenzaamheid	
Inhoud	In 2023 wordt het Plan van Aanpak Eenzaamheid verder uitgevoerd; er is een gemeentelijke Meldpunt Eenzaamheid gerealiseerd en er is een Brede Coalitie van betrokkenen actief. De bewustwording over en aanpak van eenzaamheid wordt planmatig aangepakt. Bestaande ondersteuning wordt beter gevonden en benut.
Beoogd effect	Het doorbreken van het taboe op eenzaamheid, waardoor eenzaamheid beter kan worden aangepakt.

Wijkteams

Doorontwikkeling integrale toegang	
Inhoud	De werkwijze van de toegang is op orde. Er wordt actief gebruikt gemaakt van de sociale kaart bij binnenkomst van een hulpvraag en actief verwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen. Er wordt gewerkt aan een agenda voor netwerkbijeenkomsten waarin het integraal werken wordt bevorderd en een impuls zijn tot korte samenwerkingslijnen. Scholing op thema's gericht op de integraliteit zal onderdeel zijn van de agenda. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare kennis van onze samenwerkingspartners en waar nodig kopen we dit extra in. Het goed regelen en faciliteren van de mogelijkheden om gegevens te delen in de onderlinge samenwerking heeft hoge prioriteit. Hierbij zijn de richtlijnen van de AVG leidend. We hebben daarom in de samenwerking onderling en met maatschappelijke partners uitdrukkelijk aandacht voor de privacy en de regelgeving m.b.t. gegevensdeling.
Beoogd effect	Integraal werken van aanmelding tot nazorg met oog voor de privacyregels in de AVG.

Inkomensregelingen

Evaluatie kadernota schuldhulpverlening	
Inhoud	De Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 heeft een vervolg nodig. Voordat nieuw beleid voor schuldhulpverlening voor 2024 en verder wordt opgesteld, dient er een evaluatie te komen. Zijn de doelen van de nota bereikt? Deze evaluatie wordt in 2023 opgesteld en is een van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid.
Beoogd effect	Beoordelen of doelen van Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 zijn bereikt. Overzicht van onderdelen die eventueel extra aandacht nodig hebben om de schuldhulpverlening in de gemeente Voorst zo goed mogelijk te krijgen en inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium te helpen.

Inzetten op vroegsignalering	
Inhoud	Dankzij vroege opsporing van betalingsachterstanden kan de gemeente met de inwoner kijken of er (tijdelijk) ondersteuning nodig is om de financiële situatie op orde te houden. Hierdoor komen inwoners eerder in beeld, niet pas wanneer er schulden zijn ontstaan. Gemeenten zijn sinds januari 2021 verantwoordelijk voor vroegsignalering. Signaalpartners (zorgverzekeraar, energieleverancier, woningcorporaties, drinkwater-leveranciers) zijn verplicht om de gegevens van klanten die niet tijdig betalen te delen met gemeenten. Ze delen dit nadat ze zelf hebben geprobeerd het geld te incasseren. De gemeenten zijn verplicht om opvolging te geven aan deze signalen. Er komen hierdoor meer signalen waarover met de inwoners contact wordt opgenomen en waarna ondersteuning geboden kan worden. De gemeente heeft daarnaast de wens om toegangspoort te worden voor aanvraag bewindvoering. Hierdoor krijgt de gemeente meer grip op aanvragen voor bewindvoering.
Beoogd effect	Tijdig in contact komen met de inwoner, informeren of er hulp nodig is en daar waar nodig samen kijken wat nodig is om (grotere) financiële problemen te voorkomen.

Mogelijke energietoeslag 2023	
Inhoud	Ook in 2023 ontstaan problemen bij inwoners met een laag inkomen (tot 125% van het wettelijk minimum), vanwege stijgende energiekosten, de daarmee samenhangende hogere inflatie en de dalende koopkracht. Wij hebben in 2022 aan veel inwoners met een minimum inkomen een energietoeslag kunnen verlenen. Aanvragen voor 2022 die eind 2022 ingediend worden, worden begin 2023 afgehandeld. Er is kans dat de Rijksoverheid ook in 2023 met een regeling komt om lage inkomens te ondersteunen, die mogelijk door gemeenten dient te worden uitgevoerd.
Beoogd effect	De aanvragen die eind 2022 worden gedaan, begin 2023 binnen de afhandelingstermijn behandelen. Een eventuele regeling van de Rijksoverheid, voor inwoners met een laag inkomen, uitvoeren, indien de gemeenten als uitvoerende organisatie worden aangewezen.

Jeugdfonds Sport en Cultuur	
Inhoud	Het ontbreken van financiële middelen mag voor kinderen deelname aan sport en cultuur niet in de weg staan. De gemeente Voorst maakt daarom vanaf 2014 deel uit van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Zonder inkomingsstoetsing wordt er op basis van het verhaal van de aanvrager door de intermediairs maximaal € 225 per kind per jaar toegekend. Dit bedrag wordt door het Jeugdfonds rechtstreeks aan de aanbieder overgemaakt waardoor dit systeem fraudeonvoelig is. Ook de komende jaren wordt de bekendheid en het netwerk van het Jeugdfonds in Voorst versterkt.
Beoogd effect	Alle Voorster kinderen tot 19 jaar kunnen lid worden van een vereniging.

Maatwerkdienstverlening 18+

Optimaliseren regionale raamovereenkomsten	
Inhoud	In regionaal verband werken we aan de transformatie van de raamovereenkomsten voor jeugdhulp en Wmo. Aanleiding zijn de oplopende kosten in het sociaal domein. Ook willen we dat de maatwerkproducten beter aansluiten bij de zelfredzaamheid van inwoners. We kijken hierbij naar de uitvoeringsvorm, de bekostigingsmethodiek, het bieden van reële tarieven aan zorgaanbieders en de administratieve lasten. In samenhang hiermee ontwikkelen we lokale algemene voorzieningen die een passend alternatief kunnen zijn voor begeleiding groep en begeleiding individueel verder door. In 2023 evalueren we de pilot 'ontmoetingsplekken' die Mens en Welzijn organiseert als voorliggende voorziening voor geïndiceerde dagbesteding. Ook starten we in 2023 met een pilot logeerbed om de respijtzorg te verbeteren. Hierbij wordt ook de inhoud van de maatwerkvoorzieningen in de raamovereenkomst opnieuw beoordeeld.
Beoogd effect	We bieden reële tarieven passend bij de kwaliteit en vorm van zorg die we inkopen. Administratieve lasten zijn zoveel mogelijk beperkt. We hebben grip op de uitgaven en beheersen de kosten waar mogelijk.

Kritischer beoordelen ondersteuningsvragen vs beperkte beleidsvrijheid	
Inhoud	Eind 2022 hebben we de verordening en beleidsregels Wmo geactualiseerd. In de regelgeving hebben we de gedachte van de transformatie verwerkt. Vanaf 2023 geven we uitvoering aan deze regels. De gemeentelijke toegang beoordeelt kritischer of een inwoner in aanmerking komt voor geïndiceerde ondersteuning. Waar mogelijk verwijzen we inwoners naar een voorliggende voorziening, zoals het algemeen maatschappelijk werk (in plaats van individuele begeleiding), of een ontmoetingsplek (in plaats van dagbesteding). Ondersteuning via de gemeentelijke toegang blijft beschikbaar voor inwoners die dit écht nodig hebben.
Beoogd effect	Inwoners ontvangen passende ondersteuning die bijdraagt aan participatie en zelfredzaamheid. Beheersing van de kosten.

Geëscaleerde zorg 18+

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	
Inhoud	Eind 2022 heeft het college het convenant regionale samenwerking maatschappelijke opvang en beschermd wonen Oost-Veluwe vastgesteld. In het convenant is de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten beschreven, met als uitgangspunt financiële solidariteit. Hierin is rekening gehouden met het nieuwe verdeelmodel dat vanaf 2024 ingaat en ertoe leidt dat minder middelen beschikbaar zullen zijn voor beschermd wonen. Lokaal zullen we, samen met lokale en regionale partijen, een jaarplan opstellen waardoor met minder budget, meer mensen thuis kunnen wonen. In het jaarplan is aandacht voor de zorginfrastructuur in de wijk, woonomgeving, wonen, werk en dagbesteding.
Beoogd effect	Continuering van het beleid voor beschermd thuis tegen een achtergrond van dalende budgetten.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Inkomensrege-lingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	205,3	CBS
Maatwerkdienst-verlening 18+	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten (per 10.000 inwoners).	780	CBS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	1.071.059	1.264.375	879.039	879.007	878.974	878.942
6-21 Wijkteams PR5	332.416	271.938	772.918	772.918	772.918	772.918
6-3 Inkomensregelingen	6.164.725	5.646.717	5.325.140	5.325.140	5.325.140	5.325.140
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.234.449	1.341.301	1.203.238	1.204.820	1.204.649	1.204.649
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	7.029.696	7.121.080	6.802.328	6.801.975	6.802.275	6.802.792
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	115.936	86.941	106.432	106.432	106.432	106.432
Totaal lasten	15.948.281	15.732.352	15.089.094	15.090.291	15.090.388	15.090.872
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	28.612	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
6-21 Wijkteams PR5						
6-3 Inkomensregelingen	4.542.690	4.321.146	4.188.250	4.188.250	4.188.250	4.188.250
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7.648	7.302	7.327	7.327	7.327	7.327
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	233.584	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	272.661	672.220	-	-	-	-
Totaal baten	5.085.195	5.200.668	4.395.578	4.395.578	4.395.578	4.395.578
Saldo	-10.863.086	-10.531.684	-10.693.516	-10.694.714	-10.694.810	-10.695.295

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

6-11 Samenkracht en burgerparticipatie PR5

Een aantal ontwikkelingen zorg voor een lagere raming 2023 ten opzichte van 2022. Deze ontwikkelingen zijn een verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden, het aanpassen van de raming voor Wmo-vervoer (Plus Ov) conform de begroting 2023 van Plus Ov en in 2022 waren de uitgaven voor Voorst onder de Loep nog geraamd.

6-21 Wijkteams PR5

Door een verduidelijking van het CBS over welke lasten onder dit taakveld moeten worden verantwoord, vallen de apparaatslasten van onze formatie die zich bezig houdt met de toeleiding van inwoners naar (maatwerk)zorg in natura, PGB's en algemene, voorliggende voorzieningen onder het taakveld 6-21 Wijkteams in plaats van de taakvelden 6-71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6-81 Geëscaleerde zorg 18+. Het gaat dus om een verschuiving van de personeelslasten naar een ander taakveld.

6-3 Inkomensregelingen

Het verschil in raming tussen 2023 en 2022 heeft een aantal oorzaken. Er is sprake van lagere uitgaven door een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden. Verder zijn er in 2022 nog uitgaven geraamd voor het project cliëntondersteuning. Als laatste wordt een lagere gebundelde uitkering ontvangen van het rijk in 2023 ten opzichte van 2022 (baten).

6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

De lagere raming in 2023 ten opzichte van 2022 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

6-71 Maatwerkdienstverlening 18+

Zie de toelichting onder 6-21 Wijkteams.

6-81 Geëscaleerde zorg 18+

In de raming van 2022 is een eenmalige inkomst opgenomen uit het regionale budget voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen over het jaar 2021. Dit is in het Voortgangsbericht 2021 gemeld. Er wordt voor 2023 ook een inkomst verwacht, maar in welke grootte is nog niet bekend en daarom ook niet opgenomen in de raming 2023. Dit verklaart het verschil tussen beide jaren.

Omdat de zorgkosten voor Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen ook in 2023 geheel via de centrumgemeente Apeldoorn lopen, en de personeelslasten conform de voorschriften van het CBS onder taakveld 6-21 worden verantwoord, is er op dit taakveld vanaf 2023 geen raming opgenomen.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting2	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Sociaal Voorst	2023-2026	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.6 Veilig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Voorst wil een gemeente zijn waar inwoners en ondernemers zich veilig voelen. We zetten in op het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast. Daarnaast is er aandacht voor een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur, én voor sociale veiligheid.

Openbare orde en veiligheid

Zorgen voor een veilig Voorst kunnen we niet alleen. Daarom werken we intensief samen met inwoners, organisaties en partners. In de rampenbestrijding doen we dat met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, waarin we samenwerken met 21 andere gemeenten.

Criminelen komen steeds vaker binnen via internet, en steeds minder vaak via de achterdeur. Samen met de politie werken we daarom aan de aanpak en bewustwording rondom digitale veiligheid.

Ondermijning

Een belangrijk thema rondom veiligheid is ondermijning in het landelijk gebied. We willen voorkomen dat agrariërs of bewoners van het buitengebied betrokken raken bij criminele activiteiten. Goede contacten, sociale veiligheid én bewustwording zijn hierbij essentieel. Een belangrijk speerpunt is zicht krijgen op de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Voorst. Dat doen we samen met politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).

De gemeente Voorst gebruikt het Bibob-beleid bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Dit om te voorkomen dat geld besteed wordt in Voorst, waarvan de herkomst niet te herleiden is.

Zorg en veiligheid

Een veilige omgeving begint bij goede contacten met de samenleving en tijdige zorg voor mensen die dat nodig hebben. Daarom is er goede afstemming tussen de beleidsterreinen zorg en veiligheid. Bijvoorbeeld om personen met verward gedrag de juiste hulp te bieden en daarmee overlast te voorkomen. We hebben korte lijnen met het wijk- en welzijnswerk, het jongerenwerk, gezondheidszorg, boa's en wijkagenten. We betrekken scholen, verenigingen en kerken bij een adequate aanpak. Samen met onze inwoners en veiligheidspartners zijn wij verantwoordelijk voor het veilig houden van Voorst.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland	
Inhoud	In 2023 werkt de VNOG verder aan de Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten die in 2020 zijn vastgesteld en in 2026 moeten zijn uitgevoerd en geborgd. Het beleidsplan en het regionaal risicoprofiel voor de huidige beleidsperiode (2021-2024), sluiten één op één aan op de Toekomstvisie en opdrachten. Op basis van het risicoprofiel zijn de incidenttypen bepaald die we in deze beleidsperiode uitwerken. Een aantal belangrijke thema's voor 2023 zijn: de verdere doorontwikkeling van de crisisorganisatie n.a.v. evaluaties (bijvoorbeeld omtrent de coronacrisis), de verdere uitrol van het programma Zelfredzaam & Risicobewust, de taakoverdracht van de huisvestingstaken in de kazernes conform de demarcatie-afspraken (mits hiertoe in 2022 besloten) en het goed afronden van de vorming van de nieuwe meldkamer.
Beoogd effect	Door middel van een goed risicoprofiel, samen met een beleids- en dekkingsplan dat aansluit op de Toekomstvisie en opdrachten, wordt de VNOG een flexibele en slagvaardige organisatie. Dit zorgt er voor dat er in onze regio veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden en we goed voorbereid zijn op incidenten met een grote waarschijnlijkheid en/of een grote impact.

Ondermijning	
Inhoud	Ook in 2023 voeren we acties uit in lijn met ons plan van aanpak ondermijning. Uitbereiding van de huidige beleidsregels, staat als actiepunt in het plan van aanpak ondermijning benoemd. Eind 2022 willen we de bestaande BIBOB beleidslijn (gericht op horeca- en seksinrichtingen) uitbreiden, zodat we ook een Bibob-toets kunnen uitvoeren bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Deze Bibob-toets houdt in, dat aan de hand van het ingevulde Bibob vragenformulier beoordeeld wordt, of er redenen zijn om bijvoorbeeld een aanvraag te weigeren of om eerst een advies aan het Landelijk Bureau Bibob te vragen. Wanneer het college nieuwe Bibob-beleidsregels heeft vastgesteld, wordt de raad hiervan in kennis gesteld. In 2023 starten we met de implementatie van het nieuwe Bibob beleid. Daarnaast maken we in 2023 een start met de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan. Ook daarmee geven we verdere uitvoering aan het plan van aanpak ondermijning, waarin het versterken van bestuurlijke en ambtelijke integriteit een van de sporen is. Ook gaan we in 2023 door met de integrale controles en preventieve acties.
Beoogd effect	Aanpakken, terugdringen en voorkomen van ondermijning / ondermijnende criminaliteit in de gemeente Voorst.

Zorg en Veiligheid	
Inhoud	<p>We constateren de afgelopen jaren een toenemende verbinding tussen de beleidsvelden Zorg en Veiligheid, dit zetten we ook in 2023 voort. Ook regionaal worden de beleidsterreinen steeds meer met elkaar verbonden. Zo wordt er twee keer per jaar een zogenaamde Vierhoek gehouden met de burgemeesters van de IJsselstreekgemeenten, politie, het OM en de grootstelokale instellingen geestelijke gezondheidszorg. Ook is er een regionale bestuurlijke stamtafel zorg-veiligheid gestart. We hebben korte lijnen met wijk- en welzijnswerk, het jongerenwerk, gezondheidszorg, boa's en wijkagenten en betrekken scholen bij de preventie aanpak. Scholen en vereniging weten dat ze met signalen bij ons terecht kunnen. Verder maken we gebruik van voorlichtingsmomenten aan eerstelijns hulpverleners (zoals huishoudelijke ondersteuning, kinderopvang, POH en huisartsen) om ook met hen de verbinding te leggen en onderhouden. Er is ook regelmatig overleg met de woningbouw vereniging en bemoeizorg (GGZ).</p> <p>Op het terrein van zorg en veiligheid wordt goed samengewerkt met zowel het Veiligheidshuis als Veilig Thuis. Regionaal is beleid ontwikkeld op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling, dat nu verder lokaal wordt uitgevoerd. Ook op het terrein van maatschappelijke opvang en beschermd wonen hebben we in 2021 regionaal beleid vastgesteld dat in 2022 op gemeenteniveau verder wordt uitgewerkt.</p> <p>Veel pakken we in regionaal verband op, omdat de betrokken zorgpartners ook vaak in regioverband opereren. In het uitvoeringsplan 2023, dat we samen met gemeente Zutphen, Lochem en Brummen opstellen, wordt een aantal concrete acties op het vlak van zorg en veiligheid genoemd die we in 2023 uitvoeren. Dit jaarlijkse uitvoeringsplan (dat hoort bij het Integraal Veiligheidsplan) wordt ter kennisgeving aan de raad aangeboden.</p>
Beoogd effect	Door bevordering van de samenwerking tussen zorg en veiligheid, komen we tot een betere integrale aanpak van vraagstukken die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	De VNOG voert de dagelijkse brandweerzorg uit. De brandweer op regioniveau zorgt onder andere voor de voorbereiding op rampen en calamiteiten, samen met de GHOR (geneeskundige hulpverlening in de regio). Hiervoor wordt samengewerkt met politie en de deelnemende gemeenten.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etcetera).	1,8	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.	3,2	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	4	Bureau Halt

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.559.578	1.593.310	1.676.864	1.676.864	1.676.863	1.676.862
1-2 Openbare orde en veiligheid	401.615	443.035	343.920	343.920	343.920	343.920
Totaal lasten	1.961.193	2.036.345	2.020.785	2.020.784	2.020.783	2.020.782
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	127.000	-	-	-	-	-
1-2 Openbare orde en veiligheid	86.398	118.918	14.232	14.232	14.232	14.232
Totaal baten	213.398	118.918	14.232	14.232	14.232	14.232
Saldo	-1.747.795	-1.917.427	-2.006.553	-2.006.552	-2.006.551	-2.006.550

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment.

Crisisorganisatie

Vanaf 2020 is er een grote druk op de gemeentelijke crisisorganisatie ontstaan (corona, oorlog Oekraïne) en werken we vrijwel permanent in een crisissituatie. Dit heeft er toe geleid dat de werkdruk ontzettend hoog is en daarnaast regulier werk meer op de achtergrond is gekomen en slechts deels is uitgevoerd. Dat leidt tot achterstanden en het verminderen van regie. Ook voor de komende periode verwachten wij dat de crisisorganisatie blijvend ingezet moet worden. Dit betekent dat extra formatie nodig is op dit taakveld voor een periode van naar verwachting 2 jaar. Wij hebben hiervoor extra middelen gevraagd in de Prioriteitennota 2023.

1-1 Crisisbeheersing, Brandweer

De verhoogde bijdrage, inclusief de bijdrage in het kader van de demarcatie, aan de VNOG zorgt voor de hogere lasten.

1-2 Openbare orde en veiligheid

In 2022 begrote kredieten voor 'Uitkoopregeling woning onder hoogspanningsleiding' en 'Naleving controle toegangsbewijzen is verantwoordelijk voor het verschil in lasten en baten met 2023.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting2	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Brandweerkazerne Twello (raming inclusief BTW, kapitaallasten via stelpost "Gevolgen gebruik gemeentewerf als woningbouwlocatie")	2023	2.662.000	0	0	0	0
Brandweerkazerne Terwolde (nieuwbouw)	2026	p.m.	0	0	0	p.m.
Brandweerkazerne Voorst (nieuwbouw)	2026	p.m.	0	0	0	p.m.
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Veilig Voorst	2023-2026	2.662.000	0	0	0	p.m.

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2024	Saldo 2026
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaa lvoorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

De dorpen en buurtschappen vormen samen de gemeente Voorst. Wij hechten waarde aan een goede relatie met de dorpen. Dit betekent dat het bestuur zichtbaar en met regelmaat aanwezig wil zijn in iedere dorp. De gemeentelijke coördinator maatschappelijke initiatieven is een belangrijke schakel tussen inwoners en de gemeente. Iedere wethouder is ook dorpswethouder om de lijn tussen het college en de dorpen ook op bestuurlijk niveau zo kort mogelijk te houden.

De kracht van de samenleving is ons uitgangspunt. De gemeente is een wendbare organisatie die verankerd is in de lokale gemeenschap en die maatwerk kan leveren in dorpen en naar doelgroepen. De gemeente stelt zich meedenkend op. Als initiatieven vanuit de samenleving niet gerealiseerd kunnen worden, onderbouwen we waarom dit zo is, en geven we aan wat wél kan.

Samenkracht en burgerparticipatie

In tien van de twaalf dorpen zijn plaatselijke belangenverenigingen, die de belangen van hun inwoners behartigen. In Steenenkamer doet de actieve buurtvereniging dit. In Twello is geen belangenvereniging. Aan de hand van een Leefbaarheidsonderzoek maken wij aansluitend graag afspraken over de gewenste samenwerking. De rol van de dorpscontactpersonen is van groot belang. We continueren deze rol en gaan in gesprek over de invulling van deze functie en eventuele doorontwikkeling.

In een dorpsvisie staat hoe het dorp zich wil ontwikkelen. Een dorpsvisie gaat over voorzieningen, projecten en kansen en is van belang voor alle inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden uit het dorp. Het initiatief om te starten met een dorpsvisie kan zowel vanuit de gemeente als vanuit de dorpen zelf komen. We willen zoveel mogelijk een gezamenlijk proces doorlopen en ondersteunen waar mogelijk.

Bestuur

Aan de balies van het nieuwe gemeentehuis worden inwoners snel en goed geholpen als zij een nieuw rijbewijs of een reisdocument nodig hebben. De gemeente maakt interactief beleid samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere gemeenten en organisaties. De vorm en invulling van participatie verschilt per project. Wij vinden verwachtingenmanagement daarbij belangrijk, zodat inwoners vooraf weten wat de kaders zijn. Wij handelen met verantwoordelijkheid voor de volgende generaties. De jeugd heeft de toekomst en kan de gemeente ook nu al veel bieden. We zetten daarom specifiek in op het betrekken en enthousiasmeren van de jeugd bij de lokale politiek en democratie, onder meer door het instellen van een jongerenraad.

Regionale samenwerking

Wij hechten een groot belang aan samenwerking. In de regio, maar ook met netwerkpartners als buurgemeenten, andere overheden, waterschappen en veertien verbonden partijen. We zetten graag op een rij wat de mogelijkheden zijn om elkaar verder te helpen en samen het beste te doen voor onze inwoners.

Voor alle samenwerkingsverbanden geldt dat we actief samenwerken voor het beste resultaat. Voorst werkt met 7 andere gemeenten aan een regionale agenda. De thema's hierbij zijn duurzaam wonen en werken in een goed bereikbare regio, met versterking van ons gevarieerde landschap. Voorst is een relatief kleine gemeente tussen grotere steden. Waar mogelijk trekken we samen op om meer te bereiken. Dat doen we bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, waar we samenwerken met de politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum.

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is een belangrijke partner als het gaat om risico- en crisisbeheersing, GGD Noord- en Oost-Gelderland als het gaat om gezondheid.

Kansen voor bedrijven

Voorst is onderdeel van de kennis- en netwerkorganisatie die werkt aan het versterken van de duurzame, economische ontwikkeling van de regio; de Cleantech Regio. De organisatie verbindt initiatieven uit onderwijs, ondernemers en overheid. Voorst levert hieraan een actieve bijdrage. De samenwerking biedt kansen voor bedrijven in onze gemeente, maar ook om de doelstellingen op het gebied van energie en duurzaamheid dichterbij te halen.

Klarenbeek is deels onderdeel van de gemeente Voorst, maar ook deels onderdeel van de gemeente Apeldoorn. Dit vraagt vanuit de gemeente Voorst om een goede afstemming met Apeldoorn over onderwerpen die spelen in het dorp, zoals ouderenzorg, woningbouw, de energietransitie, kinderopvang en een vitaal multifunctioneel centrum.

Bestuurlijk kompas

Een bestuurlijk kompas is opgesteld met daarin afspraken over de samenwerking met de inwoners van Voorst, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Dit bestuurlijk kompas laat zien hoe gehandeld wordt om Voorst betrouwbaar en betrokken te besturen.

In het bestuurlijk kompas komen de volgende thema's aan bod:

- In gesprek met de samenleving
- De gemeenteraad in positie
- Samenwerking ambtenaren en bestuur

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Bestuur

Verkiezingen	
Inhoud	<p>Eénmaal in de 4 jaar vinden in Nederland verkiezingen voor de gemeenteraad plaats. De laatste gemeenteraadverkiezingen vonden plaats met coronamaatregelen op woensdag 16 maart 2022. Uit deze verkiezingen is een nieuwe coalitie gevormd tussen de partijen CDA Voorst, Liberaal 2000, PvdA/Groenlinks en Voortvarend Voorst. De coalitie heeft het coalitieprogramma 'Samen beter' opgesteld. Hierin staan de afspraken van de coalitiepartijen, die richting geven aan de komende vier jaar. Het is bewust een akkoord dat de koers voor de komende jaren beschrijft op hoofdlijnen. Daardoor blijft er ruimte voor wensen van inwoners en is bijsturing mogelijk als de omstandigheden daar om vragen. Parallel daaraan heeft de coalitie een bestuurlijk kompas opgesteld, met daarin afspraken over de samenwerking met de inwoners van Voorst, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Het jaar 2022 staat in het teken van de installatie van de nieuwe wethouders en de nadere invulling van het coalitieprogramma, wat in de coalitiejaren erna wordt voortgezet.</p> <p>In 2023 vinden er verkiezingen voor de provinciale staten plaats op 15 maart 2023. De laatste verkiezingen voor de provinciale staten werden op 20 maart 2019 gehouden.</p>
Beoogd effect	Alle inwoners van Voorst verdienen een goed functionerend gemeentebestuur dat zich volop inzet voor de samenleving. De nieuwe coalitie steekt met veel plezier de handen uit de mouwen voor Voorst. Efficiënt en dienstbaar, met oog voor het unieke karakter van Voorst. Voor de mensen, voor de toekomst. Samen beter.

Samenkracht en burgerparticipatie

Participatie	
Inhoud	<p>De samenwerking met en tussen de dorpen krijgt al jaren veel aandacht binnen de gemeente. In zowel de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst als de Kadernota Sociaal Domein 2020-2024 staat beschreven dat we samenwerken aan de leefbaarheid van de dorpen en dat wij initiatieven uit de kernen zoveel en zo goed mogelijk ondersteunen. Dit beleid om de dorpen ruimte te geven en op te zoeken heeft al verschillende dorpsvisies opgeleverd (o.a. Teuge, Nijbroek, Voorst en Posterenk). Ook zijn enkele dorpen hier op dit moment mee bezig (o.a. Wilp, Bussloo). De geactualiseerde beleidsregels subsidie Leefbaarheid Kleine Kernen 2021 maken mogelijk dat de dorpen hun eigen slagkracht kunnen vergroten. We faciliteren ontmoetingen tussen de dorpen, zodat zij van elkaar kunnen leren. Ook is het de wens om met iedere dorpsbelangenorganisatie elk jaar 1 op 1 in gesprek te gaan over de uitdagingen die er liggen.</p> <p>Eind 2022 wordt naar verwachting het participatiebeleid binnen de omgevingswet vastgesteld. In 2023 gaan we hier onze eerste ervaringen mee op doen. Begin 2023 wordt in samenwerking met de griffie een symposium georganiseerd dat gaat over de lokale democratie. Lokale organisaties waarmee we samenwerken op het gebied van leefbaarheid worden uitgenodigd om hieraan deel te nemen.</p>
Beoogd effect	Het onderhouden van contacten met maatschappelijke organisaties op het gebied van leefbaarheid. We stimuleren ontmoetingen om van elkaar te leren.

Aanjagen van bewonersinitiatieven in Twello	
Inhoud	<p>Samen met actieve inwoners uit Twello gaan we de resultaten van het Leefbaarheidsonderzoek Twello (juli 2022) vertalen in een gebiedsgerichte (wijk)aanpak die passend is bij ons grootste dorp. Dit vindt plaats in het najaar van 2022. Er zijn zo'n 30 geïnteresseerde inwoners van Twello die hierbij hun bijdrage leveren.</p> <p>Concreet bepalen we eind 2022 wie welke rol kan nemen richting een initiatiefrijke en verbonden Twello. Is een samenwerking met (vrijwillige) 'kartrekkers' of ondersteuners in de Twellose wijken kansrijk? Welke taken kunnen zij op zich nemen en hoe staan zij in contact met de gemeente? Waarmee kunnen wij hen 'uitrusten' om goed de wijk in te gaan? Deze vragen krijgen plek in een gebiedsgerichte (wijk)aanpak. Het is mogelijk dat voor de uitvoering hiervan extra middelen nodig zijn. Wij informeren de raad hier separaat over.</p> <p>Tot slot kan ook een dorpshuisfunctie van meerwaarde zijn voor de samenhang in Twello. In het onderzoek naar een nieuwe functie voor het Kulturhus wordt de mogelijkheid van de dorpshuisfunctie concreet meegenomen.</p>
Beoogd effect	Het verbeteren van de leefbaarheid en de saamhorigheid in de wijken van Twello.

Regionale samenwerking	
Inhoud	<p>De regionale samenwerking met o.a. de verschillende verbonden partijen, buurgemeenten en gemeenschappelijke regelingen is van groot belang.</p> <p>In de samenwerking binnen de CleanTechRegio is in 2022 gestart met de voorbereidingen voor de regionale uitvoeringsagenda. Naar verwachting wordt deze in 2023 opgeleverd. De kansen voor bedrijven kunnen zich voordoen in het Regionaal Programma Werken, dit is bestaand beleid dat periodiek wordt herijkt. Daarnaast is er binnen de samenwerking in de regio oog voor de afstemming van de opgaven op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid in het afstemmingsberaad.</p> <p>De provincies hebben opdracht gekregen van het Rijk om voor 1 juli 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland wil dit op regionale schaal uitwerken en werkt samen met partners aan het Ruimtelijk Perspectief. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. De provincies moeten hiervoor voor 1 juli hiervoor een bod neerleggen bij het Rijk. Om dit op een goede manier te kunnen doen, wil het Rijk voor 1 oktober 2022 al duidelijkheid geven over een aantal nationale vraagstukken die er liggen via de nationale programma's. De provincie Gelderland wil dit in regioverband oppakken en gaat werken met regioteams om dit te realiseren. Dit wordt in het najaar van 2022 opgestart .</p> <p>Over het dorp Klarenbeek vindt per kwartaal overleg plaats met de gemeente Apeldoorn. Deze afstemming wordt voortgezet, waarbij de komende jaren een vitaliteitsagenda wordt opgesteld. Dit wordt vanuit de gemeente Apeldoorn geïnitieerd en naar verwachting in 2023 opgestart. Wij werken hierbij actief samen.</p>
Beoogd effect	Actief samenwerken voor een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	<p>De zorg voor een evenwichtige ontwikkeling op regionale schaal van de ruimtelijke ordening, landschapsontwikkeling, recreatie, volkshuisvesting, recreatie, verkeer en vervoer, sociaal-economische ontwikkeling, arbeidsvoorziening, onderwijs, welzijn en volksgezondheid.</p> <p>In 2018 is de Agenda Cleantech Regio 2019-2023 gemaakt. De tophema's zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Zonder deze basis kan de Cleantech Regio de ambities niet realiseren. Het doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers.</p>

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,65	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting (personen)	Fte per 1.000 inwoners	8,72	Eigen gegevens

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
0-1 Bestuur	1.943.944	3.175.442	1.808.891	1.811.191	1.813.563	1.816.007
0-2 Burgerzaken	962.987	1.084.624	916.226	916.226	916.226	916.226
0-3 Beheer overige gebouwen	868.074	880.626	829.932	697.938	696.886	696.648
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	196.067	212.747	107.637	107.634	107.634	107.634
Totaal lasten	3.971.072	5.353.439	3.662.686	3.532.989	3.534.308	3.536.515
0-1 Bestuur	29.166	1.264.281	67.933	67.933	67.933	67.933
0-2 Burgerzaken	319.311	335.707	345.778	345.778	345.778	345.778
0-3 Beheer overige gebouwen	1.205.468	270.638	138.436	103.694	103.694	103.694
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	45.386	-	-	-	-	-
Totaal baten	1.599.330	1.870.626	552.147	517.406	517.406	517.406
Saldo	-2.371.742	-3.482.813	-3.110.539	-3.015.584	-3.016.903	-3.019.109

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment. Daarentegen zijn er ook aspecten (afstoten diverse gebouwen en verkiezingen) die de baten en lasten verlagen.

0-1 Bestuur

Binnen het taakveld bestuur hebben we in 2022 de mutatie voor de APPA kapitaaluitkering verwerkt. Per saldo is dit bedrag nul, maar het saldo laat een mutatie zien in 2023 ten opzichte van 2022.

0-2 Burgerzaken

De raming in 2023 zijn lager ten opzichte van de ramingen in 2022. Gedeeltelijk komt dit door een verschuiving van de loonkosten naar een ander taakveld. In 2023 verwachten we de provinciale staten verkiezingen zonder bijzondere maatregelen te houden, terwijl er in 2022 gemeenteraadsverkiezingen gehouden zijn met de op dat moment nog geldende coronamaatregelen. Aan de baten kant is de raming gestegen in vergelijking met 2022 als gevolg van de te verwachten meeropbrengsten van de leges.

0-3 Beheer overige gebouwen

De afname van de baten en de lasten onder taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen komen doordat het gebouw De Hietweideweg 20 (onze tijdelijke huisvesting gemeentehuis / vh. Veluws College) en het gebouw de Kleine Wereld (Maarten Tromplaan Twello) in 2023 niet meer opgenomen zijn in onze begroting.

6-12 Samenkracht en participatie PR7

Het budget voor de Brede Impuls combinatiefuncties / buurtsportcoaches is overgeheveld naar programma Gezond Voorst en daarom is de raming binnen programma Dienstverlenend Voorst lager in vergelijking met 2022.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen *)		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Meerjaren onderhoud gemeentelijke gebouwen (o.b.v. beheerplan uit voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen)	2023-2026	5.135.800	0	0	0	0
Totaal Dienstverlenend Voorst *)	2023-2026	5.135.800	0	0	0	0

*) gewijzigd

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geen reserves.	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Wethouderspensioenen	1.435.092	1.367.159	1.299.226	1.231.293	1.163.360
Totaal voorzieningen	1.435.092	1.367.159	1.299.226	1.231.293	1.163.360

Standen per 31 december

Toelichting:

Voorzieningen:

Wethouderspensioenen

We zijn verplicht een voorziening in te stellen voor pensioenen voor wethouders. De toekomstige pensioenaanspraken van wethouders waren voorheen ondergebracht in een inmiddels afgekochte kapitaalverzekering van Loyalis, het zogenoemde Appa plan. Het opgebouwde en vrijgevallen kapitaal is gestort in de voorziening wethouderspensioenen. Alle toekomstige pensioenverplichtingen voor (oud-)wethouders worden vervolgens in de voorziening pensioenen wethouders afgedekt en volledig in eigen beheer opgebouwd. We verzorgen nu dus zelf alle pensioenuitkeringen. Aan de hand van jaarlijkse actuariële berekeningen worden de benodigde pensioenrechten voor alle (oud-)wethouders verder in deze voorziening, in eigen beheer, opgebouwd. De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is hierbij leidend voor de opbouw van een toereikende pensioenvoorziening.

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die we jaarlijks inzetten ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomstenposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

Het grootste gedeelte van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn, zoals de onroerende-zaakbelasting. De onderstaande tabel geeft een weergave van alle geraamde algemene dekkingsmiddelen:

Taakveld *)	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
0-5 Treasury	21.259	145.691	122.180	117.837	123.821	142.101
0-61 OZB Woningen	347.252	431.791	377.333	380.333	387.083	394.583
0-62 OZB- niet woningen	-	-	-	-	-	-
0-64 Belastingen overig	61.166	52.827	51.453	51.453	51.453	51.453
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	-	-	970.000	1.205.000	1.299.000	545.000
0-8 Overige baten en lasten	81.816	166.140	200	52.700	105.400	158.000
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	776.460	-	-	-	-	-
Totaal lasten	1.287.953	796.449	1.521.165	1.807.322	1.966.756	1.291.137
0-5 Treasury	259.588	257.601	159.400	159.400	159.400	159.400
0-61 OZB Woningen	3.784.531	4.245.616	4.680.658	4.963.131	4.995.602	5.028.002
0-62 OZB- niet woningen	2.276.966	2.536.360	2.732.536	2.882.433	2.882.433	2.882.433
0-64 Belastingen overig	1.400.506	1.404.250	110.000	110.000	110.000	110.000
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	42.719.445	40.497.957	43.446.582	44.482.525	45.568.049	42.158.701
0-8 Overige baten en lasten	192.810	-	-	-	-	-
0-9 Vennootschapsbelast (VBP)						
Totaal baten	50.633.846	48.941.784	51.129.176	52.597.489	53.715.485	50.338.537
Saldo	49.345.892	48.145.335	49.608.010	50.790.166	51.748.728	49.047.400

Gewijzigd *)

Verbonden partijen

Verbonden partij	Doel
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente Voorst jaarlijks een dividend.
Waterbedrijf Vitens (dividend)	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater. Als aandeelhouder heeft de gemeente Voorst jaarlijks een dividend ontvangen. De komende jaren wordt vanwege wijzigingen in het financiële beleid bij Vitens geen dividend uitgekeerd.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering is vrij besteedbaar en wenden wij als zodanig ook aan ter dekking van de lasten van de gemeente. De algemene uitkering is dus primair een algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat de gemeente autonoom is in het aanwenden van de algemene uitkering. Het rijk informeert de gemeenten over de algemene uitkering uit het gemeentefonds via circulaire.

Voor deze begroting hebben wij de informatie uit de meicirculaire 2022 als uitgangspunt genomen. De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Algemene uitkering o.b.v. Meicirculaire 2022			
Onderdeel	2022	2023	Vershil
Inkomstenmaatstaf OZB	-3.490.238	-4.568.766	-1.078.528
Uitgavenmaatstaven (x uitkeringsfactor)	37.183.564	45.409.858	8.226.294
Uitgavenmaatstaven (geen uitkeringsfactor)	-9.755	-	9.755
Sub-totaal A	33.683.571	40.841.092	7.157.521
Integratie-, decentralisatieuitkeringen (geen uitkeringsfactor)	375.279	310.789	-64.490
Stelpost plafond BCF	230.000	230.000	-
Stelpost extra middelen Jeugdzorg	1.458.000	-	-1.458.000
Sub-totaal B	2.063.279	540.789	-1.522.490
Totaal A+B	35.746.850	41.381.881	5.635.031
Integratieuitkering Participatie	2.124.341	2.064.701	-59.640
Integratieuitkering Voogdij/18+	525.148	-	-525.148
Stelpost Voogdij/18+	350.000	-	-350.000
Totaal C	2.999.489	2.064.701	-934.788

De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt de uitkering uit het gemeentefonds evenredig. Dalen de rijksuitgaven, dan daalt de uitkering uit het gemeentefonds mee. Dit is de zogenaamde 'trap op-trap af'-systematiek.

Inkomstenmaatstaf OZB

Als gevolg van marktontwikkelingen met betrekking tot de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen en de daaraan gekoppelde rekkentarieven vindt een bijstelling plaats voor dit onderdeel. De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekkentarief. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. De aanpassing van de rekkentarieven van de verdeelmaatstaf ozb is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2023 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2022.

Accresontwikkeling / uitkeringsbasis

Accres- en nominale ontwikkelingen

De accresen in de Meicirculaire 2022 voor 2023-2026 zijn hoger dan eerder gemeld in de Maartbrief 2022 door verwachte hogere rijksuitgaven. Dit leidt tot een hogere algemene uitkering over de jaren 2023-2026.

Plafond BTW-Compensatiefonds (BCF)

Als de gezamenlijke declaraties van gemeenten van omzetbelasting over overheidsuitgaven uit het BCF onder het ingestelde plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Gemeenten hebben de afgelopen jaren minder gedeclareerd bij het BCF dan eerder gedacht. In de raming van de algemene uitkering is gelet op de verwachtingen een stelpost opgenomen in verband met een hogere uitkering uit het BCF.

Opschalingskorting

In 2012, bij de formatie van het kabinet Rutte II, werd ingezet op een opschaling van gemeenten tot 100.000+ inwoners. Deze opschaling moest leiden tot besparingen door schaalvoordelen, verminderen van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. Daarnaast werd uitgegaan van een daling van het aantal gemeentebesturen doordat gemeenten groter worden of met elkaar gaan samenwerken. Hiertoe werd het gemeentefonds over een periode van tien jaar met € 975 mln. gekort. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan, maar de korting is in stand gebleven. Tot nu toe is € 300 mln. gekort. De verhoging van de korting is de laatste jaren tot en met 2022 incidenteel geschrapt. De komende jaren is nog een aanvullende korting ingeboekt die oploopt tot € 675 mln. In het regeerakkoord is afgesproken dat deze korting in ieder geval tot en met 2025 komt te vervallen.

Uitname Volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls

In het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet zijn middelen voor de volkshuisvesting en woningbouwimpuls opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 ont-trokken aan het voor die jaren gereserveerde accres. Gemeenten kunnen hier indien nodig aanspraak op maken met een specifieke uitkering.

Herverdeeleffect gemeentefonds

Per 1 januari 2023 wordt het nieuwe verdeelmodel van het gemeentefonds doorgevoerd. De effecten van de herverdeling zijn geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2023. Deze actualisatie leidt tot een nadelig effect voor onze gemeente van € 6,82 per inwoner (in totaal € 169.000). Volgens de vorige actualisatie bedroeg het nadelige effect nog € 30 per inwoner

Taakmutaties

Aan het gemeentefonds zijn middelen toegekend voor specifieke doelen, de zogenaamde taakmutaties. Uitgangspunt is dat deze middelen in onze begroting worden afgezonderd en voor deze doelen worden ingezet. Hieronder leest u een toelichting op de belangrijkste mutaties.

Extra middelen jeugdzorg (coalitieakkoord)

Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 mld. extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet ervan uit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 mln. op de jeugdzorguitgaven (die ook onderdeel zijn van de reeks van de Commissie van Wijzen). Vanuit de € 1,454 mld. is, vooruitlopend op de nadere invulling van de hervormingsagenda, € 9 mln. overgeheveld naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor de uitvoering van de hervormingsagenda. De besteding van deze middelen gebeurt in samenspraak met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het overige deel (€ 1,445 mld.) is toegevoegd aan de algemene uitkering aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg (voor onze gemeente € 1,5 mln.). Daarnaast gaat het kabinet de komende tijd met gemeenten en andere belangrijke partijen verder in gesprek over de hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Voor 2023 zijn de extra middelen voor de jeugdzorg via de algemene uitkering in de raming opgenomen. Voor de jaren 2024-2026 is in eerste instantie conform het advies van de zogenaamde commissie van Wijzen voorgesteld om 75% van deze middelen te ramen ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Tussen het rijk en de koepels van gemeenten en provincies, IPO en VNG, is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2024 tot en met 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen (100%) uit de Hervormingsagenda Jeugd.

Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)

In het coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wet maatschappelijke ondersteuning. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke invoeringstijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 mln. De algemene uitkering wordt vanaf 2025 met dit bedrag verlaagd.

Uitgavenmaatstaven (geen uitkeringsfactor) en de integratie- en decentralisatieuitkeringen

Binnen de diverse Integratie-, Decentralisatie- en specifieke uitkeringen vinden mutaties plaats. De belangrijkste mutaties zijn:

Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid te kunnen voortzetten, is in 2022 aan de gemeenten door ophoging van de decentralisatie-uitkering een bedrag uitgekeerd. Over de overblijvende middelen, die in het coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere de VNG, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het Rijk.

Extra capaciteit buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)

De Tweede Kamer heeft op 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen. Met deze motie, waarmee structureel € 200 mln. is vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid, is onder meer aan het kabinet de opdracht meegegeven om de capaciteit van (wijk)agenten en boa's in de openbare ruimte te vergroten. Van dit bedrag wordt structureel € 25 mln. voor de boa's beschikbaar gesteld.

Participatie

In 2022 heeft een actualisatie van de verdeling van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw)-middelen plaatsgevonden. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaard eenheden (SE) per betalende gemeente) zoals die bekend is uit het voorgaande jaar en een inschatting van de blijfkansen in de sociale werkplaats. Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen Nieuw begeleiding (beschut werk). Verder vindt voor het onderdeel participatie nog een compensatie plaats voor loon- en prijsbijstelling.

Voogdij/18+

Per 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor de zorg van kinderen vallende onder deze regeling is verschoven naar de gemeente van herkomst. Dit betekent dat ook de budgetten vanuit het Rijk verschuiven naar de gemeente van herkomst. Bij de Meicirculaire 2021 was het grootste gedeelte van de middelen voor Voogdij/18+ al verrekend. Bij de Meicirculaire 2022 wordt voor de komende jaren ook nog een gedeelte verrekend. Net als bij het onderdeel participatie vindt ook voor het onderdeel Voogdij/18+ compensatie plaats voor loon- en prijsbijstelling.

De decentralisatie- en integratie-uitkeringen, die overigens budgettair neutraal in de begroting worden geraamd, zijn:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
<i>Decentralisatieuitkeringen:</i>				
Brede impuls combifuncties, buurtsportcoaches (DU)	104	104	104	104
Extra capaciteit BOA's	33	33	33	33
Provinciale taken vergunningverlening VTH - taken (DU)	68	68	68	68
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	47	47	47	47
Armoedebestrijding kinderen (DU)	52	52	52	52
<i>Integratieuitkeringen</i>				
Participatie WSW (IU)	2.065	2.018	2.020	1.919

Bedragen x € 1.000

Instellen behoedzaamheidsreserve

Zoals aangegeven nemen de accressen enorm toe voor de komende jaren door de stijging van de rijksuitgaven volgens het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet en de Voorjaarsnota 2022 van het Rijk. Maar het is nog maar de vraag in hoeverre het Rijk alle beleidsvoornemens ook daadwerkelijk de komende jaren kan realiseren gelet op onder andere de krapte op de arbeids- en grondstoffenmarkt. Als dat leidt tot lagere rijksuitgaven heeft dat weer een dempend effect op de ontwikkeling van het gemeentefonds (trap op-trap af - systematiek). Daarom is besloten om 20% van de extra middelen vanuit de Meicirculaire 2022 voor de jaren 2023-2026 achter de hand te houden. Op deze manier is het bij eventuele toekomstige negatieve ontwikkelingen in het gemeentefonds niet gelijk nodig om aanpassingen door te voeren in onze begroting.

OZB woningen en niet-woningen en overige belastingen

OZB en overige belastingen	Raming 2022	Raming 2023
OZB woningen	4.245.616	4.680.658
OZB niet woningen	2.536.360	2.732.536
Reclamebelasting	110.000	110.000
Precariobelasting	1.294.250	-
Totaal	8.186.226	7.523.194

Onder deze taakvelden verantwoordt wij de onroerende zaakbelastingen voor woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de reclame- en precariobelasting. Deze belastingen lichten we verder toe in de paragraaf Lokale heffingen.

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etcetera waaronder dividend nutsbedrijven.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.634 gewone en 14.322 preferente aandelen in het waterbedrijf Vitens. Vitens wil de solvabiliteit de aankomende jaren laten stijgen naar een minimumniveau van 35% en blijven voldoen aan de financiële ratio's zoals gesteld door de kredietverstrekkers. Hiervoor zal de aankomende jaren het nettoresultaat moeten worden toegevoegd aan het eigen vermogen en voorlopig geen dividend worden uitgekeerd.

De gemeente Voorst heeft 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De ontvangsten aan dividend ramen we als volgt:

Dividend	Raming 2022	Raming 2023
Bank Nederlandse Gemeenten	159.400	159.400
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aandelen)	0	0
Totaal	159.400	159.400

Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen het taakveld Treasury en het treasurybeleid verwijzen we u naar de paragraaf Financiering.

Overige baten en lasten

De raming in het taakveld Overige baten en lasten bestaan uit de stelposten met betrekking tot lasten van de investeringen uit het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) 2022-2025, voor zover deze niet zijn geraamd op de desbetreffende taakvelden.

Vennootschapsbelasting

Op dit taakveld verantwoorden we het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen ingevoerd. Vennootschapsbelasting is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren. De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting voor 2023 is bij het opmaken van deze begroting nog niet bekend. In de loop van 2023 rapporten wij hierover via het Voortgangsbericht of de Bestuursrapportage.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Algemene reserve vrij aanwendbaar	7.891.292	7.736.292	7.711.292	7.686.292	7.661.292
Reclamebelasting	254	254	254	254	254
Dekking kapitaallasten	6.751.507	6.261.603	5.791.608	5.328.271	4.894.312
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	1.328.365	1.302.365	1.302.365	1.302.365	1.302.365
Totaal reserves	15.971.418	15.300.514	14.805.519	14.317.182	13.858.223
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	716.905	587.615	445.721	380.650	182.512
Totaal voorzieningen	716.905	587.615	445.721	380.650	182.512

Standen per 31 december

Toelichting reserves en voorzieningen, die niet bij de programma's zijn opgenomen.

Reserves:

Algemene reserve vrij aanwendbaar

Deze reserve is bestemd voor het dekken van lasten waar op geen andere wijze rekening mee gehouden is. Financiële mee- en tegenvallers worden ten gunste c.q. ten laste van deze reserve gebracht.

Reclamebelasting

Deze bestemmingsreserve heeft de egalisatie van financiële overschotten en tekorten van reclamebelasting tot doel. Door een afroming ten gunste van Ondernemersvereniging Twello Centrum in 2021 en het negatieve resultaat 2021 komt de hoogte van de reserve uit op € 254.

Dekking kapitaallasten

Deze reserve zetten we in ter dekking van kapitaallasten van in het verleden gedane investeringen met als dekking een reserve.

Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten

Deze reserve biedt dekking voor de financiële gevolgen van alle bestaande en nieuwe raadsbesluiten met een eenmalig karakter, die niet op de exploitatie verantwoord kunnen worden of specifiek aan andere reserves toe te schrijven zijn.

Voorzieningen:

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het onderhoud van gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het geactualiseerd MOP 2023-2032. Tot en met 2032 is de dotatie en de stand van de voorziening voldoende om het onderhoud te bekostigen.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel zijn de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel.

Conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), worden de kosten niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's nemen we alleen de kosten op die betrekking hebben op het primaire proces.

Taakveld	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2023	2024	2025	2026
0-4 Overhead	7.263.364	7.911.227	8.773.347	8.726.605	8.752.923	8.841.270
Totaal lasten	7.263.364	7.911.227	8.773.347	8.726.605	8.752.923	8.841.270
0-4 Overhead	618.863	680.562	703.569	705.277	707.065	712.340
Totaal baten	618.863	680.562	703.569	705.277	707.065	712.340
Saldo	-6.644.502	-7.230.664	-8.069.778	-8.021.328	-8.045.858	-8.128.930

Toelichting ontwikkelingen begroting 2023 t.o.v. 2022:

Algemeen

De loonkosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van de CAO wijzigingen en het indexpercentage dat wij hanteren voor 2023 is hoger dan voorgaande jaren in verband met alle ontwikkelingen op dit moment. De stijging van kapitaallasten hebben vooral betrekking op het gemeentehuis en automatisering. Deze zijn ten opzichte van 2022 gestegen, doordat vanaf 2023 de investeringen worden afgeschreven.

0-4 Overhead

De grootste verschillen betreffen vooral een toename van kosten in de automatisering, arbozorg ten behoeve van het WSW personeel, en het gemeentehuis. Op de post bestuursondersteuning van het college B en W is het budget ten behoeve van de verdere implementatie van de Wet open overheid opgenomen. In de algemene uitkering van het gemeentefonds zijn overigens voor deze implementatie middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt het verschil deels veroorzaakt door de in 2022 afgeronde projecten.

Investeringen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
ICT investeringen in hardware, software en diensten *)	2023 t/m 2026	1.200.000	100	60.400	120.600	180.800
Tractie (onderhoudsmaterieel, dienst- en bestelauto's, ebike) *)	2023 t/m 2026	114.020	0	5.000	0	5.000
Totaal Overhead *)		1.314.020	100	65.400	120.600	185.800

*) gewijzigd

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	716	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	6,05%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	11,23%	Eigen begroting

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, rechten en retributies) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. De lokale heffingen zijn inkomstenbronnen waarop de raad invloed kan uitoefenen. De heffingen worden onderverdeeld in "zuivere of ongebonden heffingen" en "niet zuivere of de gebonden heffingen (retributies en rechten)". Tegenover de ongebonden heffingen staat geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de onroerende-zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de reclamebelasting en de precariobelasting. Tegenover de gebonden heffingen staat wel een directe aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de afvalstoffenheffing / reinigingsheffingen, de rioolheffing, het marktgeld, de lijkbezorgingsrechten en de leges. De opbrengst van de gebonden heffingen mag in totaliteit niet hoger zijn dan de toerekenbare kosten die de gemeente maakt om de diensten te verlenen.

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen verantwoorden we in verschillende programma's. Het (meerjaren)beleid over de lokale belastingen, inclusief het kwijtscheldingsbeleid, ligt vast in de nota lokale heffingen, het coalitieprogramma en de belastingverordeningen. Uitgangspunt van het beleid is om de lastendruk beperkt te houden en niet meer lasten bij de inwoners neer te leggen dan aantoonbaar noodzakelijk is. Voorzover toegestaan en wettelijk mogelijk indexeren we de opbrengsten jaarlijks.

Ontwikkelingen zuivere, ongebonden heffingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting, er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen. De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden pas meegenomen in het volgende belastingjaar. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en bedrijven) en een gebruikers-belasting (voor bedrijven). De heffing wordt berekend naar een percentage van de (individuele) waarde van de onroerende zaak volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Dit zogenaamde tariefpercentage is de geraamde gecorrigeerde opbrengst gedeeld door de vastgestelde totale WOZ-waarde van alle panden in die categorieën (eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen of gebruikers niet woningen) in de gemeente. Zo worden drie tarief-percentages berekend, één voor OZB-woningen en twee voor OZB niet-woningen. Alle onroerende zaken in Voorst waarderen we jaarlijks naar een waardepeildatum die één jaar voor het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2023 is de waardepeildatum 1 januari 2022. De uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering bepalen, naast de inflatiecorrectie, de hoogte van de tarieven OZB voor 2023. Bij de berekening van de tariefpercentages passen we een correctie toe voor verwachte toegekende OZB bezwaarschriften, leegstand bedrijven, eventuele kwijtschelding en areaaluitbreiding (nieuwbouw en verbouw).

Soort	2019	2020	2021	2022
Woningen				
eigenaar	0,1071%	0,1130%	0,1090%	0,1126%
Niet-woningen				
eigenaar	0,1968%	0,2019%	0,2035%	0,2359%
gebruiker	0,1485%	0,1641%	0,1781%	0,1957%

Toeristenbelasting

Op basis van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) zijn ingeschreven. Toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op de verblijfsgenieter.

De tariefstructuur van onze toeristenbelasting kent 3 soorten verblijfsaccommodaties met ieder een afzonderlijk nachttarief. De opbrengst toeristenbelasting merken we in Voorst aan als een algemeen dekkingsmiddel.

Tarief	2019	2020	2021	2022
Overnachten in kampeermiddel	0,89	0,90	0,92	0,94
Overnachten in hotel, ontbijthotel, vliegtuighotel, etcetera	1,86	1,89	1,92	1,95
Overige overnachtingen	1,27	1,29	1,31	1,33

Reclamebelasting

Op basis van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen (reclame-uitingen) die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Het gaat om aankondigingen in letters, symbolen, voorwerpen kleuren of een combinatie daarvan. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering op ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken.

In Voorst heffen we alleen reclamebelasting in het centrum van Twello. De reclamebelasting is in goed overleg met de Ondernemersvereniging Twello Centrum ingevoerd in de vorm van een publiek private samenwerking. Als tegenprestatie voor de invoering is overeengekomen dat Voorst gedurende 10 jaar geen parkeerbelasting invoert in Twello centrum. Op 12 maart 2018 heeft de gemeenteraad besloten om die periode te verlengen tot 2029. Ook is overeengekomen dat de jaarlijkse opbrengst reclamebelasting een vaste bestemming heeft. Een vast deel van de opbrengst is bestemd voor de Ondernemersvereniging. Een vast deel is bestemd voor de exploitatie van de parkeergarage en een vast klein deel is een tegemoetkoming in de perceptiekosten. Op 27 januari 2020 heeft de gemeenteraad besloten om jaarlijks te bepalen of we de eventuele meeropbrengst reclamebelasting, onder aftrek van de aan te houden reserve van € 4000, kunnen uitbetalen aan de Ondernemersvereniging.

De tariefstructuur van de reclamebelasting is met ingang van 2017 gewijzigd. Per 2017 is de tariefstructuur als volgt: a. een vast bedrag per vestiging van € 850 verhoogd met b. een opslag van € 0,65 per € 1.000 van de WOZ waarde per vestiging (bedrijfsgedeelte). Het vaste bedrag per vestiging en het tarief wordt alleen aangepast als de opbrengst van de heffing achterblijft bij de in de begroting geraamde opbrengst die is vastgesteld op € 110.000 per jaar. De opbrengst indexeren we niet.

Precariobelasting

Vanaf 2022 heffen we geen precariobelasting meer. Per 1 juli 2017 is de precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven namelijk afgeschaft.

Ontwikkelingen onzuivere, gebonden heffingen

Afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer. De wettelijke basis voor de reinigingsheffingen is artikel 229 van de Gemeentewet. Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling, transport en verwerking van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling en het transport van het afval wordt uitgevoerd door een private huisvuilinzamelaar. De kosten van de inzameling, het transport en de verwerking van afvalstoffen worden betaald uit de afvalstoffenheffing.

Gelijktijdig met het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen wordt bij een klein aantal bedrijfspanden (scholen, kerken, etc.) ook bedrijfsafval (vergelijkbaar met huishoudelijk afval) ingezameld. Voor die inzameling heffen we een reinigingsheffing.

Belastingplichtig voor de afvalstoffenheffing is de gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke plicht tot inzameling heeft en die inzamelverplichting ook wordt nagekomen. Belastingplichtigen die voldoen aan de voorwaarden zijn verplicht de afvalstoffenheffing te betalen, ook als zij geen afval ter inzameling aanbieden. Belastingplichtig voor de reinigingsheffing is degene die het bedrijfsafval aanbiedt. Niet aanbieden betekent geen heffing.

De tariefstructuur voor de afvalstoffenheffing en voor de reinigingsheffingen is vanaf 2014 het beloningssysteem. Dit is een diftar variant, bestaande uit een jaarlijks vastrecht verhoogd met een jaarlijkse afrekening van het in het voorafgaande jaar geleedigde aantal "grijze" containers. Voor hoogbouw geldt een afwijkende tariefstructuur, namelijk de structuur van de betaalde Voorster vuilniszak. Kenmerk van ons beloningssysteem is dat de belastingplichtige zelf grote invloed heeft op de hoogte van haar/zijn verschuldigde afvalstoffenheffing.

De invoering van het beloningssysteem is uit het oogpunt van duurzaamheid een groot succes. Door de goede afvalscheiding is het aantal ter lediging aangeboden 'grijze' containers fors gedaald. Omdat naast het vastrecht alleen de daadwerkelijk ter lediging aangeboden grijze containers worden belast, heeft de gemeenteraad, ingaande in 2019, tariefmaatregelen moeten nemen om de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht weer op op 100% te brengen. Het vastrecht tarief Afvalstoffenheffing 2022 bedraagt € 164,65 en dat voor het Reinigingsrecht € 199,25 (inclusief BTW). Het tarief Afvalstoffenheffing respectievelijk Reinigingsrecht per lediging van de grijze container bedraagt met ingang van 2022 € 5,40 respectievelijk € 6,55 (inclusief BTW).

Naast 2021 verwachten we ook in 2022 en 2023 positieve resultaten (kostendekkendheid boven 100%) m.b.t. afval, die worden toegevoegd aan de egalisatiereserve tarieven afvalstoffenheffing. De belangrijkste reden hiervoor is dat een aantal recyclebare stromen meer opbrengen dan waar wij rekening mee hielden.

In 2022 en 2023 wordt gewerkt aan de voorbereiding en implementatie van een nieuw afvalbeleid per 2024. Los van de gekozen uitwerking krijgen we per 2024 te maken met een kostenstijging van de afvalinzameling en verwerking. Deze kostenstijging wordt veroorzaakt door het aflopen van het contract met inzamelaar Ter Horst: Ter Horst heeft in 2015 de aanbesteding "gewonnen" met een inschrijfprijs die ruim lager was dan de overige inschrijvers. Dat contract loopt 1 januari 2024 ten einde en kan niet meer verlengd worden. De inzameling wordt per 1 januari 2024 opgepakt door Circulus tegen marktconforme tarieven hetgeen resulteert in een forse prijsstijging. Ook als Ter Horst nu opnieuw zou inschrijven zouden we met een flinke prijsstijging te maken krijgen o.a. omdat de kosten van energie en personeel fors zijn toegenomen.

Verder hebben we bij de aansluiting bij Circulus een tijdelijke korting bedongen. Deze korting loopt eveneens ten einde op 1 januari 2024. Tenslotte kan een nieuw aangepast beleid ook leiden tot een extra prijsstijging.

Om met deze prijsstijgingen een kostendekkingspercentage van 100% te bereiken is op termijn een extra verhoging van de tarieven Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten (of vastrecht, of variabel deel of beide) noodzakelijk. De verwachting is echter dat, door de (verwachte) positieve resultaten over 2021 tot en met 2023, de egalisatiereserve tarieven afvalstoffenheffing tot en met 2026 voldoende ruimte heeft om de begrote negatieve resultaten 2024-2026 op te vangen.

Tarief per huishouden	2019	2020	2021	2022
1-persoonshuishouden vastrecht, verhoogt met:	109,20	136,70	162,05	164,65
tarief per lediging grijze container	5,30	5,30	5,30	5,40
Meerpersoonshuishouden vastrecht, verhoogt met:	109,20	136,70	162,06	164,65
tarief per lediging grijze container	5,30	5,30	5,30	5,40
Reinigingsrecht: basis vastrecht, verhoogt met:	132,10	165,40	196,05	199,25
tarief per lediging grijze container	6,40	6,40	6,40	6,55

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	2.121.348	48.944	273.874	2.444.165	2.137.250	306.915	2.444.165	100%

Rioolheffing

De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing berekenen we kosten door die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel en het op orde houden van de grondwaterstand. Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken hebben we naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten, die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing.

In 2019 is als vervanger van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) het nieuwe Programma Water 2020-2025 aan u gepresenteerd. In het Programma Water zijn speerpunten van gemeentelijk beleid concreet ingevuld. Het programma geeft een beeld van de situatie 2020 en een visie voor de toekomst. De thema's in het programma zijn: afvalwater, regenwater, oppervlaktewater, grondwater en drinkwater. In het programma geven we meerjarig inzicht in de kosten die we maken voor de thema's waaronder ook de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel. Het programma is opgesteld in de geest van de Omgevingswet. De opbouw van het programma ligt in de lijn van de Ruimtelijke Toekomstvisie en de Omgevingsagenda. Het programma vormt te zijner tijd één van de bouwstenen voor het Omgevingsplan.

De kosten voor het instandhouden van het rioolstelsel en de grondwatertaken, verhalen we via de rioolheffing op gebruikers van woningen en niet-woningen. Belastingplichtig voor de rioolheffing is de gebruiker van een perceel. Het tarief van de rioolheffing is in Voorst gebaseerd op het aantal geloosde m3 afvalwater, binnen de tariefgroepenstructuur. Het basistarief Rioolheffing 2022 bedraagt € 217,55.

Tarief	2019	2020	2021	2022
Rioolrecht: basistarief	277,00	210,32	214,10	217,55

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.253.878	190.977	98.934	2.543.789	2.532.073	11.716	2.543.789	100,0%

Marktgeld

De wettelijke basis voor het heffen van marktgeld is artikel 229 van de Gemeentewet. In het marktgeld heffen we de kosten die verbonden zijn aan onder andere het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor de markt in Twello dan wel voor het innemen van een standplaats in de overige kernen. Belastingplichtig voor het marktgeld is degene voor wie wij de dienst verlenen of van degene die van bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Het marktgeld is voor bijna 100% kostendekkend en bedraagt € 2,31 per strekkende meter per dag of gedeelte daarvan met een minimum van € 9,24 per standplaats.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Markt	38.013	15.228	0	53.241	43.190	9.615	52.805	99,2%

Lijkbezorgingsrechten / begraafrechten

De wettelijke basis voor het heffen van lijkbezorgingsrechten is artikel 229 van de Gemeentewet. In de lijkbezorgingsrechten verhalen we de kosten, die verbonden zijn aan het gebruik van de begraafplaatsen en die voor de door of vanwege de gemeente verleende diensten.

De afname van het aantal begrafenissen en minder langdurige verlengingen van grafrechten zorgen voor minder inkomsten. Daardoor is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid losgelaten.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Lijkbezorging	204.168	12.771	0	216.939	165.296	337	165.633	76,4%

Leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges verhalen we de kosten die we hiervoor maken in principe op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

Kostendekkendheid

De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels: titel I, algemene dienstverlening; titel II, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning; titel III, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

De Gemeentewet schrijft voor dat tarieven in Legesverordening zodanig moeten zijn vastgesteld, dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. De vrijheid die gemeenten hebben bij het vaststellen van deze tarieven wordt daarmee begrensd door de eis van maximale kostendekking. De kostendekkendheid moet worden beoordeeld op het niveau van de gehele legesverordening. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (Titel 3 van de Legesverordening) geldt een kostendekkendheid per hoofdstuk. De legesverordening voldoet aan de hiervoor geschetste vereisten.

Het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt per 2017 nieuwe eisen aan de transparantie van de berekening van de kostendekking. Overeenkomstig dit besluit zijn directe, overheadkosten en de BTW-component afzonderlijk in beeld gebracht. De kostendekking is per hoofdstuk berekend. De huidige mate van kostendekkendheid, alsmede de eventuele tariefruimte wordt op die manier inzichtelijk.

Een belangrijke eis is die van de herleidbaarheid. De ramingen van baten en lasten moeten te herleiden zijn tot de begroting. Niet alle in de begroting genoemde lasten zijn daarentegen verhaalbaar. Voorbeelden daarvan zijn kosten die verband houden met bezwaar en beroep tegen vergunningen, beleidskosten en handhavingskosten of bijvoorbeeld gratis huwelijken. De gemeente heeft hiervoor in 2014 onderzoek verricht en percentages verhaalbare kosten per afdeling bepaald. Voor belastingjaar 2021 is deze methode ook toegepast en daar waar nodig herijkt. Mutatis mutandis geldt dit ook voor de raming van de baten. Voornoemde systematiek is in een procedure tegen de

gemeente Voorst (uitspraak Rechtbank 24 juni 2019) door de belastingrechter getoetst en geaccordeerd.

Zoals aangegeven bij Programma in Bouwend Voorst heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging op de bouw (Wkb) gevolgen voor ons legesmodel en de legesinkomsten. De beoogde inwerkingtreding van beide wetten is vooralsnog 1 januari 2023. Echter, wij houden ook rekening met opnieuw uitstel van de wetten. Naar verwachting zal hierover rond oktober/november 2022 duidelijkheid komen. In de begroting nemen wij nog de oude systematiek over met een verwachte opbrengst aan legesinkomsten Wonen en Bouwen van € 945.795 (raming 2022 inclusief index).

Wel willen wij benoemen dat bij daadwerkelijke inwerkingtreding van de wetten (op 1 januari 2023 of wellicht later in 2023) de legesinkomsten lager zullen uitvallen. Wij informeren u hierover in het Voortgangsbericht 2023 en de bestuursrapportage 2023.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat bij diverse rubrieken (vooral nog) geen lasten en baten zijn of kunnen worden gevuld. Niet op alle genoemde posten worden baten en lasten verantwoord. Op basis van de beschikbare gegevens zijn de leges, zowel berekend op titel niveau van de tarieventabel van de Legesverordening alsook op basis van de gehele tarieventabel niet kostendekkend.

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel I Algemene dienstverlening	Lasten taak- velden	Overhea	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkom- sten	Totale baten	Kosten- dekkend heid	*
1.1	1.1 Burgerlijke stand (inclusief leges verstrekkingen uit BRP)	176.863	106.491	3.795	287.149	55.272	-	55.272	19,2%	2
1.2	1.2 Reisdocumenten	95.589	42.492	-	138.081	97.876	-	97.876	70,9%	1
1.3	1.3 Rijbewijzen	123.687	49.696	-	173.383	188.759	-	188.759	108,9%	1
1.4	1.4 Verstrekkingen uit BRP	29.633	21.510	-	51.143	1.959	-	1.959	3,8%	2
1.5	1.5 Wet openbaarheid van bestuur	283	206	-	489	120	338	458	24,6%	1
1.6	1.6 Vervallen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.7	1.7 Vastgoedinforma- tie	12.653	7.339	502	20.495	1.912	-	1.912	9,3%	2
1.8	1.8 Overige publiekszaken	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.9	1.9 Archiefbescheiden gemeente Voorst	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.10	1.10 Apv	2.281	1.656	-	3.937	1.404	-	1.404	35,7%	2
1.11	1.11 Leegstandswet (EDR dienst)	1.264	918	-	2.182	126	237	363	5,8%	2
1.12	1.12 Gemeentegarantie	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.13	1.13 Regeling toezicht luchtvaart	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.14	1.14 Kansspelen (EDR dienst)	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.15	1.15 Vervallen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.16	1.16 Kabels en leidingen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
1.17	1.17 Verkeer en vervoer	80.364	615	9.951	90.929	56.118	23.249	79.367	61,7%	2
1.18	1.18 Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
totaal	totaal	522.619	230.922	14.248	767.789	403.546	23.823	427.370	52,6%	

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel II Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevingsvergunning	Lasten taakvelden	Overhead	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid	*
2.2 tot en met 2.7 en 2.12	2.2 t/m 2.7 en 2.12 Omgevingsvergunningen	723.723	297.448	51.287	1.072.457	945.795	51.377	997.172	88,2%	2
2.9 en 2.10	2.9 en 2.10 Bestemmingsplannen	139.292	92.192	2.579	234.063	97.113	-	97.113	41,5%	2
2.11	2.11 Niet benoemde beschikkingen titel II	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
totaal	totaal	863.015	389.640	53.866	1.306.520	1.042.908	51.377	1.094.285	79,8%	

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn	Lasten taakvelden	Overhead	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid	*
3.1	3.1 Horeca	3.913	2.840	-	6.753	3.464	-	3.464	51,3%	1
3.2	3.2 Organiseren evenementen of markten	62.165	35.259	802	98.226	10.768	1.375	12.143	11,0%	2
3.3	3.3 Prostitutiebedrijven (n.v.t.)	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
3.4	3.4 Vervallen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
3.5	3.5 Kinderopvang	7.172	5.206	-	12.379	1.080	-	1.080	8,7%	2
3.6	3.6 Winkeltijdenwet (EDR dienst)	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
3.7	3.7 Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt	
totaal	totaal	73.251	43.306	802	117.358	15.312	1.375	16.687	13,0%	
Totaal leges	Totaal leges	1.458.884	663.867	68.916	2.191.667	1.461.767	76.576	1.538.343	66,7%	

* 1 = Wettelijk tarief, 2 = Trendmatige correctie

Belastingen overig

De uitvoering van de Wet WOZ, van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken is met ingang van 1 januari 2016 uitbesteed aan de regionale belastingsamenwerking Tribuut gevestigd te Epe. De verordenende bevoegdheid, waarvan ook de tariefstelling onderdeel uitmaakt, blijft berusten bij de gemeente. Tribuut is ingericht op digitale-, telefonische- en schriftelijke communicatie. Tribuut beschikt ook over een baliefunctie op afspraak. Onder meer de communicatie tussen de gemeente en Tribuut verloopt via de aangestelde adviseur belastingen tevens regiefunctionaris.

Aanduiding belastingdruk/woonlasten

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten, de "lokale lastendruk", krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder gemeentelijke woonlasten scharen we de: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit zijn de belastingen en heffingen waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Daarin zijn de lokale lasten op basis van "appels met appels" met elkaar vergeleken. Bij die vergelijking hanteert het Coelo voor alle gemeenten dezelfde uitgangspunten. Ten behoeve van de onderlinge vergelijkbaarheid houdt het Coelo rekening met een gemiddelde WOZ -waarde en WOZ-waardestijging en ook met het feit dat gemeenten met dure woningen een naar verhouding lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen dan andere gemeenten.

De Coelovergelijking 2022 laat zien dat Voorst in vergelijking tot die in andere gemeenten een gemiddelde woonlastendruk meerpersoonshuishoudens heeft. Voorst staat in de vergelijking op plaats 177 (plaats 1 heeft de laagste woonlastendruk) van de 349 gemeenten. De gemiddelde woonlastendruk in Nederland komt uit op € 904 per meerpersoonshuishouden. De woonlastendruk voor Voorst is door het Coelo, op basis van de gehanteerde uitgangspunten, berekend op € 914.

Omschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. De landelijke regels zijn op basis van de Invorderingswet opgenomen in de Leidraad invordering (en kwijtschelding) gemeentelijke belastingen. Het bestuur van Tribuut heeft een Leidraad invordering ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Tribuut vastgesteld. Binnen de leidraad regels heeft Voorst de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de ozb, riool- en afvalstoffenheffing (voor de basisset containers) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privé belastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Als sprake is van (niet vrijgesteld) vermogen is kwijtschelding niet mogelijk. Voor het bezit van een auto wordt een vermogensvrijstellingsnorm in aanmerking genomen. Voor ouderen geldt een aparte vermogensvrijstellingsnorm;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm;
- Belastingplichtigen met een minimum inkomen komen in aanmerking voor: automatische kwijtschelding, op basis van een screening bij het Inlichtingenbureau te Utrecht, of, rekening houdende met specifieke omstandigheden, voor de gemeentelijke meerjarige automatische kwijtschelding.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is voor 2023 een totaal bedrag geraamd van € 147.418.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We realiseren geen ambities wanneer we geen risico's nemen. Belangrijk is dat de gemeente zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid en hierop stuurt. Om een reëel inzicht te krijgen van de impact van deze risico's en het vermogen om deze risico's op te vangen gebruikt de gemeente een berekening van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate van financiële robuustheid van de gemeente aan. We bepalen het weerstandsvermogen door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

Op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen zijn risico's aanwezig die niet door maatregelen zijn afgedekt. Dat deze risico's aanwezig zijn is geen punt, zolang deze in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Aanleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn bepalingen opgenomen waaraan de paragraaf weerstandsvermogen moet voldoen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en het risicomanagement;
- de financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie.

Hierna doen we verslag van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's in kaart te brengen hebben we een risicoprofiel opgesteld. Vanuit de organisatie zijn de risico's geïnventariseerd en in beeld gebracht.

In het onderstaande overzicht wordt alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: belangrijke financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 1: Bouwend Voorst				
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen.	Het lager uitvallen van de geraamde opbrengsten omdat we de grondprijzen moeten bijstellen	50%	max. € 750.000	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: Nieuwe complexen komen niet tot ontwikkeling.	Boekwaarde van grond moet worden afgewaardeerd, wat leidt tot een financieel verlies	50%	max. € 1.000.000	Incidenteel
Bouw materiaal: hoge inflatie op de kosten en ontstaan schaarste (o.a. door oorlog Oekraïne).	Hogere investeringen leiden tot een structurele toename in de kapitaallasten.	50%	max. € 400.000	Structureel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Als gevolg van externe effecten (rente, inflatie en tariefstelling) in relatie tot de invoering van de Omgevingswet bestaat het risico dat de legesopbrengsten dalen.	Lagere legesopbrengsten.	80%	max. € 500.000	Structureel
Programma 2: Mooi Voorst				
Als gevolg van het niet (of niet tijdig) realiseren van de maatregelen uit het programma Water bestaat het risico dat schade ontstaat in de openbare ruimte.	Reparaties leiden tot een tekort in het budget.	10%	max. € 500.000	Incidenteel
Als gevolg van stijgende energie- en materiaalkosten bestaat het risico dat de investeringen m.b.t. de infrastructurele projecten hoger uitvallen.	Hogere investeringen leiden tot een structurele toename in de kapitaallasten.	80%	max. € 200.000	Structureel
Als gevolg van het versnellen van de verduurzaming van gebouwen en installaties wordt het budget overschreden.	Budget wordt overschreden en kapitaallasten nemen toe.	50%	max. € 500.000	Structureel
Programma 3: Bedrijvig Voorst				
Door uitstappen van één of meerdere partijen in regionale samenwerkingsverbanden blijven de overige partijen met hoge kosten achter	Hoge onvoorziene kosten voor overige partijen, waaronder de gemeente Voorst	20%	max. € 400.000	Incidenteel
Programma 4: Gezond Voorst				
Als gevolg van toenemende vraag naar jeugdzorg bestaat het risico dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	Hogere uitgaven	30%	max. € 450.000	Structureel
Programma 5: Sociaal Voorst				
Als gevolg van een toename van aanvragen WMO (vergrijzing en open einde regeling) bestaat het risico dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	Nieuwe inkoopafspraken, hogere inkooprijzen maar een maximale eigen bijdrage waardoor het resultaat onzeker is	50%	max. € 800.000	Structureel
Als gevolg van een toenemende vraag om maatschappelijke dienstverlening / schuldhulpverlening / bijzondere bijstand bestaat het risico dat budgetten worden overschreven, waardoor er een tekort ontstaat.	Hogere uitgaven	30%	max. € 100.000	Structureel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 7: Dienstverlenend Voorst				
Aanspraak maken op de garantie van de lening	Financieel verlies	20%	max. € 3.000.000	Incidenteel
Als gevolg van stijgende energiekosten bestaat het risico dat bij aflopende energiecontracten de lasten toenemen.	Hogere uitgaven	70%	max. € 1.000.000	Structureel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen	Financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	50%	max. € 500.000	Incidenteel
Als gevolg van het overtreden van de AVG of een Datalek kan de gemeente Voorst beboet worden.	Boete opgelegd krijgen of extra kosten door onderzoek / repareren datalek in systeem	10%	max. € 1.000.000	Incidenteel
Als gevolg van een (nieuwe) pandemie wordt de gemeente geconfronteerd met extra kosten en werkzaamheden	Hoger ziekteverzuim, hogere zorgkosten, handhaving, etc.	50%	max. € 500.000	Structureel
Als gevolg van een Hack of gijzelsoftware kan de digitale infrastructuur lange tijd niet bereikbaar zijn en schade oplopen (dataverlies).	Het herstellen van de infrastructuur en data kent grote financiële gevolgen.	10%	max. € 1.500.000	Incidenteel
Algemene risico's				
Algemene Uitkering wordt lager door herverdeling gemeentefonds	Tekort aan inkomsten	50%	max. € 500.000	Structureel
Vergrijzing personeel gemeente Voorst. Kans op ontbreken specifieke kennis, opvullen van vacatures is problematisch vanwege krapte op de arbeidsmarkt.	Hogere uitgaven inhuur personeel	60%	max. € 500.000	Structureel
Algemene post kleine risico's	Hogere uitgaven	25%	max. € 2.300.000	Structureel

Totaal alle risico's: € 16.400.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 16.400.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de berekening komt naar voren dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 5.755.000 (benodigde weerstandscapaciteit).

Externe effecten

De uitbraak van de oorlog in Oekraïne heeft grote impact op de inflatie in Europa en dus ook op de gemeente. Hoelang het conflict nog voortduurt is nog onzeker, hierdoor is de kans op een risico gerelateerd aan dit onderwerp toegenomen. Naast de stijging van de inflatie krijgt de gemeente te maken met de schaarste van grondstoffen, hogere rentepercentages en een eventuele nieuwe golf van Covid-19 (of andere pandemie). Alle externe effecten kennen een hoge mate van onzekerheid, wat vervolgens leidt tot een hoger kanspercentage van alle beschreven risico's. De financiële gevolgen van de stijgende kanspercentages zijn zo goed mogelijk verwerkt in deze begroting.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, financieel af te kunnen dekken, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Deze middelen bestaan uit de algemene reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Voorst

Weerstand (per 1 januari)	2023	2024	2025	2026
Algemene reserves	7.526.293	7.501.293	7.467.293	7.451.293
Onbenutte belastingcapaciteit *	1.901.956	1.520.593	1.139.231	1.157.868
Onvoorzien incidenteel	25.000	25.000	25.000	25.000
Totale weerstandscapaciteit	9.453.249	9.046.886	8.640.524	8.634.161

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. De risico's zijn niet voor verschillende jaarschijven gekwantificeerd. In de meerjarige ratio weerstandsvermogen is het bedrag voor risico's gelijk gehouden.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 9.453.249	= 1,64
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 5.755.000	

	2023	2024	2025	2026
Ratio	1,64	1,57	1,50	1,50

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio laat een lichte daling zien in meerjarig perspectief, met name doordat de ruimte in de onbenutte belastingcapaciteit daalt als gevolg van de verhoging van de OZB.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van onder andere afgesloten en doorgeleende gelden en de omvang van de voorraad gronden. Omdat bij leningen onzekerheid bestaat of deze allemaal worden terugbetaald maken we onderscheid bij de berekening van de netto schuldquote door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en waarderen we deze af dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat we kijken naar de structurele baten en structurele lasten en we deze vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financieel kengetal	Rek. 2021	Begr. 2022	Mjr 2023	Mjr 2024	Mjr 2025	Mjr 2026
Netto schuldquote	63%	89%	89%	89%	86%	88%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	63%	88%	88%	88%	85%	87%
Solvabiliteitsratio	22%	17%	17%	17%	16%	16%
Structurele exploitatieruimte	0,24%	0,66%	4,63%	5,88%	7,05%	3,05%
Grondexploitatie	-4%	-4%	-2%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	103%	103%	101%	101%	101%	101%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Ter informatie: de financiële kengetallen zijn berekend op basis van de cijfers volgens de primitieve begroting (stap 1 van de Ontwikkeling financiële positie in deel 2: Financiële begroting).

Een individueel kengetal kan niet worden gebruikt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie.

Volgens de laatste actualisatie van de grondexploitaties neemt onze voorraad gronden aanzienlijk af door verkopen van bouwgronden binnen de in exploitatie zijnde complexen en de voorziene afsluiting van diverse complexen in 2022. Deze afname komt tot uiting in de daling van het kengetal grondexploitatie.

De netto schuldquote stijgt ten opzichte van de werkelijke cijfers 2021 met name door de aanvullende financiering die aangetrokken is voor de verbouw van het gemeentehuis en benodigde financieringsmiddelen op basis van het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP) en MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP). Dit kengetal blijft meerjarig vervolgens op ongeveer hetzelfde niveau. De vaste schuld daalt weliswaar, maar de totale baten waarin dit kengetal wordt uitgedrukt dalen ook.

De solvabiliteitsratio neemt af. Tot en met 2022 hebben er nog reserveringen plaatsgevonden van de opbrengsten uit de precariobelasting, maar vanaf 2022 daalt deze ratio. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen wijzigt door de toename van het vreemd vermogen (aangetrokken en nog aan te trekken financieringsmiddelen).

Het kengetal structurele exploitatieruimte laat in alle jaarschijven een positieve waarde zien. Dit betekent dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Op basis van het landelijk gemiddelde volgens de atlas lokale lasten van het Coelo bedraagt het kengetal belastingcapaciteit 101%. Dit betekent dat de lasten voor de belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing in de gemeente Voorst circa 1% boven het landelijk gemiddelde liggen.

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf gaan we in op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente Voorst. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort materieel als dienstauto's tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed gaan we in op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's.

In 2016 heeft u de "Beleidskaders meerjarige onderhoudsplannen kapitaalgoederen 2016 – 2020" vastgesteld. Voor de onderdelen wegen, riolering, mobiliteit en groen heeft u de beleidskaders al herzien door de vaststelling van het Integraal Wegenplan (IWP) Voorst 2020-2024, het Programma Water 2020-2025, het Programma Groen 2020-2025 en het Programma Mobiliteit 2020-2030. De financiële gevolgen hiervan zijn meegenomen in deze begroting. Volgens de Financiële verordening wordt met ingang van 2021 geen vierjaarlijks onderhoudsplan openbare ruimte meer opgesteld, maar worden de beleidskaders zoals opgenomen in de diverse vastgestelde programma's opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Wegen

Beleidskader

Het beleidskader voor het beheer van de wegen is vastgesteld in het Integraal Wegenplan (IWP) 2020-2024.

De algemene beleidsuitgangspunten voor het wegenonderhoud zijn:

- veiligheid: de veiligheid moet voldoen aan wettelijke eisen en moet zodanig zijn dat de kans op ongevallen klein is. De veiligheid wordt met name bepaald door ernstige oneffenheden en het schadebeeld dwarsoneffenheid;
- duurzaamheid: de technische instandhouding mag niet in het geding zijn. Het schadebeeld scheurvorming op asfalt is hierop van invloed;
- comfort: comfortabel gebruik moet mogelijk zijn. Comfort wordt bepaald door de mate waarin de weggebruiker hinder ondervindt van de onderhoudstoestand van de weg. Met name het onderdeel vlakheid heeft invloed op het comfort;
- aanzien: het aanzien moet redelijk zijn. Het aanzien wordt in hoge mate bepaald door de algehele onderhoudstoestand van de weg. Met name scheurvorming, oneffenheden en randschade zijn bepalend voor het aanzien.

Kwaliteit en risico's

Periodiek toetsen we aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechniek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek bereiken we dat instandhouding duurzaam plaats vindt tegen de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats.

Om binnen dit beleidskader te blijven zetten wij de werkwijze van afgelopen jaren door in het IWP 2020-2024. In deze situatie wordt vervolgens het noodzakelijk onderhoud op het meest optimale moment uitgevoerd. Hiermee voorkomen we dat uitgesteld noodzakelijk onderhoud leidt tot hogere kosten. Wij voeren het reguliere onderhoud uit binnen de daarvoor door het CROW aangegeven termijnen (onvoldoende binnen 0 tot 2 jaar, matig binnen 3 tot 5 jaar).

Asfaltonderhoud is in verband met kapitaalsvernietiging prioritair boven het onderhoud aan elementenverhardingen. Bij vervanging en grootonderhoud kijken we integraal naar de andere werkterreinen zoals riolering en verkeer.

We zien krapte en schaarste op de arbeidsmarkt en ook schaarste in materialen. Dit heeft financiële gevolgen voor onze projecten en werkzaamheden. Inmiddels hebben zich meerdere leveranciers, aannemers en verhuurbedrijven bij ons gemeld. De explosief gestegen kosten voor diesel, gas, elektriciteit en vele andere producten die op oliebasis worden geproduceerd zorgen voor forse prijsverhogingen en daardoor extra kosten. Ook is er schaarste van producten en zijn producten niet meer beschikbaar. Dit heeft grote gevolgen bij bijvoorbeeld de herinrichtingen van wegen en het (asfalt)onderhoud. Partijen schrijven niet of minder in, omdat materialen niet beschikbaar zijn of omdat ze onvoldoende personeel beschikbaar hebben. Daarnaast kunnen leverantietermijnen niet gestand worden gedaan en worden er op onderdelen dagprijzen aangeboden. Dit leidt tot hogere kosten en mogelijk langere realisatietermijnen .

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie					
Onderhoud lasten	1.438.162	1.408.408	1.322.922	1.322.922	1.322.922
Investerings					
Integraal Wegen Plan (IWP)	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Twelo Centrum	350.000	350.000	0	0	0
Programma Mobiliteit: Provinciale wegen	50.000	100.000	0	0	0
Programma Mobiliteit: Veilingstraat-Domineestraat- Stationsstraat fietsveiligheid	0	100.000	0	0	0
Programma Mobiliteit: Bandijk Terwolde fietsveiligheid	0	0	150.000	0	0
Programma Mobiliteit: De Zanden 30 km en fietsveiligheid (N344-Fokkerstraat)	0	0	0	150.000	0
Onderhoud/vervanging (bermschade langs wegen buiten bebouwde kom)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Programma Water 2020-2025. Dit programma is opgesteld in de geest van de Omgevingswet. Het omvat naast de visie op water al de onderdelen die een Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) ook bevat, omdat dit nog een verplicht document is.

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het Programma Water 2020-2025. Periodiek onderzoeken we hoe wij de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater zoveel mogelijk integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kunnen uitvoeren. Binnen het Programma Water 2020-2025 is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie.

De gestegen energiekosten en de schaarste op de grondstoffenmarkt hebben ook gevolgen voor de reeds lopende als de aankomende projecten en werkzaamheden op het gebied van riolering. De levertijden van materialen lopen op, dit heeft gevolgen voor de uitvoeringsplanning van projecten. Projecten starten later, hebben een langere doorlooptijd en/of zijn duurder dan eerder geraamd. Als voorbeeld kan hiervoor genoemd worden dat rioolleidingen voornamelijk bestaan uit materialen als PVC, PE en beton. De turbulentie op de Europese polymeermarkten treft de Europese kunststofverwerkers sterk. Voldoende hoeveelheden granulaat zijn niet beschikbaar en de prijzen zijn sinds het begin van het jaar aanzienlijk gestegen, waarbij sommige de absolute hoogterecords benaderen.

De grondstofprijzen van beton (zand, grind, cement en wapeningsstaal) zijn de afgelopen maanden enorm gestegen. Door deze hoge prijsstijgingen valt de aanleg van nieuwe riolering bij o.a. herinrichtingen hoger uit.

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie					
Onderhoud lasten	324.446	334.180	334.180	334.180	334.180
Reservering	730.011	840.928	842.556	843.277	815.173
Investerings					
Onderhoud/vervanging	1.059.000	865.000	954.000	1.273.000	1.018.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbaar groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer zijn vastgelegd in het Programma Groen 2020-2025 en richten zich op drie thema's: Leefbaarheid, Duurzaamheid en Biodiversiteit. Bij al deze thema's speelt een integrale, doelmatige aanpak een rol, naast het behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Kwaliteit en risico's

In het Programma Groen is vastgelegd dat de structuur en inrichting van het groenbeheer nader wordt vastgelegd. Onlangs is hiermee gestart voor de kern Twello. Alle overige kernen volgen de komende jaren. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveaus:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief beheer).

Er is druk op de personele bezetting aangaande de diverse uitvoeringsonderdelen van het programma Groen. De verwachting is dat de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma niet binnen de gestelde termijnen afgerond kunnen worden. Het is een reële verwachting om het traject van uitvoering met een jaar te verlengen. Dit zou betekenen dat het uitvoeringsprogramma doorloopt tot en met 2027 (2022-2027), in plaats van tot 2026

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie					
Onderhoud lasten	1.489.081	1.533.754	1.533.754	1.533.754	1.533.754
Investerings					
Programma Groen: A1 kwaliteitsverbetering omgeving	0	0	500.000	0	0

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbare verlichting

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- de nieuw te plaatsen en te vervangen verlichting bestaat uit LED-verlichting;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt bij hogere wattages gedimd;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

In het kader van de in 2015/2016 vastgestelde Nota Duurzaamheid met addendum wordt de conventionele verlichting versneld vervangen door LED-verlichting (15 jaar i.p.v. 20 jaar). In 2020 is het onderhoudsbestek van de openbare verlichting opnieuw aanbesteed.

Kwaliteit en risico's

De activiteiten richten zich met name op vervanging en verduurzaming. Bij vervanging van armaturen zoeken we steeds naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting staan onder druk. De extreem gestegen prijzen voor grondstoffen en energiekosten hebben gevolgen voor de uit te voeren werkzaamheden.

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie					
Onderhoud lasten	42.963	44.252	44.252	44.252	44.252
Investerings					
Onderhoud/vervanging	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Versneld vervangen openbare verlichting door LED	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000

Gebouwen

Beleidskader

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud vindt plaats op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma dat we jaarlijks actualiseren en vertalen in een uitvoeringsplan. Aan het onderhoudsprogramma ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag.

Verduurzaming en gasloos maken van gebouwen en installaties

Al in juni 2016 heeft de gemeenteraad van Voorst nieuwe doelstellingen vastgesteld (onder andere) op het gebied van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed via het addendum "duurzaamheid". Deze beleidskaders zijn vertaald in een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma, een zogenaamd D(= duurzaam)MJOP. Uitgangspunt is dat we op natuurlijke vervangingsmomenten binnen het onderhoudsproces investeren in energiezuinige en duurzame alternatieven.

Inmiddels heeft rijksoverheid in het klimaatakkoord (afspraken klimaatdoelen Parijs 2015) de afspraken en maatregelen voor de energietransitie in Nederland vastgelegd. Het doel is een vermindering van de broeikasgassen met 49% in 2030 en met 95-100% in 2050 te realiseren.

Daarnaast hebben we in Nederland afgesproken om 2050 gasloos te worden.

Als we deze uitdagingen vertalen naar het gemeentelijk vastgoed betekent dit dat we vol moeten inzetten op vermindering van energieverbruik, het toepassen van nieuwe technieken en gebruik maken van (lokaal) duurzame opgewekte energie (Zon en Wind) in de gemeentelijke gebouwen.

De volgende gebouwen zijn al aangepast en daardoor gasloos energieneutraal:

Gebouw	Concept
Gemeentehuis	IJskelder/Warmtepomp/PV
Gymzaal Wilp	All Electric/Warmtepomp/PV
Gymzaal Voorst	All Electric/Warmtepomp/PV
Sporthal Jachtlust	All Electric/Warmtepomp/PV

In de periode 2023 -2026 moeten de andere gemeentelijke gebouwen worden aangepast om de gestelde doelstellingen te halen. Dit is een uitdaging door schaarste op de grondstoffenmarkt, forse prijsstijgingen en personeelstekorten bij opdrachtnemers.

Onderwijshuisvesting

Er is een wetsvoorstel over onderwijshuisvesting in voorbereiding, daarom zijn wij op dit moment samen met Voorster schoolbesturen, bezig met het ontwikkelen van een integraal huisvestingsplan (IHP) voor een periode van vier jaar. In het programma Gezond Voorst vindt u een toelichting op de inhoud en ontwikkelingen van dit integraal huisvestingsplan.

Brandweerkazernes

De VNOG heeft voor de toekomst nieuwe beleidskaders vastgesteld. Vanuit deze beleidskaders zijn diverse plannen opgesteld waaronder een dekkingsplan en materieelspreidingsplan 2021-2024. Daarnaast zijn de Arbo richtlijnen voor de brandweezorg aangescherpt.

Terwolde en Voorst

Deze plannen hebben dusdanige consequenties voor de brandweerkazernes in Terwolde en Voorst dat hiervoor vervangende huisvesting zal moeten worden gerealiseerd. In 2023 zal daar samen met de VNOG en de vrijwilligers verdere invulling aan worden gegeven, te beginnen met een gedegen locatieonderzoek in deze kernen.

Twello

In 2023 zal ook begonnen worden met de voorbereiding van de realisatie van de nieuwe brandweerkazerne aan de Zuiderlaan in Twello. Samen met de VNOG en de gecontracteerde architect zal daarvoor een aanbesteding worden uitgeschreven. De nieuwe kazerne zal zoveel mogelijk volgens de blauwdruk van de VNOG worden gebouwd.

Demarcatie

In 2023 zal het demarcatieproces worden afgerond. Verantwoordelijkheden op het gebied van beheer en onderhoud en facilitaire wijzigen hierdoor.

Binnensportaccommodaties

Maatschappelijke ontwikkelingen waaronder woningbouw maken het noodzakelijk dat we in ieder geval de gymzaal van het Oud Veluws College moeten gaan vervangen voor een nieuwe gymzaal.

Dit feit maar ook een veranderende sportactiviteiten heeft ertoe geleid dat we een onderzoek zijn gestart of het aanbod van onze binnensportaccommodaties nog matched met de (sport) wensen vanuit de Voorster samenleving. Samen met de stichtingen Koepel Welzijn Sport en Cultuur en diverse andere organisaties zoals scholen en sportverenigingen is dit opgepakt. De input vanuit dit onderzoek maar ook vanuit het lokaal sport- en beweegakkoord bepaalt of we in 2023 nog aanvullende wijzigingen in het aanbod van onze binnensportaccommodaties moeten doorvoeren.

Kulturhus

Met de ingebruikname van het gerenoveerde gemeentehuis zijn in 2022 de organisaties die (tijdelijk) gehuisvest waren in het Kulturhus gehuisvest in het gemeentehuis. Dit heeft tot gevolg dat het Kulturhus voor het grootste gedeelte leeg is komen te staan. De plannen om de organisaties die op dit moment gehuisvest zijn in Klein Twello te huisvesten in het Kulturhus worden naar verwachting in 2023 definitief. Om ook andere organisaties in het Kulturhus te kunnen huisvesten is het noodzakelijk dat er in en aan het gebouw (bouwkundige) aanpassingen plaats vinden. Over de financiële gevolgen hiervan wordt de gemeenteraad apart geïnformeerd wanneer er meer duidelijk is.

Klein Twello

In 2023 loopt het project "Klein Twello" ten einde. Het sloopproces zal in 2023 weer worden opgestart.

Huisvesting (Oekraïense) vluchtelingen.

De opvang en huisvesting van (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders zal ook in 2023 naast andere huisvestingsvraagstukken een blijvende vraag blijven uitoefenen naar (gemeentelijke) gebouwen.

Financiële vertaling

Het jaarlijkse totaalbedrag voor onderhoud/vervanging bestaat uit onderhoudskosten (onderhoud) en investeringskosten (veelal vervanging). Onderhoudskosten brengen geen afschrijvingskosten met zich mee omdat deze *niet* levensduur verlengend zijn. Investeringskosten brengen wel afschrijvingskosten met zich mee en schrijven we af volgens het activabeleid.

Om jaarlijks vast te stellen welk budget is geïnvesteerd, maken we in het laatste kwartaal van elk jaar een overzicht van de investeringen. De investeringen vertalen we financieel naar kapitaallasten, dit proces brengt geen extra onderhouds-/vervangingskosten met zich mee en is dus budgetneutraal.

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Onderhoud lasten:					
Gemeentehuis	6.672	7.725	7.725	7.725	7.725
Gemeentewerf	5.821	5.996	5.996	5.996	5.996
Parkeergebouw Twello	11.854	12.209	12.209	12.209	12.209
Onderwijsaccommodaties	1.745	1.797	1.797	1.797	1.797
Sportaccommodaties	22.069	22.731	22.731	22.731	22.731
Begraafplaatsen	161.341	166.181	166.181	166.181	166.181
Hietweideweg 20 Twello, exclusief gymzaal	5.364	5.525	0	0	0
Hietweideweg 20 Twello, gymzaal	5.364	5.525	5.525	5.525	5.525
Maarten Tromplaan 2 Twello	4.719	2.431	0	0	0
Oude Rijksstraatweg 38 Twello	3.048	3.139	3.139	3.139	3.139
Molenstomp De Vecht	262	270	270	270	270
H.W. Iordensweg 11 Twello	1.034	1.065	1.065	1.065	1.065
Voormalig Cupa complex Bussloo	4.470	4.605	4.605	4.605	4.605
Vermeersweg 61 Twello	7.773	8.006	8.006	8.006	8.006
Schuur Het Kleine Zand, Teuge	508	523	523	523	523
Overige gebouwen	7.620	7.849	7.849	7.849	7.849
Onderhoud/vervanging					
Gemeentelijke gebouwen	1.459.476	1.325.553	1.276.948	1.200.125	1.333.192

Zie ook de ramingen in programma 4 Gezond Voorst en programma 7 Dienstverlenend Voorst

Onderhoud gemeentelijke eigendommen

Naamgeving gebouw	Huisvesting / huurder organisatie	BVO (m2)
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Opvang vluchtelingen / Korps Twello	2.505
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	Stichting De Koepel	1.142
2 Sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel	1.800
7 Gemeentelijke gymlokalen	Stichting De Koepel	3.428
Kortenaerstraat 16 (Het Bakken)	Stichting De Koepel	523
Zwembad (binnenbad + buitenbad)	De Schaeck	2.850
Vermeersweg 61 (oudbouw Wilpsedijk school)	Zone College	759
5 Kerktorens	Onderdeel van een kerk	302
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49
Pand Oude Rijksstraatweg 38	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	450
H.W. Iordensweg 11	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	125
Molenstomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50
Schuur 'Het Kleine Zand' te Teuge	-	180
Muziektent Voorst en Terwolde	-	20
Parkeerhuis	Parkeerders	3150
2 Aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178

Vervangingsplan materieel

Beleidskader

In het kader van duurzaamheid vervangen we de huidige dienstauto's met brandstofmotor gefaseerd door elektrische auto's. Daarmee wordt ons wagenpark nagenoeg emissievrij.

Kwaliteit en risico's

Vanuit duurzaamheid stappen we over naar elektrisch rijden. De huidige afschrijvingstermijn van 8 jaar is gebaseerd op voertuigen met conventionele techniek. De verwachting is dat deze afschrijvingstermijn ook toepasbaar is voor elektrisch rijden. Vandaar dat deze ongewijzigd blijft staan op 8 jaar.

Financiële consequenties en vertaling	2022	2023	2024	2025	2026
Investerings					
Bedrijfswagens / fietsen	237.625	0	0	0	88.535
Onderhoudsmaterieel (begraafplaatsen en landmeters)	33.455	0	5.000	15.485	5.000

4.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we het treasurybeleid. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De Wet Financiering decentrale overheid (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, maken we gebruik van de kaders die in het treasurystatuut 2018 zijn vastgelegd. Dit statuut is door het college vastgesteld en de raad is met een raadsmededeling hierover geïnformeerd.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Voor de beheersing van deze risico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde netto-vlottende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Deze bedraagt maximaal 8,5% van de jaarbegroting. De limiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal één jaar (vlottende schuld).

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2023
Begrotingstotaal	64.308
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet (afgerond)	5.466

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm

Het renterisico betreft het risico dat de begroting van de gemeente geconfronteerd wordt met een verzwaring van de rentelasten als gevolg van herfinancieringen van bestaande activa of van herziening van rente van bestaande leningen. Het doel van de renterisiconorm is om dit risico te beperken tot een handelbaar niveau. Bij een goed (gelijkmatic) opgebouwde leningenportefeuille blijft het renterisico binnen verantwoorde marges en zullen de renteaanpassingen zich geleidelijk voordoen en binnen de begroting worden opgevangen.

In de Wet FIDO is vastgelegd dat jaarlijks een volume ter grootte van 20% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting (peildatum 1 januari) mag worden geherfinancierd of een renteherziening mag ondergaan. Omdat de gemeente voor de eigen financiering geen leningen heeft aangetrokken waarvan in 2021 de rente wordt herzien, heeft de renterisiconorm in 2022 voor Voorst alleen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen.

Berekening renterisiconorm	Begroting 2023
Begrotingstotaal	64.308
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm (afgerond)	12.861

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisicobeheer

Volgens onderstaande tabel zijn aan de volgende instellingen gelden verstrekt:

Kredietrisico's op verstrekte gelden

	Restant schuld per 1-1-2023	%
Woningbouw	48	0,6
Stimuleringsfonds	7.757	99,4
Totaal	7.805	100,00

(bedragen x € 1.000)

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instelling en het toezicht op deze instellingen heel laag.

Intern liquiditeitsbeheer

Risico's worden beheerst van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitplanning en meerjaren investeringsplanning. Als gevolg daarvan kunnen de financieringskosten hoger uitvallen. Voor het liquiditeitsbeheer heeft de gemeente Voorst een overeenkomst voor geïntegreerde dienstverlening afgesloten met de nv Bank Nederlandse Gemeenten. Ter beperking van de rentekosten is met de BNG overeengekomen dat de kredietfaciliteit in rekeningcourant is gesteld op ongeveer de kasgeldlimiet.

Financieringsvolume

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP worden doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Voor de komende jaren zijn er bedragen nodig voor o.a. rioleringsinvesteringen (op basis van het programma Water), wegenreconstructies (uitwerking Integraal WegenPlan) en vervanging van onderhoudsmaterieel. Voor het project Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis is in 2018 een langlopende geldlening aangetrokken, die we in verschillende termijnen opnemen.

In de financieringsbehoefte verwachten wij te voorzien door het aantrekken van kort- en langlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat we uitgaven doen. De liquiditeitsbehoefte is immers afhankelijk van het verloop van de inkomsten en uitgaven. Het aantrekken van financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2018.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 1 januari 2023 €47,8 miljoen.

Interne rente

In deze programmabegroting gaan we uit van een interne rente van 0,10%. Dit percentage achten wij redelijk gezien de rente die we momenteel betalen en gezien de huidige rentestand van langlopende geldleningen. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (0,90 %) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente verantwoorden we bij de algemene dekkingsmiddelen.

In onderstaand renteschema geven we inzicht in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening .

	Renteschema		Bedrag (x € 1.000)
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		498
	Externe rentelasten over de korte financiering		-
b.	De externe rentebaten		-
	Totaal door te rekenen externe rente		498
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	10	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-293	
			-283
	Saldo door te rekenen externe rente		215
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		215
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		278
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-63

Wet- en regelgeving

Schatkistbankieren

Voor de gemeenten en andere decentrale overheden is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën.

Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde in 2023 afgerond € 1,0 miljoen. Tegen deze drempelwaarde moet het gemiddelde van de banksaldi van de gemeente in een kwartaal worden afgezet. Ieder jaar sturen we erop dat we de drempelwaarde niet overschrijden en dat de gemeente dus geen of heel beperkt financiële middelen hoeft te stallen bij het Rijk.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad oefent via zijn budgetrecht invloed uit op de gemeentelijke bedrijfsvoering: met de vaststelling van de begroting stelt de raad het bedrag vast dat het college voor dat doel beschikbaar heeft. De paragraaf bedrijfsvoering beoogt op hoofdlijnen kaders te stellen ten aanzien van het beleid met betrekking tot de bedrijfsvoering.

Kaders voor het bedrijfsvoeringsbeleid

Net als in vorige begrotingen formuleert deze paragraaf van de programmabegroting een aantal indicatoren aan de hand waarvan de raad vanuit zijn controlerende rol kan toetsen of de sturing door het college zich binnen de gestelde hoofdkaders beweegt. Deze indicatoren zijn:

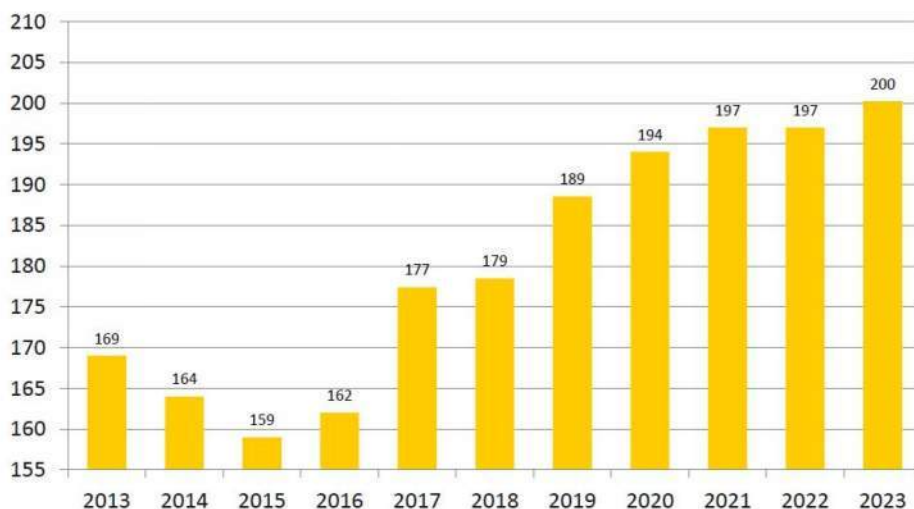
- Het college geeft gestalte aan de bedrijfsvoering met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde regels en normeringen zoals deze in de programmabegroting en verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zijn opgenomen. De verklaring en het controleverslag van de accountant bij de gemeentelijke programmarekening vormt een belangrijke graadmeter voor beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Zowel wat betreft de "getrouwheid" van de jaarrekening als wat betreft de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen;
- Het college heeft de informatieveiligheid op orde, blijkt uit de rapportage zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) die we opstellen ten behoeve van het toezicht door de gemeenteraad en het toezicht door externe toezichthouders;
- De huidige organisatiestructuur volgens het zogenoemde bloemmodel blijft in stand. Het college richt zich op een zich organisch ontwikkelende organisatie en streeft naar het voorkomen van reorganisaties en gedwongen ontslagen;
- De omvang van de ambtelijke organisatie staat in verhouding tot het takenpakket, waarbij naast kwaliteit en doelmatigheid ook optimale efficiëntie onverminderd uitgangspunt is;
- De gemeente vervult als overheidswerkgever een voorbeeldrol als goed werkgever en betreft vanuit deze doelstelling werknemersvertegenwoordigingen nauw bij de ontwikkeling van het personeels- en organisatiebeleid; het personeelsbeleid is er op gericht dat het ziekteverzuim niet hoger is dan 5%.

Omvang formatie

De ambtelijke formatie omvat in 2023 volgens de raming 200 fte (voltijdsfuncties), exclusief griffiepersoneel. Van de totaalformatie heeft 2,7 fte een specifieke dekking, namelijk 0,8 fte wet inburgering, 1,0 fte uitvoering Addendum Duurzaamheid en 1,0 fte Oekraïne gelden.

De ambtelijke formatie heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (cijfers exclusief griffiepersoneel):

Ambtelijke formatie, excl. griffie

Loonsomuitgaven

De raming van loonsomuitgaven voor 2023 als volgt:

	Aantal FTE's	Aantal pers.	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Bruto lasten	Inhouding sociale lasten	Totaal lasten
Bestuur							
Raad		19	-	274.017	274.017	75.036	349.053
College		4	445.808	18.795	464.603	60.492	525.095
Voorm. bestuurders		16	141.874	-	141.874	-	141.874
Totaal		39	587.682	292.812	880.494	135.528	1.016.022
Ambt. organisatie							
WSW	56,97	64,00	1.505.560	11.292	1.516.852	385.299	1.902.151
Griffie	2,80	3	181.456	6.982	188.438	55.497	243.935
Ambtenaren	200,25	232	11.953.732	459.087	12.412.819	3.578.673	15.991.492
Totaal	260,02	299	13.640.748	477.360	14.118.108	4.019.469	18.137.578
Totaal salariskosten	260,02	338	14.228.430	770.172	14.998.602	4.154.997	19.153.599

Bestuurlijke loonsomlasten

De bestuurlijke loonsomlasten zijn licht gestegen. De oorzaak hiervan is een wijziging in de bezoldiging voor het college in 2023. Daarnaast hebben er bij de voormalig bestuurders enkele mutaties plaatsgevonden. In 2022 hebben we al te maken gehad met extra bestuurlijke loonsomlasten maar hierop is bijgestuurd in de bestuursrapportage 2022.

Ambtelijke loonsomlasten

De ambtelijke loonsomlasten zijn € 15.991.492. Ten opzichte van de begroting 2022 (inclusief CAO mutatie in het Voortgangsbericht 2022) een toename van € 624.820. Tegenover deze toename staan diversedekkingen van in totaal € 436.367. De resterende loonsomstijging, van € 188.453 komt deels door de standaard indexering van 0,5% over de totale loonsom, het overige deel verklaren wij hieronder.

Door de verschillende maatschappelijke ontwikkelingen (zie ook de inleiding van deze meerjarenbegroting) is de druk op gemeenten toegenomen. Het Rijk heeft extra taken opgelegd en daarnaast worden wij ook geconfronteerd met een toenemende druk op voorzieningen door vergrijzing. Wij anticiperen hierop door te kiezen voor een bewust personeelsbeleid, waarbij kwaliteit en vitaliteit een belangrijk speerpunt zijn.

Zo zien we een uitstroom vanwege de pensioengerechtigde leeftijd op ons af komen van mensen op diverse specialistische functies. Om de expertise in de organisatie te behouden en de kwaliteit en continuïteit in de bedrijfsvoering te waarborgen, sorteren we hierop voor door onze mensen intern op te leiden en zo de expertise over te dragen. Zo binden en boeien we onze medewerkers met perspectief voor de toekomst. Deze extra loonsomlasten verklaren voor een deel de € 188.453 en zijn van tijdelijke aard. Deze lasten verdwijnen in de komende jaren uit de loonsom zodra medewerkers hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en uitstromen.

Daarnaast moeten we meer inzetten op een dienstverlenende organisatie voor onze gemeente omdat de samenleving hier nu nadrukkelijk om vraagt. Een verbeterde versie van ons dienstverleningsconcept om onze inwoners zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn. Korte lijnen en veelal onze inwoners aan de voorkant kunnen helpen, vraagt meer capaciteit aan de voorkant, zowel voor algemene zaken als binnen het sociaal domein. Dit verklaart ook deels de extra loonsomlasten.

Personeel en organisatie

Mede door de coronacrisis, maar ook door een toenemende krapte op de arbeidsmarkt is het nog meer dan in voorgaande jaren zichtbaar dat het van belang is te blijven investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, vooral voor de jongere generaties. Het bieden van ruimte voor flexibele werktijden, thuiswerken en de facilitering daarbij, het beschikbaar stellen van eigentijdse communicatiemiddelen en het ondersteunen en faciliteren van opleidings- en loopbaanplannen maken onderdeel uit van die maatregelen. Daarnaast zien we een forse krapte op de arbeidsmarkt. Waar mogelijk en waar dat meerwaarde heeft werken we op verschillende beleidsterreinen samen met buurgemeenten. We vinden het belangrijk en het blijkt zelfs noodzakelijk om onze medewerkers aan ons te blijven binden. Door voor te te sorteren op de aanstaande uitstroom kunnen we medewerkers perspectief bieden en continuïteit waarborgen. Dit betekent dat we medewerkers laten toe groeien naar hogere functies waar binnen afzienbare tijd uitstroom op plaats vindt door het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd. Daarnaast zien we een toenemende werkdruk door extra (crisis)taken (opvang Oekraïense vluchtelingen, energietoeslag etcetera). Omdat we het belangrijk vinden de thermometer in de organisatie te blijven steken, heeft de or begin 2022 een onafhankelijk medewerkersonderzoek laten uitvoeren. Met een respons van 78% was het rapportcijfer een 7,6. Ondanks dit goede resultaat, is er ook een aantal aandachtspunten benoemd, waaronder werkdruk. Deze punten worden door de organisatie opgepakt

Sociale Werkvoorziening

Vanaf 1 januari 2020 voeren we de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) zelf uit. In 2023 hebben we 56,97 fte aan formatie die onder de cao Sociale Werkvoorziening vallen. Vanaf 1 januari 2015 kunnen er geen mensen meer instromen in de Wsw. We hebben een relatief jong bestand van mensen in de Wsw en deze mensen blijven hun rechten houden op basis van de oude Wsw. Het bestand met mensen in de Wsw gaat in de loop van de jaren daarom teruglopen, maar met een lange doorlooptijd. De Participatiewet is in de plaats gekomen van de Wsw, maar ook in de plaats van de Wet Werk en Bijstand en een groot deel van de Wajong.

In de loonsom van de Sociale werkvoorziening zien we een stijging in de loonkosten van € 18.426. Deze stijging ontstaat door 2,5% loonsverhoging per januari 2023. In 2024 en in 2025 zullen de lonen trapsgewijs verder stijgen met 2,5% tot een totale loonstijging van 7,5% in 2025.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 moet het college van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken. Nu is het nog zo dat de externe accountant bij de jaarrekening een controleverklaring verstrekt met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Het oordeel over de rechtmatigheid verdwijnt en het wordt de taak van het college zelf om zich daarover te verantwoorden. Het college van B&W is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Maar nu is het de accountant die hierover verslag uitbrengt en het gesprek voert met de gemeenteraad. Met ingang van de jaarstukken 2023 moet het college van B&W zelf een verantwoording opstellen, die we opnemen in de jaarrekening. De accountant geeft in het kader van de getrouwheid wel een oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Informatiebeleid en automatisering

Goede informatisering en daarmee dienstverlening kent twee pijlers: processen en gegevens. Zaakgericht werken zorgt voor het eenduidig vastleggen van alle processen. Hoewel dit niet het werk inhoudelijk beïnvloedt heeft dit wel invloed op de manier van werken. Om dit te faciliteren is implementatie van een Zaaksysteem nodig.

Vanuit de Samen Organiseren gedachte van gemeenten is Common Ground ontstaan. Dit is het idee om een nieuwe, moderne ICT-infrastructuur te bouwen voor de uitwisseling van gegevens binnen, en tussen gemeenten en ketenpartijen. Met Common Ground kunnen gemeenten hun dienstverlening en bedrijfsvoering ingrijpend vernieuwen vanuit de basis: de gegevenslaag. Eenmalige opslag en meervoudig gebruik. Met de basis op orde is gecombineerd met een zaaksysteem goede ontsluiting via een Klant Contact Centrum, een Persoonlijke Internet Pagina maar ook het bieden van een integraal klantbeeld mogelijk. Ook voor het leveren van sturingsinformatie, verantwoording, beveiliging en juiste archivering is dit essentieel. Dat stelt ons in staat om op een moderne en flexibele manier in te spelen op maatschappelijke vraagstukken en onze inwoners een optimale dienstverlening te bieden. Dit neemt niet weg dat we daarnaast aandacht blijven houden voor de geschiedenis van Voorst. Mede door de inzet van moderne middelen maken we niet alleen actuele informatie toegankelijk, maar ook historische.

Dat informatiebeveiliging hierbij een belangrijke rol speelt is evident. Aan de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens worden steeds hogere eisen gesteld. Voor de overheid geldt één uniform normenkader voor informatiebeveiliging: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO legt de nadruk op risicomanagement. Dit vereist, nog meer dan nu, een continu proces van identificatie en beoordeling van risico's om te bepalen wat nodig is om informatie adequaat te beschermen.

De coronacrisis heeft ons geleerd hoe belangrijk goede ICT-voorzieningen zijn, niet alleen op kantoor maar ook thuis. Het verplichte thuiswerken heeft medewerkers laten ervaren wat de voor- en nadelen hiervan zijn. Bij de inrichting van de werkplek in het vernieuwde gemeentehuis is rekening gehouden met de ICT-middelen om flexibel én locatieonafhankelijk te kunnen werken. We zien dat het thuiswerken in coronatijd een structurele verandering teweeg heeft gebracht. We zien dat er ongeveer 50% thuis en 50% op kantoor gewerkt wordt.

ICT-uitgaven	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Aanschaf duurzame goederen	11.098	11.220	11.120,00
Onderhoud	754.561	822.507	853.536,00
Telefonie, verzekeringen	133.037	143.966	143.966,00
Overige kosten	98.313	86.471	86.471,00
Kapitaallasten	303.747	351.276	302.905,00
Totaal lasten	1.300.756	1.415.440	1.397.998
Overige inkomsten	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo	1.300.756	1.415.440	1.397.998

4.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, onder andere via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie dient sprake te zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

We moeten bezien of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, geïndiceerd.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in te kaart brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan voorkomen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Ontwikkelingen

Bij de oprichting van de Omgevingsdienst Veluwe IJssel is de keuze gemaakt om elke deelnemer bij een stemming 1 stem in het bestuur te geven. Daarnaast werd besloten dat er een beschermingsconstructie op financieel gebied komt voor grote gemeenten. Het doel daarvan is te voorkomen dat veel kleine gemeenten één grote gemeente tot uitgaven kunnen dwingen voor doeleinden waar een grote gemeente niet achter staat. Wij werken er bij elke aanpassing en oprichting van een GR naar toe dat wordt gestemd volgens de hiervoor omschreven methode (één stem per deelnemende gemeente met de beschermingsconstructie).

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut belastingsamenwerking
Basismobiliteit (PlusOV)

Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur

Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.
Circulus

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester
Vestigingsplaats	Deventer
Omschrijving	De Regio Stedendriehoek (S3H) coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de S3H. Naast de taken in relatie tot de intergemeentelijke samenwerking participeert de S3H in de Cleantech Regio, met als partners het bedrijfsleven en het onderwijs.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	De Regio Stedendriehoek en de Strategische Board vormen samen de Cleantech Regio en richten zich gezamenlijk op het realiseren van 3 lange termijn doelen: <ol style="list-style-type: none">1. Een duurzame en gezonde leef- en werkomgeving2. Een vitale, toekomstbestendige arbeidsmarkt3. Een circulaire en energieneutrale economie <p>Het motto van de Agenda Cleantech Regio is "Samen naar een schone toekomst". De agenda is gemaakt met vertegenwoordigers van de overheden, het bedrijfsleven en onderwijs en onderzoek. De tophema's zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op Innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers.</p>
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten van de S3H. Voor de Cleantech Regio geldt dat de drie partners (zie hiervoor) gezamenlijk zorgen voor een verantwoord financieel beleid.

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
Ontwikkelingen	<p><i>Regionaal Perspectief 2030</i></p> <p>In 2021 is gewerkt aan de totstandkoming van het Regionaal Perspectief 2030. Uit de verschillende sessies kwam een tweetal zaken naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er komt veel op onze regio af de komende jaren. Het gaat om complexe opgaven op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, energietransitie, circulariteit, arbeidsmarkt en landbouwtransitie. Het Rijk verwacht in toenemende mate van regio's dat zij een rol pakken in complexe maatschappelijke opgaven. De gedeelde focus ligt op het versterken van de brede welvaart en kwaliteit van leven in de regio en het koesteren van ons gevarieerde landschap en onze groene waarden. De drie grote regionale opgaven van de regio zijn: duurzaam wonen, duurzaam werken en duurzame bereikbaarheid. <p><i>Regionale agenda 1.0</i></p> <p>Om als regio slagvaardig te kunnen opereren en als gesprekspartner van het Rijk te kunnen fungeren, is een goede inhoudelijke agenda nodig. In 2021 is daarom gestart met de voorbereidingen van een hernieuwde Regionale Agenda, voortbouwend op het Regionaal Perspectief. Een lichte, nuchtere agenda, waarin staat aangegeven wat we gezamenlijk willen bereiken tot 2030 en hoe we dat gaan doen, samen met de verschillende partijen. Naast de acht gemeenten, de Regio Stedendriehoek en de Strategische Board zijn de provincies Gelderland en Overijssel en de waterschappen aangehaakt. De Regionale Agenda 1.0 is medio februari 2022 opgeleverd, met als centraal uitgangspunt 'duurzaam wonen en werken in een goed bereikbare regio, met versterking van ons gevarieerde landschap'. De inhoud van de Regionale Agenda voor de periode 2022-2030 is een uitwerking van een aantal concrete ambities en afspraken die door colleges van de 8 gemeenten zijn afgestemd en vastgesteld.</p> <p><i>Investeringsplatform</i></p> <p>De uitvoering van de opgaven die in de Regionale Agenda 1.0 staan, vragen om een gebiedsgerichte financiering. Eind 2021 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een samenwerkings- en investeringsplatform. In 2022 wordt de verkenning voortgezet, waarna een besluit wordt genomen om door te gaan of niet.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	1	-67	94	173	153
Eigen vermogen	221	105	97	173	153
Vreemd vermogen	2.700	1.736	1.566	2.089	1.170

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Warnsveld
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten. De jaarrekening 2021 en de programmabegroting 2023 voldoen aan de eisen van de GR.

Verbonden partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland (vervolg)
Ontwikkelingen	<p>Vanaf het voorjaar van 2020 voert het algemeen bestuur (AB) van GGD Noord- en Oost-Gelderland de zogenaamde 'Takendiscussie' waarbij gesproken wordt over de bestuurlijke richting en taken van de GGD. Met als doel het goedkoper en robuuster maken van GGD NOG. Op 7 april 2021 heeft het AB ingestemd met het de aanpak van acht aandachtspunten binnen 'GGD NOG Robuust'.</p> <p>De Coronacrisis heeft bepaalde groepen hard geraakt, vooral jongeren, laagopgeleiden en psychisch ongezonde mensen waardoor er de komende jaren extra aandacht voor vitaliteit en veerkracht bij kwetsbare groepen is. Net als de afgelopen jaren, loopt de gemeente ook in 2023 geen financieel risico voor de Corona-inspanningen van de GGD. Het Rijk heeft eind 2020 aangegeven, alle aan Corona-gerelateerde kosten voor de GGD te zullen vergoeden. Binnen de GGD is een strikte scheiding tussen het reguliere werk en het werk voor Corona.</p> <p>De GGD wil het functiebouwhuis vanaf 2023 actualiseren. Dit is de afgelopen tien jaar niet gedaan en is relevant om (zorg)personeel te behouden. Hierover kan de GGD op zijn vroegst in het najaar van 2022 uitspraken doen.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	193	213	71	69	77
Eigen vermogen	3.156	3.028	2.909	2.876	2.912
Vreemd vermogen	2.793	2.923	2.631	7.130	10.226

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1).
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De VNOG hanteert voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage de verdeelsleutel "Gemeentefonds" (cluster openbare orde en veiligheid, subcluster brandweer en rampenbestrijding). In 2021 is het financieel verdeelmodel geactualiseerd voor een periode van 4 jaar. Het aandeel van Voorst is vanaf 2021 vastgesteld op 3,05%.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	<p>De gemeenteraad is geïnformeerd over de programmabegroting 2023-2026, die is opgebouwd volgens de opgaven van de VNOG, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten. Ondanks de vertragingen die door de coronacrisis zijn opgelopen bij het uitvoeren van de opdrachten, is de verwachting dat alle opdrachten in 2026 zijn afgerond. De VNOG investeert daarnaast in relatiebeheer met onder andere de raden van de deelnemende gemeenten. In het kader van 'Grip op samenwerken' is er contact met de griffiers en wordt er gewerkt aan versterking van de relatie en verbinding tussen de VNOG en de raden.</p> <p>Conform de demarcatieregeling gaat de VNOG bepaalde (facilitaire) taken uitvoeren die tot op heden bij de gemeenten lagen. Het beoogde moment voor deze taakoverdracht is 2023. Voor de verwerking van de financiële gevolgen van deze taakoverdracht, heeft de VNOG een voorstel gemaakt voor een begrotingswijziging op de begroting van 2023. Besluitvorming over deze begrotingswijziging is, naar aanleiding van ontvangen zienswijzen op het concept voorstel, uitgesteld tot 3 november 2022. De VNOG gebruikt de tussenliggende periode om aan de gemeenten de gewenste (extra) toelichtingen en onderbouwingen te geven en om nogmaals de berekeningen tegen het licht te houden en eventueel bij te stellen.</p>

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
	In februari 2022 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van het regionaal onderzoek naar de staat van de kazernes binnen de VNOG (zowel qua staat van onderhoud als qua functionaliteit). Als gevolg van deze uitkomsten, gaan we de komende jaren een zorgvuldig traject doorlopen om te komen tot nieuwbouwkazernes in Voorst en Terwolde. Het traject rond de nieuwbouwkazerne voor de post Twello loopt al langer en daarin wordt de komende tijd verder gewerkt aan de exacte invulling van het ontwerp en de inrichting van de kazerne aan de Zuiderlaan.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	930	-2.355	4.148	4.929	5.266
Eigen vermogen	1.597	-436	7.789	14.546	15.535
Vreemd vermogen	44.918	51.146	45.721	42.340	38.203

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	De gemeente Voorst is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur met 1 stem.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	De gemeente Voorst betaalt de OVIJ jaarlijks een vast bedrag, voor dit bedrag dient de OVIJ een prestatie te leveren in aantallen en kwaliteit.
Risico's en getroffen maatregelen	Aan het eind van het financieel boekjaar wordt een eventueel positief resultaat van de OVIJ conform de GR teruggegeven aan de partners, naar rato van de inbreng van de partners. In geval van een eventueel negatief eindresultaat moet extra geld bijbetaald worden, maar dit is sinds de oprichting nog niet voorgekomen.
Ontwikkelingen	In 2022 en 2023 wordt verder vorm gegeven aan een voorgenomen fusie met de Omgevingsdienst Noord-Veluwe. De besturen van beide omgevingsdiensten hebben in februari 2022 hierover een intentieverklaring ondertekend. In de intentieverklaring is vastgelegd dat de fusie niet zal leiden tot een verhoging van de vaste bijdrage. De OVIJ is verder momenteel financieel gezond, maar kampt met personeelstekort. Het is momenteel moeilijk om deskundig personeel aan te trekken voor vacatures. Met de fusie hoopt de omgevingsdienst een grotere, en daardoor aantrekkelijkere organisatie te worden voor perso

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	266	218	493	118	14
Eigen vermogen	596	518	668	298	272
Vreemd vermogen	2.015	735	1.624	1.062	2.221

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut voert met ingang van 2016 voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt onder andere voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken en marktgeld voor de zogenaamde meelopers.
Zeggenschap	Vertegenwoordigd in bestuur met 1 stem, evenals andere deelnemende gemeenten.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen en voor het kwijtscheldingsbeleid.
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen de doelvergoeding moeten alle kosten worden opgevangen. Jaarlijks wordt de doelvergoeding

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
	<p>geïndexeerd op basis van de indexpercentages uit de septembercirculaire (septembercirculaire voorafgaand aan het begrotingsjaar). Een eventuele verhoging van de doelvergoeding wordt bij de begroting (begrotingswijziging), na zienswijze van de raad, vastgesteld. Tribuut verzorgt de periodieke afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten aan de deelnemende gemeenten overeenkomstig de met Tribuut gesloten Collectieve samenwerkingsovereenkomst</p>
Risico's en getroffen maatregelen	<p>De deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden me opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.</p>
Ontwikkelingen	<p>De budgetten in het Toekomstplan en de begroting Tribuut 2023-2026 zijn voor de structurele en incidentele kosten geïndexeerd op basis van de prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2021.</p> <p>Het bestuur van Tribuut voorzag in maart 2022 al dat de kostenstijgingen als gevolg van de kostenstijgingen en de inflatie veel hoger zouden uitpakken dan de geraamde indexpercentages in de septembercirculaire 2021. Het bestuur heeft besloten om al een voorschot te nemen op de extra kostenstijgingen en de hoge inflatie.</p> <p>De kosten van Tribuut stijgen met ingang van 2023 met afgerond € 16.000 van € 454.000 tot € 469.000.</p> <p>Als sinds de oprichting van Tribuut is de ambitie uitgesproken om te groeien in het aantal deelnemende gemeenten. Het college en de gemeenteraad van Brummen hebben aangegeven om ingaande 1 januari 2023 graag deelnemer te willen worden van de Gemeenschappelijke regeling Tribuut en de uitvoering van de WOZ en de heffing en invordering van de belastingen onder te brengen bij Tribuut. Tribuut is daar blij mee omdat het bestaansrecht van Tribuut ermee verbeterd, de professionaliteit op peil kan blijven en de kosten per gemeente beter verdeeld kunnen worden. De aansluiting van Brummen betekent een lagere bijdrage van de al deelnemende gemeenten. Voor Voorst scheelt dat naar verwachting € 9.000.</p> <p>Tribuut is in overleg met de deelnemende gemeenten over hoe nu al vooruit kan worden gelopen op een structurele WOZ-gegevensuitwisseling tussen Tribuut en gemeenten. Met een adequate gegevensuitwisseling, basis voor het up to date zijn van de gemeentelijke basisadministraties (BAG en BGT), wordt vooruitgelopen op de toekomstige invoering van de SOR (Samenhangende Object Registratie).</p> <p>Voorziene beleidsontwikkelingen voor 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Corona is nog niet weg uit onze samenleving. Tribuut ziet dat betalingen nog steeds uitgesteld zijn en ondernemers in de horeca- en evenementenbranche om betalingsregelingen vragen. Deze bedrijven worden soms nog jaren geconfronteerd met afbetaling van schulden. Tribuut wil daar op verzoek van de gemeenten ruimhartig mee omgaan en dat vraagt tijdelijke extra personele inzet, waarvoor een bedrag is opgenomen van € 50.000,- voor de uitvoering van individuele afspraken en van landelijke en lokale regelingen die uitzonderingen vormen op reguliere processen. • Om verdere stijging van proceskosten te voorkomen, zullen we samen met de deelnemende gemeenten onderzoeken naar mogelijkheden om bezwaren van NCNP-bureaus te voorkomen. Een mogelijkheid als de "lokale lasten meter" kan een optie zijn. In combinatie met een proactief communicatieplan samen met de gemeenten is het doel kosten te besparen. Deze investering is budgetneutraal op te nemen in de begroting. Definitieve besluitvorming zal later in het bestuur plaatsvinden. Met de afronding van het proces van het omzetten van de WOZ-taxaties en de waarderingen van m3 inhoud naar m2 oppervlakte verwacht Tribuut de stijgende trend van het aantal ingediende maar uiteindelijk ook het aantal gegronde bezwaren (en dus de uit te betalen proceskosten) te temperen. Of dat lukt moet over meerdere jaren worden gezien. • De nieuwe CAO voor gemeenten en samenwerkingsverbanden is eind januari 2022 definitief bekrachtigd. Deze CAO geldt voor 2021 en 2022. Dit resulteert in hogere loonkosten voor 2022 en volgende jaren. Voor 2023 moet nog een nieuwe CAO, met inflatiecorrectie, worden vastgesteld <p>Bij de oprichting van Tribuut zijn prestatie indicatoren opgesteld. Die prestatie indicatoren geven inzicht in hoe Tribuut haar werkzaamheden uitvoert. Voor de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) geldt dat de Waarderingskamer de uitvoering van de WOZ met een 'Goed' moet beoordelen. Tribuut heeft nu een 'Voldoende' oordeel. Tribuut werkt hard aan het oordeel Goed.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	202	112	27	327	163
Eigen vermogen	202	112	27	327	902
Vreemd vermogen	2.206	1.106	1.142	1.944	1.242

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde. Sinds 2019 nemen de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen niet meer deel aan de GR voor het routegebonden vervoer.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Lochem, gemeentehuis Lochem.
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om vraagafhankelijk vervoer ("Regiotaxi-vervoer") en routegebonden vervoer (Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdvervoer). De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in gezamenlijke handen van de in de GR deelnemende gemeenten en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel.
Zeggenschap	Lid van het Bestuur van de GR.
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	<p><i>Stijgende brandstofprijzen</i> Sinds begin 2022 is er een sterke toename van de brandstofprijzen. In hun begroting gaat PlusOV normaal gesproken uit van de NEA-index voor het indexeren van de vervoerskosten. Deze is echter niet toereikend, omdat de werkelijke stijging van de brandstofkosten hoger ligt. Het effect op de totale begroting van PlusOV wordt op dit moment ingeschat op € 300.000, en zal verwerkt worden in de eerstvolgende begrotingswijziging. Het effect op de bijdrage voor 2023 vanuit Voorst is nog niet bekend.</p> <p><i>Financiële ontwikkelingen organisatiekosten</i> Er is in de begroting 2023 van PlusOV gerekend met bepaalde uitgangspunten rondom inflatie, CAO-aanpassingen en overige kosten. De inflatie heeft hier invloed op, en deze zou hoger kunnen liggen dan in eerste instantie verwacht. PlusOV verwacht echter dat het totaal van de budgetten voor organisatiekosten en vervoerskosten samen voldoende zijn om (extra) prijsstijgingen te kunnen opvangen.</p> <p><i>Nieuwe vervoerders VAV</i> De overgang naar nieuwe vervoerders, naar aanleiding van de aanbesteding VAV in 2021, is een stevige overgang en brengt uitvoeringsrisico's en daarmee ook financiële risico's met zich mee, mogelijk ook nog in 2023 hoewel de effecten van eventuele risico's uiteraard jaarlijks zullen afnemen.</p>
Ontwikkelingen	<p><i>Organisatorische ontwikkelingen</i> Ook de komende jaren zet PlusOV verder in op het verlagen van de organisatiekosten. Dit is besloten na de uittreding uit het routegebonden vervoer door Deventer, Apeldoorn en Zutphen in 2019. Er is een Plan van Aanpak Kostenreductie opgesteld welke jaarlijks wordt geactualiseerd.</p> <p>Er is geïnvesteerd in ICT en procesverbeteringen, en de bezetting bij de frontoffice van PlusOV is gestaag afgebouwd door minder inleen en natuurlijk verloop. Een volgende stap is krimp in de bezetting van planners voor zowel vraagafhankelijk als routegebonden vervoer. Hiervoor is een reorganisatieplan opgesteld.</p>

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
	<p><i>Beleidsontwikkelingen</i></p> <p>De komende tijd worden de ambities op het gebied van basismobiliteit heroverwogen binnen het samenwerkingsverband rondom PlusOV. Ook het gemeentelijke beleid wordt daarbij onderzocht. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen om het beleid ook daadwerkelijk aan te passen.</p> <p>Daarnaast wordt de subsidie van de provincie Gelderland voor het Wmo-dagbestedingsvervoer en het aanvullend openbaarvervoer de komende jaren verder afgebouwd. In 2021 ontving PlusOV nog 75% en de jaren erna wordt de subsidie jaarlijks met 25% verlaagd. Hierdoor neemt de Voorster bijdrage aan de vervoerskosten de komende jaren toe. Dit effect is al opgenomen in de begroting 2023 van PlusOV.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	0	0	-312	160	24
Eigen vermogen	148	148	460	621	410
Vreemd vermogen	3.923	8.646	4.124	7.227	6.879

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel Onderwijs
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 20 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	<p>Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing van een openbare school door de gemeenteraad.</p> <p>De gemeente heeft geen invloed op danwel zeggenschap over onderwijsinhoudelijke zaken vanuit de schoolbesturen. Het onderwijsveld is hierin autonoom. Gemeentelijke invloed beperkt zich tot hetgeen in bovenstaande alinea beschreven.</p>
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen. De gemeente draagt niet financieel bij, anders dan de lokale onderwijssubsidies die aan alle Voorster scholen worden toegekend en voor onderwijshuisvesting.
Risico's en getroffen maatregelen	<p>De gemeente loopt geen directe financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake.</p> <p>In het hoogst uitzonderlijke geval van ernstige taakverwaarlozing door de bestuurder, zijn de gemeenteraden bevoegd om zelf te voorzien in het bestuur van de scholen openbaar onderwijs; daar zijn kosten aan verbonden. Hiervan is op dit moment geen sprake.</p>
Ontwikkelingen	Archipel heeft maatregelen genomen gericht op het vergroten van de financiële gezondheid van de stichting, maar bovenal gericht op de essentie: de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs. In het najaar van 2022 vindt ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats met stichting Archipel. Daarbij wordt ook ingegaan op de jaarrekening 2021, de verwachtingen voor 2022/2023 en het meerjarenbeleidsplan van Archipel.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	875	447	449	-363	-91
Eigen vermogen	4.845	3.119	3.438	2.494	2.882

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Vreemd vermogen	2.561	2.806	2.645	2.758	2.861

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Bert Visser
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen, Toekomstbestendig Wonen Lening, stimuleringsleningen voor het verduurzamen van gebouwen en het verwijderen van asbest) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	Sinds 2022 is de stimuleringslening duurzaamheid en de stimuleringslening asbest overgegaan in de Toekomstbestendig Wonen lening. Deze lening is beschikbaar voor het verduurzamen van woningen en het verwijderen van asbest. Daarnaast is er een stimuleringslening voor bedrijven en instellingen voor het verduurzamen van woningen en het verwijderen van asbest. Het beschikbare budget om leningen te verstrekken is (€300.000 per jaar tot 2027 en éénmalig 1 miljoen) naar verwachting voldoende. De Starterslening is ongewijzigd.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	-1.845	-1.967	-2.447	-1.332	-2.141
Eigen vermogen	68.464	66.467	70.913	62.708	60.567
Vreemd vermogen	1.129.581	1.266.625	1.337.790	1.386.596	1.477.841

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	Statutaire doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente Voorst en aan de sociale binding tussen de inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur. ▪ komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. ▪ de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesties.
Ontwikkelingen	Er vinden de komende jaren ontwikkelingen plaats in de accommodaties die de Koepel exploiteert: het gymnastieklokaal aan de Hietweideweg zal verdwijnen;

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
	<p>het Kulturhus staat vanaf maart 2022 leeg omdat het sociaal domein met de samenwerkingspartners die in het Kulturhus gevestigd waren zijn gehuisvest in het gerenoveerde gemeentehuis. Er zijn in samenspraak met de Koepel gesprekken gaande voor invulling van het Kulturhus. Daarnaast komt het niet toekomstbestendig (te maken) gebouw Klein Twello komende jaren leeg te staan en deze wordt gesloopt in 2023. De Koepel geeft samen met de Voorster sportverenigingen en de gemeente Voorst de komende jaren invulling aan de vraagstukken vanuit het Lokaal Bewegakkoord en het Behoeftenonderzoek Binnensportaccommodaties. Daarnaast wordt de verduurzaming van de sportaccommodaties voortvarend opgepakt om deze voor 2030 energieneutraal te maken. Gelijktijdig met deze verduurzamingsslag zullen de sportaccommodaties qua functionaliteit Arbo, veiligheid, toegankelijkheid en regel- en wetgeving weer toekomstbestendig worden gemaakt. In 2022 is Jachtlust toekomstbestendig gemaakt. De lockdown die als gevolg van de coronacrisis heeft plaatsgevonden heeft grote impact gehad op de omzet van de Koepel in 2020 en 2021 en 2022. In combinatie met prijsstijgingen heeft dit impact op de exploitatie. Het college volgt de ontwikkelingen.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	-11	-54	49	7	n.n.b.
Eigen vermogen	300	245	294	301	n.n.b.
Vreemd vermogen	64	216	232	413	n.n.b.

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
Aard	Aandelenbezit, 4823 aandelen (2,45% van het totaal uitgegeven pakket)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De -in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Leisurelands is een financieel gezonde onderneming en de BV zet in op consolidatie van de bedrijfsvoering. Leisurelands faciliteert een gevarieerd aanbod in recreatievoorzieningen, waarbij kwaliteit voorop staat en waarbij eveneens laagdrempelige dagrecreatie naar de toekomst goed geborgd blijft. Dit is geregeld in een aandeelhoudersovereenkomst. Deze geldt in beginsel (steeds) voor een periode van vijf jaar, maar deze kan daarna ook worden verlengd. De huidige geldende aandeelhoudersovereenkomst eindigt op 31 december 2026.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	1.277	-687	4.422	4.212	3.909
Eigen vermogen	57.556	64.471	68.893	73.105	79.651
Vreemd vermogen	21.679	14.781	15.487	15.288	15.651

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	WethouderRosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	De financiële huishouding van de luchthaven is op orde. De luchthaven draait momenteel break-even onder andere door kostenbesparingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd.
Ontwikkelingen	<p>In juni 2022 is door de provincie een Luchthavenbesluit vastgesteld voor Luchthaven Teuge, de beroepstermijn loopt nog. In het Luchthavenbesluit worden circa 80.000 vliegbewegingen per jaar toegestaan. Dit biedt ruimte voor de luchthaven om de komende jaren weer te groeien, het huidige aantal vliegbewegingen is circa 50.000 per jaar. In het Luchthavenbesluit zijn alleen de volgende beperkingen gesteld: "Per kalendermaand zijn er minimaal 4 dagdelen op zaterdag of zondag waarop vluchten voor valschermspringen met een luchtvaartuig met een geluidscategorie 1, 2, 3 of 4 niet plaatsvinden." Door te investeren in stillere vliegtuigen kan deze beperking opgeheven worden</p> <p>In 2023 gaan luchthaven en gemeente intensief aan de slag met het Ontwikkelplan luchthaven Teuge. Het Ontwikkelplan luchthaven Teuge is er op gericht om het verouderde Teuge West te upgraden en om naast de huidige inkomstenbronnen ook nieuwe inkomsten te genereren.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	-331	19	-27	22	n.n.b.
Eigen vermogen	1.328	1.347	1.320	1.342	n.n.b.
Vreemd vermogen	1.531	1.498	1.434	1.488	n.n.b.

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.364 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	WethouderRosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het produceren, distribueren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met ruim 1.400 medewerkers en 5,7 miljoen afnemers. Het werkgebied van Vitens ligt in de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht, in vier van de vijf waddeneilanden (Terschelling, Vlieland, Schiermonnikoog en Ameland) en in enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De aandelen zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden.
Ontwikkelingen	Primaire taak van Vitens is en blijft om 24 uur per dag, 7 dagen per week betaalbaar drinkwater van hoge kwaliteit te leveren aan iedereen in het verzorgingsgebied. Vitens wil dit op duurzame en circulaire wijze doen, met respect voor het watersysteem en in balans met de omgeving.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	47.700	13.000	11.100	23.900	19.400
Eigen vermogen	533.700	533.000	533.300	557.100	600.300
Vreemd vermogen	1.194.400	1.233.500	1.293.000	1.340.100	1.387.800

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	<p>De impact van de Russische inval in Oekraïne en de nasleep van de Covid-19-pandemie hebben aanzienlijke economische gevolgen, die ook de gemeenten raken. De oorlog leidt tot een sterke stijging van de prijzen van energie en andere grondstoffen.</p> <p>Vanwege de hoge inflatie heeft de ECB haar monetaire beleid verkrappt en is sprake van substantieel hogere rentes. In de loop van 2023 zal de rente verder worden verhoogd.</p> <p>Financieel staat BNG Bank er gezond voor. De activiteiten van BNG Bank in het kader van "Ons Kompas Naar Impact" staan in het teken van maatschappelijke impact. De BNG Bank heeft ook in deze periode getoond een betrouwbare en duurzame partner te zijn van haar klanten in het publieke domein. De BNG Bank denkt mee met de maatschappelijke vraagstukken waar zij voor staan en zorgen met hun kredieten tegen gunstige tarieven voor meer dan de helft van de kredietverlening in het publieke domein.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	393.000	337.000	163.000	221.000	236.000
Eigen vermogen	4.593.000	4.991.000	4.887.000	5.097.000	5.062.000
Vreemd vermogen	135.041.000	131.518.000	144.802.000	155.262.000	143.995.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Circulus
Aard	Aandelenbezit met een intrinsieke waarde van € 617.012
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Bert Visser (afvalbeheer) / Wethouder Rosmarijn Boender (aandeelhouderschap)
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De gemeenten Apeldoorn, Brummen, Bronckhorst, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen zijn aandeelhouder en opdrachtgever van Circulus. Het werkterrein richt zich op afvalbeheer en het beheer van de openbare ruimte.
Zeggenschap	De invloed van de gemeente als deelnemer verloopt via het aandeelhouderschap in de vergadering van aandeelhouders. De rechten en plichten van aandeelhouders zijn vastgelegd in de statuten van Circulus. Het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering is verbonden aan het aantal door de gemeente gehouden aandelen dat weer evenredig is aan het aantal huisaansluitingen binnen de betreffende gemeente. De aandeelhoudersverhouding per eind 2022, na de 5-jaarlijkse herijking van de aandeelverhouding, is gebaseerd op 218.874 huishoudens. Uitgaande van 11.073 huishoudens van de gemeente Voorst is sprake van 5,06% van de aandelen
Openbaar belang / doel	Een duurzame leefomgeving. Daarin hebben sociale werkgelegenheid en bewonersparticipatie eveneens een plek.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 617.012. Aandeelhouders ontvangen over het gestorte kapitaal een statutair vastgestelde rente vergoeding en delen op basis van het aandeelhouderspercentage in het dividend van Circulus.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming kunnen fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	Sinds 1 januari 2019 wordt de afvalinzameling uitgevoerd door Circulus. Zij verzorgen de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. In 2022 is de naam van de verbonden partij gewijzigd van Circulus-Berkel in Circulus. De aandeelhoudersverhouding per eind 2022, na de 5-jaarlijkse herijking van de

Verbonden Partij	Circulus
	aandeelverhouding, is gebaseerd op 218.874 huishoudens. Uitgaande van 11.073 huishoudens van de gemeente Voorst is sprake van 5,06% van de aandelen.

Boekjaar	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
Resultaat	2.565	1.396	803	1.178	1.469
Eigen vermogen	12.900	13.797	14.673	15.237	16.142
Vreemd vermogen	32.100	32.864	32.404	38.388	37.406

Bedragen x € 1.000

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Gemeentelijke visie op het grondbeleid

Zoals in de Nota Grondbeleid is vastgelegd, kiest de gemeente Voorst voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per ontwikkeling afweegt welke rol zij wil vervullen. Dit kan een actieve rol zijn, waarbij we locaties aankopen en (her)ontwikkelen, maar een faciliterende rol past in sommige gevallen beter. In die gevallen laat de gemeente de ontwikkeling over aan de markt en beperkt de gemeente zich tot haar publiekrechtelijke taken, zoals het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. De nota Grondbeleid is in 2020 geactualiseerd. In 2023 starten we met de voorbereiding voor de actualisering van de nota Grondbeleid in 2024.

Relatie tot programmadoelstellingen

De gemeente Voorst heeft diverse (woon)kwaliteiten te bieden. Een van deze kwaliteiten is het vitale en groene buitengebied, maar ook de rijke cultuurhistorie. Bij het realiseren van (woningbouw)projecten wegen deze kwaliteiten mee en de afbreuk die de projecten op de woonkwaliteiten kunnen hebben, minimaliseren we. In het programma Mooi Voorst streven we een hoge woon- en leefkwaliteit na. Daarom houden we ook bij de ontwikkeling van nieuwe projecten rekening met bestaand groen en de cultuurhistorie van onze gemeente.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van in exploitatie zijnde grondcomplexen

Complex 11 Uitbreidingsplan kern Nijbroek

De laatste nieuwbouwwoningen hebben wij gerealiseerd in 2021. De definitieve inrichting van het openbaar gebied leggen we dit jaar aan. Deze exploitatie heeft een doorlooptijd tot eind 2022 met een verwacht eindresultaat van € 19.000.

Complex 14 Uitbreidingsplan Teuge

Alle bouw kavels in dit project zijn inmiddels verkocht. Eind 2020 is gestart met het gefaseerd woonrijp maken van het projectgebied. In 2021 zijn we begonnen met het realiseren van de hierop ontworpen woningen. Dit geldt ook voor tien projectwoningen in het bereikbare en middeldure koopsegment. Ook in 2022 zal hier nog volop aan gebouwd worden. Deze exploitatie heeft een doorlooptijd tot eind 2023 met een verwacht resterend eindresultaat van € 156.000,-.

Complex 15 Uitbreidingsplan kern De Vecht

De zuidkant van het projectgebied is reeds woonrijp gemaakt. We realiseren dit jaar de laatste twee nieuwbouwwoningen. Tevens zullen we dit jaar van start gaan met het woonrijp maken van het noordelijke deel van het plangebied, aansluitend op de Kerkstraat. Deze exploitatie heeft een doorlooptijd tot eind 2022 met een verwacht resterend eindresultaat van € 5.000,-.

Complex 16 De Schaker

De nieuwbouw van 16 vrije sector woningen en 72 grondgebonden projectwoningen in plandeel Oost II, gelegen tussen de Veenhuisweg en Voordersteeg zijn gerealiseerd in 2021. De bouw van 18 appartementen en 10 rug-aan-rug woningen zijn gestart in 2021 en bouwen wij af in 2022. Hierna maken we het ontwikkelterrein woonrijp. Deze exploitatie heeft een doorlooptijd tot eind 2022 met een verwacht resterend eindresultaat van € 260.000.

Complex 21 Uitbreidingsplan Terwolde

Het openbaar gebied is in 2021 definitief ingericht. In 2022 realiseren we de laatste drie vrije sector woningen binnen fase 1. De uitvraag voor de realisatie van nieuwbouwwoningen in fase 2 is dit jaar voorbereid en zal naar verwachting eind 2022 resulteren in een uitvaag naar marktpartijen. Dit project heeft een doorlooptijd tot eind 2024 met een verwacht positief eindresultaat van € 50.000.

Hoofdstuk 5

Deel 2: Financiële begroting

5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2023-2026)

Gehanteerde uitgangspunten meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de financiële begroting hanteren we de volgende uitgangspunten:

Personeelslasten	2023	2022
De salarissen 2023 ramen we op het niveau van 2022	Niveau 2022	Niveau 2021
De vacatures ramen we naar het maximum van de schaal waarin de functie wordt vervuld.		
Voor onvoorziene salarisgevolgen over de jaarwedde nemen we een percentage als stelpost mee.	0,5%	0,5%
We schatten de te verwachten wijzigingen uit CAO - afspraken, werkgeverpremies etc. en nemen deze als stelpost mee in het financieel meerjarenperspectief 2023-2026	p.m.	p.m.
Overige personeelslasten De budgetten voor opleiding, training en mobiliteit ramen we op het niveau van de begroting 2022 (geïndexeerd). Inhuur van personeel - regulier dekken we in 2023 uit de vrijval van geraamde salarislasten.	Niveau 2022	Niveau 2021

Rentepercentages	2023	2022
Rente in de kapitaallasten van de lopende investeringen, vervangings-investeringen, nieuwe investeringen. De voorgeschreven berekeningswijze op grond van het BBV is door de toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal is gefinancierd.	0,1%	0,1%
De berekening van het toe te passen rentepercentage op de boekwaarden van bouwgrond in exploitatie (BIE) is met de invoering van de vennootschapsbelasting voorgeschreven en opgenomen in de notities Grondexploitatie en Rente van de commissie BBV.	0,9%	1,0%

Prijscompensatie/inflatie	2023	2022
Het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling bruto binnenlands product (PBBP) uit de meicirculaire 2022 is de basis voor de toe te passen indexering voor de begroting 2023 inclusief meerjarenraming.	3,0%	1,6%

Tariefaanpassingen wegens inflatie	2023	2022
In een separaat voorstel geven we de tarieven van de gemeentelijke belastingen, rechten en leges aan. Vooruitlopend op het voorstel verwerken we onderstaande uitgangspunten in de begroting. Het rentepercentage betreft de minimale stijging van de opbrengst in 2023 ten opzichte van 2022.		
Onroerende-zaakbelastingen, niet woningen eigenaren en gebruikers met inachtneming van het maximale stijgingspercentage één en ander conform ministerieel besluit.	3,0%	1,6%
Onroerende-zaakbelastingen, woningen eigenaren met inachtneming van het maximale stijgingspercentage één en ander conform ministerieel besluit.	3,0%	1,6%
Afvalstoffenheffing Het uitgangspunt voor het tarief voor de afvalstoffenheffing is een 100% kostendekkendheid.	100% kostendekking	100% kostendekking
Rioolheffingen Het tarief voor de rioolheffing wordt vastgesteld op basis van het programma Water 2020-2025 (vastgesteld door de raad op 28 oktober 2019).	100% kostendekking	100% kostendekking
Begraafrechten De 100% kostendekkend tarief voor de tarieven begraafrechten is losgelaten.	3,0%	1,6%
Toeristenbelasting.	3,0%	1,6%
Reclamebelasting Tariefstelling conform de uitgangspunten van de reclamebelasting. Naast een vast bedrag van € 850 per vestiging wordt een verhoging toegepast op basis van een tarief per € 1.000 vastgestelde waarde van het bedrijfsgedeelte van het WOZ-object.	vast bedrag	vast bedrag
Rechten en leges	3,0%	1,6%

Subsidies aan instellingen en verenigingen	2023	2022
<p>Het aangehouden inflatiepercentage 2023 geldt ook voor de subsidies aan de verenigingen en instellingen. De subsidies/bijdragen op basis van afspraken, overeenkomsten, contracten budgetfinanciering met instellingen en/of verenigingen, meerjarige subsidiebesluiten zijn leidend en taakstellend.</p> <p>Hier geldt dat daar waar in het kader van ombuigingen/bezuinigingen kortingen op de subsidiebudgetten worden toegepast, we voor 2023 de indexering toepassen over de raming van het budget minus de in 2022 toegepaste korting.</p>	3,0%	1,6%

Aantal inwoners en woningen	2023	2022
Aantal inwoners per 1 januari 2023.	25.030	24.900
Aantal woonfuncties per 1 januari 2023 (conform gegevens BAG / eenheden algemene uitkering).	11.340	11.300

Onvoorziene uitgaven	2023	2022
<p>In de begroting ramen we naast de begrotingsruimte een post onvoorzien. Deze post is ten behoeve van de raad voor onvoorziene lasten.</p> <p>Op de post Saldo van de baten en lasten na bestemming (het begrotingssaldo) komt de begrotingsruimte naar voren. Dit saldo is in eerste instantie het budget waaruit we eventueel eenmalige onvoorziene uitgaven dekken.</p>	25.000	25.000

Algemene uitkering
<p>De raming van de algemene uitkering is primitief gebaseerd op de meicirculaire 2022 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De financiële gevolgen van de meicirculaire 2022 hebben we op basis van constante prijzen verwerkt in het Financieel meerjarenperspectief 2023-2026.</p>

Ontwikkeling financiële positie

Het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) 2022-2025 vormt de basis voor het nieuwe FMP 2023-2026. Het FMP wordt in twee stappen opgebouwd.

Stap 1: Startpositie FMP 2023 - 2026

Het vertrekpunt in onderstaande tabel is het geraamde begrotingssaldo 2022-2025 vanuit het FMP 2022-2025. Vervolgens zijn de effecten die voortkomen uit het Voortgangsbericht 2022 en de meicirculaire algemene uitkering 2022 verwerkt. Verder zijn in deze stap de volgende ontwikkelingen opgenomen:

- hogere personeelskosten (toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering);
- de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn verhoogd. Op grond van de zogenaamde voorhangprocedure zijn de begrotingen 2023-2026 van deze verbonden partijen in de vergadering van 13 juni 2022 door middel van raadsmededelingen aan de gemeenteraad voorgelegd;
- de prijscompensatie/indexering vanaf 2023 conform de uitgangspunten van deze meerjarenbegroting;
- op basis van o.a. een actualisatie van het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen zijn de dotaties aangepast aan de daarvoor ingestelde onderhoudsvoorziening;
- als gevolg van prijsstijgingen, materiaalschaarste is het onderhoudsbudget voor wegen verhoogd;
- het resterende gedeelte is het saldo van diverse (kleinere) positieve en negatieve aanpassingen over de totale begroting, waaronder de geactualiseerde kapitaallasten van investeringen en de actualisatie van het MIP/MJOP 2023-2026.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Geraamd begrotingssaldo 2022-2025 (incl. septembercirculaire 2021)	880.463	1.219.081	1.286.528	1.285.982
Voortgangsbericht 2022	-664.244	-649.383	-646.555	-646.009
Effect Meicirculaire 2022 algemene uitkering (netto)	3.769.000	4.733.000	5.508.000	2.510.000
Hogere personeelskosten (toelichting paragraaf Bedrijfsvoering)	-377.400	-377.400	-377.400	-377.400
Hogere bijdragen gemeenschappelijke regelingen o.b.v. begrotingen 2023-2026	-59.020	-59.313	-61.978	-87.454
Toepassing prijscompensatie/indexering (excl. afval, riolering)	-423.700	-405.700	-406.100	-407.200
Actualisatie dotatie voorzieningen	-151.000	-96.800	-93.000	-64.900
Hogere onderhoudskosten wegen i.v.m. prijsontwikkelingen, schaarste materialen	-160.000	-237.000	-237.000	-237.000
Actualisatie MIP en MJOP, kapitaallasten en overige kleinere ontwikkelingen	-88.091	-11.708	6.964	165.366
Startpositie FMP 2023-2026 (primitieve begroting)	2.726.008	4.114.777	4.979.459	2.141.385

Stap 2: Nagekomen ontwikkelingen

In deze stap nemen we de ontwikkelingen op die zich recent na de opstelling van de primitieve begrotingscijfers hebben voorgedaan:

- de structurele effecten uit de Bestuursrapportage 2022;
- de structurele effecten van de Prioriteitennota 2023-2026;
- de effecten van de septembercirculaire 2022 gemeentefonds met betrekking tot de ontwikkeling van de algemene uitkering.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Startpositie FMP 2023-2026 (primitieve begroting)	2.726.008	4.114.777	4.979.459	2.141.385
Bestuursrapportage 2022	-4.653.453	-1.540.253	-1.581.453	-1.581.453
Prioriteitennota 2023-2026	-251.704	-220.000	-220.000	-220.000
Algemene uitkering Septembercirculaire 2022	nbn	nbn	nbn	nbn
Begrotingssaldo FMP 2023-2026	-2.179.149	2.354.524	3.178.006	339.932

Overzicht van baten en lasten (recapitulatieoverzicht)

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Bouwend Voorst	9.301.935	6.535.953	4.232.564	3.349.574	3.353.804	3.337.530
Mooi Voorst	11.247.917	13.233.290	11.336.102	11.692.412	11.779.772	11.826.155
Bedrijvig Voorst	3.803.401	3.677.097	3.775.660	3.775.700	3.775.790	3.775.890
Gezond Voorst	18.553.361	14.010.275	13.896.672	13.747.625	13.742.495	13.737.520
Sociaal Voorst	15.948.281	15.732.352	15.089.094	15.090.291	15.090.388	15.090.872
Veilig Voorst	1.961.193	2.036.345	2.020.785	2.020.784	2.020.783	2.020.782
Dienstverlenend Voorst	3.971.072	5.353.439	3.662.686	3.532.989	3.534.308	3.536.515
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.287.953	796.449	1.521.165	1.807.322	1.966.756	1.291.137
Overhead	7.263.364	7.911.227	8.773.347	8.726.605	8.752.923	8.841.270
Totaal lasten exploitatie	73.338.478	69.286.428	64.308.076	63.743.302	64.017.019	63.457.671
Baten						
Bouwend Voorst	9.460.749	4.388.160	2.635.915	1.751.274	1.754.523	1.758.058
Mooi Voorst	5.783.526	5.664.750	5.433.209	5.453.374	5.473.540	5.473.540
Bedrijvig Voorst	935.630	662.663	738.416	738.416	738.416	738.416
Gezond Voorst	2.410.849	1.680.832	1.089.784	1.056.088	1.056.088	1.056.088
Sociaal Voorst	5.085.195	5.200.668	4.395.578	4.395.578	4.395.578	4.395.578
Veilig Voorst	213.398	118.918	14.232	14.232	14.232	14.232
Dienstverlenend Voorst	1.599.330	1.870.626	552.147	517.406	517.406	517.406
Alg. dekk.middelen-onvoorzien	50.633.846	48.941.784	51.129.176	52.597.489	53.715.485	50.338.537
Overhead	618.863	680.562	703.569	705.277	707.065	712.340
Totaal baten exploitatie	76.741.385	69.208.964	66.692.025	67.229.132	68.372.331	65.004.193

Geraamde saldo van baten en lasten	3.402.907	-77.464	2.383.949	3.485.829	4.355.312	1.546.522
---	------------------	----------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves						
Bouwend Voorst	-315.673	354.755	-	-	-	-
Mooi Voorst	68.555	1.561.119	56.518	343.087	344.944	345.039
Bedrijvig Voorst	45.000	99.700	-	-	-	-
Gezond Voorst	-305.711	-232.849	91.570	91.570	91.570	91.570
Sociaal Voorst	518.708	461.710	16.339	16.339	16.339	16.339
Veilig Voorst	-	-	-	-	-	-
Dienstverlenend Voorst	-674.322	173.288	52.760	52.760	52.760	31.172
Alg. dekk.middelen-onvoorzien	-1.143.984	-1.169.191	124.871	125.192	118.534	110.744
Overhead	213.590	863.276	-	-	-	-
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.593.836	2.111.807	342.058	628.948	624.147	594.864

Geraamde resultaat	1.809.071	2.034.343	2.726.008	4.114.777	4.979.459	2.141.385
---------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0-1 Bestuur	67.933	1.808.891	67.933	1.811.191	67.933	1.813.562	67.933	1.816.007
0-2 Burgerzaken	345.778	916.226	345.778	916.226	345.778	916.226	345.778	916.226
0-3 Beheer ov. gebouwen	138.436	829.932	103.694	697.938	103.694	696.886	103.694	696.648
0-4 Overhead	703.569	8.773.347	705.277	8.726.605	707.065	8.752.923	712.340	8.841.270
0-5 Treasury	159.400	122.180	159.400	117.837	159.400	123.821	159.400	142.101
0-61 OZB Woningen	4.680.658	377.333	4.963.131	380.333	4.995.602	387.083	5.028.002	394.583
0-62 OZB- niet woningen	2.732.536	-	2.882.433	-	2.882.433	-	2.882.433	-
0-64 Belastingen overig	110.000	51.453	110.000	51.453	110.000	51.453	110.000	51.453
0-7 Alg. ov. uitkeringen Gemfonds	43.446.582	970.000	44.482.525	1.205.000	45.568.049	1.299.000	42.158.701	545.000
0-8 Overige baten en lasten	-	200	-	52.700	-	105.400	-	158.000
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	-	-	-	-	-	-	-	-
0-10 Mutaties reserves	514.904	172.846	628.948	-	624.147	-	594.864	-
0-11 Resultaat rekening baten / lasten		2.726.008		4.114.777		4.979.459		2.141.385
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	-	1.676.864	-	1.676.864	-	1.676.863	-	1.676.862
1-2 Openbare orde en veiligheid	14.232	343.920	14.232	343.920	14.232	343.920	14.232	343.920
2-1 Verkeer en vervoer	86.405	3.276.360	86.405	3.313.317	86.405	3.348.976	86.405	3.381.584
2-2 Parkeren	-	100.929	-	100.929	-	100.929	-	100.929
3-1 Economische ontwikkelingen	-	303.737	-	303.737	-	303.737	-	303.737
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	577	-	577	-	577	-	577
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	52.805	21.973	52.805	21.973	52.805	21.973	52.805	21.973
3-4 Economische promotie	196.361	266.908	196.361	266.948	196.361	267.038	196.361	267.138
4-2 Onderwijs-huisvesting	41.201	1.012.411	41.201	956.618	41.201	954.015	41.201	950.940
4-3 Onderwijsbeleid leerlingenzaken	116.410	1.439.058	116.410	1.439.061	116.410	1.439.098	116.410	1.439.098
5-1 Sportbeleid en activering	-	698.880	-	698.880	-	698.880	-	698.880
5-2 Sportaccommodaties	770.847	2.193.695	770.847	2.164.578	770.847	2.164.425	770.847	2.156.417
5-3 Cult.pres. -prod. en -participatie	-	134.772	-	107.992	-	107.992	-	107.992
5-5 Cultureel erfgoed	-	272.661	-	272.661	-	272.661	-	272.661
5-6 Media	-	452.046	-	452.046	-	452.046	-	452.046
5-7 Openbaar groen en recreatie	259.076	2.216.701	259.076	2.216.789	259.076	2.233.877	259.076	2.233.883
6-1 Samenkracht + burgerpart. PR4	140.396	583.537	127.629	567.279	127.629	564.170	127.629	564.170
6-11 Samenkracht + burgerpart. PR5	50.000	879.039	50.000	879.007	50.000	878.974	50.000	878.942
6-12 Samenkracht + burgerpart. PR7	-	107.637	-	107.634	-	107.634	-	107.634
6-2 Wijkteams PR4	-	931.241	-	931.228	-	931.609	-	937.241
6-21 Wijkteams PR5	-	772.918	-	772.918	-	772.918	-	772.918
6-3 Inkomensregelingen	4.188.250	5.325.140	4.188.250	5.325.140	4.188.250	5.325.140	4.188.250	5.325.140
6-4 Begeleide participatie PR3	489.250	2.236.389	489.250	2.236.389	489.250	2.236.389	489.250	2.236.389

Taakveld	2023		2024		2025		2026	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
6-41 Begeleide participatie PR4	-	406.942	-	406.942	-	406.942	-	406.942
6-5 Arbeidsparticipatie	-	946.076	-	946.076	-	946.076	-	946.076
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7.327	1.203.238	7.327	1.204.820	7.327	1.204.649	7.327	1.204.649
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	150.000	6.802.328	150.000	6.801.975	150.000	6.802.275	150.000	6.802.792
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	4.153.901	-	4.153.742	-	4.154.059	-	4.154.536
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	-	106.432	-	106.432	-	106.432	-	106.432
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	-	589.356	-	589.356	-	589.356	-	589.356
7-1 Volksgezondheid	20.930	1.300.830	-	1.279.901	-	1.279.901	-	1.279.901
7-2 Riolering	2.541.756	2.264.770	2.561.921	2.283.677	2.582.087	2.302.788	2.582.087	2.301.753
7-3 Afval	2.378.935	1.879.667	2.378.935	2.165.227	2.378.935	2.166.487	2.378.935	2.167.460
7-4 Milieubeheer	1.404	1.120.849	1.404	1.135.648	1.404	1.149.892	1.404	1.162.923
7-5 Begraafplaatsen	165.633	204.167	165.633	204.165	165.633	204.163	165.633	204.961
8-1 Ruimtelijke ordening	97.113	1.274.561	97.113	1.274.212	97.113	1.275.194	97.113	1.255.385
8-2 Grondexpl. (niet bedr.terr)	1.541.267	1.541.267	658.626	658.626	661.875	661.875	665.410	665.410
8-3 Wonen en bouwen	997.535	1.416.736	995.535	1.416.737	995.535	1.416.736	995.535	1.416.737
Totaal	67.206.930	67.206.930	67.858.080	67.858.080	68.996.478	68.996.478	65.599.057	65.599.058

Verdeling taakvelden over de begrotingsprogramma's

Programma	Taakveld
PR01 Bouwend Voorst	8-1 Ruimtelijke ordening
	8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)
	8-3 Wonen en bouwen
PR02 Mooi Voorst	2-1 Verkeer en vervoer
	2-2 Parkeren
	5-5 Cultureel erfgoed
	5-7 Openbaar groen en recreatie
	7-2 Riolering
	7-3 Afval
	7-4 Milieubeheer
PR03 Bedrijvig Voorst	7-5 Begraafplaatsen
	3-1 Economische ontwikkelingen
	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3-3 Bedrijfsloket en regelingen
	3-4 Economische promotie
PR04 Gezond Voorst	6-4 Begeleide participatie PR3
	6-5 Arbeidsparticipatie
	4-2 Onderwijshuisvesting
	4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
	5-1 Sportbeleid en activering
	5-2 Sportaccommodaties
	5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie
	5-6 Media
	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4
	6-2 Wijkteams PR4
6-41 Begeleide participatie PR4	
PR05 Sociaal Voorst	6-72 Maatwerkdienstverlening 18-
	6-82 Geëscaleerde zorg 18-
	7-1 Volksgezondheid
	6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5
	6-21 Wijkteams PR5
	6-3 Inkomensregelingen
	6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+
	6-81 Geëscaleerde zorg 18+

Programma	Taakveld
PR06 Veilig Voorst	1-1 Crisisbeheersing en brandweer
	1-2 Openbare orde en veiligheid
PR07 Dienstverlenend Voorst	0-1 Bestuur
	0-2 Burgerzaken
	0-3 Beheer overige gebouwen
	6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7
PR09 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0-5 Treasury
	0-61 OZB Woningen
	0-62 OZB- niet woningen
	0-64 Belastingen overig
	0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds
	0-8 Overige baten en lasten
	0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)
PR10 Overhead	0-4 Overhead
PRMR Mutaties reserves	0-10 Mutaties reserves
PRNB Geraamde resultaat	0-11 Resultaat rekening baten en lasten

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Structurele toevoegingen aan reserves				
Geen structurele toevoegingen	-	-	-	-
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Bijdrage uit bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	489.904	469.995	463.337	433.959
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	489.904	469.995	463.337	433.959

Overzicht van incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht nemen we de belangrijkste geraamde incidentele lasten en baten per jaar op.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Incidentele lasten				
Programma 4 Gezond Voorst				
Huur noodlokalen Veluws College	52.500	-	-	-
Totaal	52.500	-	-	-
Programma 7 Dienstverlenend Voorst				
Hietweideweg 20 Twello	90.023	-	-	-
Geb. M Trompln 2 Klein Twello	39.651	-	-	-
Totaal	129.674	-	-	-
Overhead				
Implementatie Zaaksysteem	30.000	-	-	-
Totaal	30.000	-	-	-
Totaal incidentele lasten	212.174	-	-	-
Incidentele baten				
Overhead				
Implementatie Zaaksysteem (inzet alg.reserve)	30.000	-	-	-
Totaal	30.000	-	-	-
Totaal incidentele baten	30.000	-	-	-

Geprognosticeerde balans

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar opalsmede voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Deze balans bevat de posten die nodig zijn om het voor de gemeente Voorst geldende aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden en sluit aan op de opzet van de balans in de jaarrekening. Daarnaast biedt deze balans input voor de berekening van de financiële kengetallen zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van deze begroting.

(Bedragen x € 1.000)

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2021	Begroting				
		2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	3.608	3.675	3.356	3.041	2.718	2.599
Materiële vaste activa	83.821	88.491	89.399	89.286	88.005	86.092
Financiële vaste activa excl. verstrekte leningen	6.045	7.245	7.545	7.845	8.145	8.445
Financiële vaste activa verstrekte leningen	407	942	935	929	923	917
Totaal vaste activa	93.881	100.353	101.235	101.101	99.791	98.053
Vlottende activa						
Voorraden	-3.028	-3.293	-1.120	-282	-57	-
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	1.732	2.972	2.972	2.972	2.972	2.972
Liquide middelen	327	307	307	307	307	307
Overlopende activa	6.241	4.542	4.542	4.542	4.542	4.542
Totaal vlottende activa	5.272	4.528	6.701	7.539	7.764	7.821
Totaal activa	99.153	104.881	107.936	108.640	107.555	105.874
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	21.362	19.125	18.627	17.998	17.374	16.779
Voorzieningen	20.722	21.501	22.192	22.780	23.508	23.982
Vaste schulden met een looptijd > 1 jr.	44.292	48.784	51.459	52.129	51.794	48.853
Totaal vaste passiva	86.376	89.410	92.278	92.907	92.676	89.614
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden looptijd < 1 jr.	8.602	10.417	10.417	10.417	10.417	10.417
Overlopende passiva	4.175	5.054	5.241	5.316	4.462	5.843
Totaal vlottende passiva	12.777	15.471	15.658	15.733	14.879	16.260
Totaal passiva	99.153	104.881	107.936	108.640	107.555	105.874

Toelichting:

Bij het verloop van de balansposten welke onder de vaste activa vallen hebben we rekening gehouden met afschrijvingen en nieuwe investeringen op basis van het Meerjarig Investerings Programma (MIP) en het Meerjarig Onderhouds Programma (MJOP) in deze begroting. De balanspost Voorraden is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties van medio mei 2022. Bij de overige balansposten welke onder de vlottende activa vallen gaan we uit van gemiddelden op basis van ervaringscijfers. Het verloop van het eigen vermogen is gebaseerd op door de gemeenteraad genomen besluiten met betrekking tot onttrekkingen en toevoegingen aan de diverse reserves. De basis voor de ontwikkeling van de balanspost voorzieningen zijn de onderhoudsplannen van de diverse kapitaalgoederen.

Bij de balanspost Vaste schulden met een looptijd > 1 jr is rekening gehouden met aflossingen van bestaande geldleningen en het aantrekken van nieuwe leningen afhankelijk van de financieringsbehoefte. Bij de balansposten vallende onder de vlottende passiva wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers.

Berekening EMU saldo gemeente Voorst

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Als gevolg van de voorschriften (BBV) presenteren wij de berekening van ons EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Omschrijving	2022	2023	2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-19	2.035	3.137
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	4.737	589	-428
3. Mutatie voorzieningen	779	691	588
4. Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-265	2.173	838
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-3.712	-36	3.315

Het overzicht van het EMU-saldo is bedoeld om op nationaal niveau te bepalen in hoeverre de verschillende overheden bijdragen aan het nationale EMU-saldo. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. Tussen het rijk en de decentrale overheden is een macro EMU-norm overeengekomen van 0,4% van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022. De Nederlandse gemeenten mogen gezamenlijk maximaal 0,27% van het tekort veroorzaken. Dit is vastgelegd in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Hiermee geven we invulling aan de Wet houdbare overheidsfinanciën en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma.

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Vaststellingsbesluit

Aldus opgemaakt door burgemeester en wethouders van de gemeente Voorst
op 20 september 2022,

Lisette Wolbers-Cents, secretaris

Paula Jorritsma-Verkade, burgemeester

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Voorst in de openbare vergadering
van 7 november 2022,

Dini Vriezolk-Groenewold, griffier

Paula Jorritsma-Verkade, voorzitter